REPUBLIKA HRVATSKA

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja

Godišnje izvješće

o radu Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja

za 2025. godinu

Zagreb, lipanj 2026.

1. Uvod 5
1.1. Skraćeni prikaz rada AZTN-a u 2025. godini 10
2. Provedba Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja i drugih propisa o tržišnom natjecanju .. 20
2.1.1. Zabranjeni horizontalni sporazumi - karteli 22
2.1.2. Vertikalni sporazumi 23
2.1.3. Izuzeća ograničavajućih sporazuma od opće zabrane 24
2.1.4. Primjena instituta preuzimanja obveza od strane poduzetnika u svrhu otklanjanja negativnih učinaka na tržišno natjecanje 25
2.2. Postupci utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja 28
2.2.1. Najčešći oblici zlouporabe vladajućeg položaja 29
2.3. Postupci ocjene dopuštenosti koncentracija poduzetnika 34
2.3.1. Postupci po prijavi za ocjenu dopuštenosti namjere provedbe koncentracija poduzetnika 35
3. Promicanje prava i politike tržišnog natjecanja 48
4. Sektorska istraživanja tržišta 56
4.1. Istraživanje tržišta distributivne trgovine na malo i veliko mješovitom robom, pretežno hranom, pićima i higijenskim proizvodima za domaćinstvo u RH u 2024. godini 56
4.2. Istraživanje tržišta tiska u RH u 2024. godini 57
4.3. Istraživanje odnosa trgovaca i dobavljača u vertikalnom lancu opskrbe hranom, pićima i higijenskim proizvodima u RH 58
4.4. Pregled stanja u sektoru građevinarstva u Republici Hrvatskoj (2024. - 2025.) 60
5. Sudska kontrola odluka AZTN-a iz područja zaštite tržišnog natjecanja 63
6. Provedba Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom 64
6.1. Utvrđivanje i zabrana nepoštenih trgovačkih praksi tijekom 2025. godine 70
7. Međunarodna suradnja AZTN-a 76
7.1. Multilateralna suradnja 76
7.1.1. OECD – Organizacija za gospodarsku suradnju i razvitak 76
7.1.2. Mreže provedbenih tijela u EU 78
7.1.3. ICN–Međunarodna mreža za tržišno natjecanje 81
7.2. Bilateralna suradnja 82
8. Javnost rada AZTN-a 83
9. Financiranje AZTN-a 87
10. Unutarnji ustroj AZTN-a 92
11. Društveno odgovorno poslovanje u AZTN-u 96
12. Digitalizacija sustava u AZTN-u, forenzika i informatika 97
13. Zaključak 99

1. Uvod

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (u daljnjem tekstu: AZTN ili Agencija) temeljem Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, br. 79/09., 80/13., 41/21. i 155/23., u daljnjem tekstu: ZZTN)[1] i Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom („Narodne novine“, br. 117/17., 52/21. i 27/24; u daljnjem tekstu: ZTNP)[2], u zakonskom roku podnosi Hrvatskom saboru Godišnje izvješće o radu AZTN-a za 2025. godinu (u daljnjem tekstu: Izvješće). Izvješće se podnosi kako bi se političku, gospodarsku, stručnu i širu javnost informiralo o svim aktivnostima AZTN-a u 2025. godini i time osigurala transparentnost njegovog rada te dodatno doprinijelo promicanju učinkovitog tržišnog natjecanja, kao i zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom u Republici Hrvatskoj (u daljnjem tekstu: RH).

Pravo tržišnog natjecanja jedno je od temelja tržišnog gospodarstva čija je svrha osigurati ravnopravan položaj poduzetnika na tržištu, bez obzira na njihovu veličinu, tržišnu snagu i druga obilježja. Učinkovitim tržišnim natjecanjem potiče se poduzetništvo i učinkovitost, proširuje se izbor za potrošače, postižu se niže cijene i bolja kvaliteta proizvoda i usluga. Također, djelotvornim tržišnim natjecanjem potiče se stvaranje uvjeta za gospodarski rast, koji se temelji na konkurentnim tržištima, učinkovitoj alokaciji i korištenju ograničenih resursa, inovacijama i ulaganjima koja mu doprinose. Navedeno zahtijeva ne samo djelovanje AZTN-a, već i državnih tijela, u stvaranju jasnih i provedivih pravila koja reguliraju postupanja na tržištu, te njihovu osposobljenost da ta pravila učinkovito provode u praksi.

Sukladno s važećim Zakonom o zaštiti tržišnog natjecanja, AZTN je samostalna i neovisna pravna osoba s javnim ovlastima koja obavlja poslove općeg, nacionalnog, regulatornog tijela nadležnog za zaštitu tržišnog natjecanja na svim tržištima, u okviru svojeg djelokruga i nadležnosti. Te su nadležnosti, osim navedenim zakonom, određene i propisima Europske unije (u daljnjem tekstu: EU) vezano uz primjenu članaka 101. i 102. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (Pročišćene verzije Ugovora o Europskoj uniji i Ugovora o funkcioniranju Europske unije, SL C 202, 7.6.2016.; (u daljnjem tekstu: UFEU), kao i kontrolu dopuštenosti koncentracija između poduzetnika i to:

- Uredbom Vijeća (EZ) br. 1/2003 od 16. prosinca 2002. o provedbi pravila o tržišnom natjecanju koja su propisana člancima 81. i 82. Ugovora o osnivanju Europske zajednice, SL L 1, 4. 1. 2003., str. 1.-25.; (u daljnjem tekstu: Uredba Vijeća (EZ) br. 1/2003), i
- Uredbom Vijeća (EZ) br. 139/2004 o kontroli koncentracija između poduzetnika (Uredba EZ o koncentracijama), SL L 24, 29. 1. 2004., str. 1.-22.; (u daljnjem tekstu: Uredba Vijeća (EZ) br. 139/2004).

Slijedom navedenoga, AZTN je ovlašten za primjenu nacionalnog i europskog prava tržišnog natjecanja odnosno postupke može voditi paralelnom primjenom odredaba ZZTN-a i članaka 101. i 102. UFEU-a.

[1] ZZTN, članak 26. stavci 6. i 7.
[2] ZNTP, članak 16.

AZTN je nadležan za provedbu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja koji se primjenjuju na sprječavanje, ograničavanje ili narušavanje tržišnog natjecanja poduzetnika u obliku zabranjenih sporazuma između poduzetnika i zlouporabe vladajućeg položaja poduzetnika na tržištu. U njegovoj nadležnosti je i *ex ante* kontrola dopuštenosti namjere provedbe koncentracija poduzetnika.

Od 7. prosinca 2017. godine, AZTN je nadležan i za provedbu Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom. Tim je zakonom u RH prvi put uređeno područje zabrane nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom. Primjena tog zakona započela je 1. travnja 2018. godine. Prva novela bila je rezultat potrebe za prijenosom odredaba Direktive (EU) 2019/633 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o nepoštenim trgovačkim praksama u odnosima među poduzećima u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima (SL L 111, 25.4.2019.; u daljnjem tekstu: Direktiva 2019/633) u hrvatski pravni sustav, koja je na snagu stupila 1. rujna 2022. Druga novela iz 2024. godine na snagu je stupila 14. ožujka 2024.[3]

ZNTP-om se utvrđuju pravila i sustav mjera za sprječavanje nametanja nepoštenih trgovačkih praksi i taksativno utvrđuju nepoštene trgovačke prakse u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima, čijim se nametanjem iskorištava značajna pregovaračka snaga kupaca u odnosu na njihove dobavljače. Cilj toga zakona je uspostava, osiguranje i zaštita poštenih trgovačkih praksi kojima se štite sudionici u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima.

Unutarnji ustroj i način rada AZTN-a, opći akti AZTN-a te druga pitanja važna za rad AZTN-a detaljno se uređuju Statutom AZTN-a, koji potvrđuje Hrvatski sabor[4].

AZTN-om upravlja Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja (u daljnjem tekstu: Vijeće). Vijeće je tijelo AZTN-a koje ima pet članova[5]. Predsjednik i članovi Vijeća su zaposleni u AZTN-u. Predsjednika i članove Vijeća, na prijedlog Vlade Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vlada RH), imenuje i razrješava dužnosti Hrvatski sabor. Predsjednik i članovi Vijeća imenuju se na razdoblje od pet godina[6]. Uvjeti za imenovanje, trajanje mandata i djelokrug rada članova Vijeća detaljno su propisani ZZTN-om[7]. Tako, članovi Vijeća ne mogu biti državni dužnosnici, osobe koje obnašaju dužnosti u tijelima političkih stranaka, članovi uprava, nadzornih odbora ili upravnih vijeća poduzetnika. Također, ne smiju biti članovi bilo kojeg drugog oblika interesnog udruživanja koje bi moglo dovesti do sukoba interesa. Istovremeno, predsjednik i članovi Vijeća ne mogu biti razriješeni dužnosti zbog razloga povezanih s urednim obavljanjem

[3] Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom („Narodne novine“, broj 52/21.), kojim je proširen obuhvat proizvoda na koje se zakon odnosi, pa se umjesto užeg pojma „hrana“ ZNTP od tada odnosi na poljoprivredne i prehrambene proizvode kako su definirani ZNTP-om i Pravilnikom o poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima, pokvarljivim te proizvodno i tržišno osjetljivim poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima; i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom („Narodne novine“, broj 27/24).
[4] Odluke o potvrđivanju Statuta i Izmjena i dopuna Statuta Agencije za zaštitu tržišnog natjecanja od strane Hrvatskog sabora objavljene su u „Narodnim novinama“, br. 22/11., 74/14., 60/18. i 63/22.
[5] Izrazi koji se koriste u ovom tekstu, a imaju rodno značenje, koriste se neutralno i odnose se jednako na muški i ženski rod.
[6] ZZTN, članak 27.
[7] ZZTN, članak 28.

svojih dužnosti odnosno urednim izvršavanjem svojih ovlasti u primjeni ZZTN-a te članaka 101. i 102. UFEU-a.[8]

Vijeće, kao tijelo koje upravlja radom AZTN-a, odluke o svim općim i pojedinačnim aktima AZTN-a donosi na svojim sjednicama. Odluke se donose većinom od najmanje tri glasa, a na svakoj sjednici mora biti nazočan predsjednik ili zamjenik predsjednika Vijeća AZTN-a. Pri donošenju odluka članovi Vijeća ne mogu biti suzdržani.[9]

Predsjednik Vijeća zastupa, predstavlja i rukovodi AZTN-om. U rukovođenju AZTN-om predsjednik Vijeća organizira i vodi rad i poslovanje AZTN-a te odgovara za stručni rad AZTN-a. Zamjenika predsjednika, na prijedlog predsjednika Vijeća, bira Vijeće većinom glasova.

Svi članovi Vijeća prethodno su bili zaposleni u AZTN-u i dugogodišnji su stručnjaci u području tržišnog natjecanja odnosno suzbijanja nepoštenih trgovačkih praksi. Vijeće trenutno čine: predsjednica Vijeća dr.sc. Mirta Kapural, dipl.iur., (u prvom mandatu od 1. listopada 2021.), zamjenica predsjednice Vijeća mr.sc. Branimira Kovačević, dipl.oec., (u prvom mandatu od 28. veljače 2024.) i članovi Vijeća: Hrvoje Šeremet, dipl.iur (u prvom mandatu od 28. veljače 2024.), Sandra Mikinac, dipl.iur. (u prvom mandatu od 2. ožujka 2024.) i Nikolina Moslavac, dipl.iur. (u prvom mandatu od 5. prosinca 2025.).

Svakodnevne upravne i stručne poslove obavlja stručna služba AZTN-a, koju čine magistri prava s položenim pravosudnim ispitom i magistri ekonomije, redom stručnjaci u području tržišnog natjecanja te informatičari specijalizirani u području digitalne forenzike. Treba naglasiti da na svakom predmetu u pravilu radi tim koji se ovisno o složenosti predmeta sastoji od najmanje jednog pravnika s položenim pravosudnim ispitom i jednog ekonomista, kojima se često pridružuje i informatičar/stručnjak za digitalnu forenziku.

Službene osobe iz stručne službe AZTN-a vode upravne (ispitne) postupke iz nadležnosti AZTN-a, odnosno u postupku utvrđuju činjenice i okolnosti, a Vijeće temeljem utvrđenog činjeničnog stanja donosi meritornu odluku u svakom pojedinom predmetu, na temelju koje AZTN rješava pojedinu upravnu stvar.

AZTN je neovisan u svome radu, svoje ovlasti izvršava neovisno i nepristrano u interesu učinkovite i ujednačene primjene odredaba zakona iz svoje nadležnosti. Vijeće i stručna služba provode svoje ovlasti neovisno o političkom i drugom vanjskom utjecaju te bez traženja i primanja uputa od Vlade RH ili bilo kojeg drugog javnog ili privatnog subjekta pri obavljanju svojih dužnosti i izvršavanju svojih ovlasti, a za svoj rad AZTN odgovara Hrvatskom saboru.

AZTN nema vlastitih prihoda, već se njegov rad i aktivnosti financiraju isključivo iz sredstava koja se osiguravaju u Državnom proračunu RH. U skladu s fiskalnim mogućnostima Državnog proračuna RH, AZTN-u se osiguravaju sredstva za dostatan broj kvalificiranih zaposlenika te dostatni financijski, tehnički i tehnološki resursi koji su potrebni za učinkovito obavljanje ovlasti AZTN-a. Pritom je AZTN neovisan u namjenskom trošenju dodijeljenih financijskih sredstava za provedbu svojih ovlasti, ne dovodeći u pitanje i pridržavajući se u cijelosti odredaba posebnih propisa o izvršavanju Državnog proračuna RH.

[8] ZZTN, članak 29. stavak 4.
[9] ZZTN, članak 31., i ZNTP članak13. stavak 2.

AZTN uvijek s osobitom pažnjom izvršava svoje obveze te pažljivo raspolaže dodijeljenim proračunskim sredstvima.

Planirana sredstva za obavljanje poslova iz djelokruga AZTN-a u Državnom proračunu nakon izvršenih izmjena i dopuna za 2025. godinu iznosila su 3.330.678,00 eura, dok je izvršenje rashoda iznosilo 3.224.026,88 eura, što predstavlja izvršenje od 96,80 % u odnosu na Tekući plan za 2025. godinu.

Novčane kazne koje utvrđuje i izriče AZTN za utvrđene povrede ZZTN-a i ZNTP-a prihod su Državnog proračuna RH.

AZTN je u 2025. izrekao ukupno 322.500,00 eura novčanih kazni.

Sve aktivnosti AZTN-a u području zaštite tržišnog natjecanja i utvrđivanja nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima u 2025. godini realizirane su s nešto većim brojem zaposlenih stručnjaka iz stručne službe u odnosu na prethodnu godinu. Konkretno, AZTN je na dan 31. prosinca 2025. godine imao 62 zaposlena radnika, dok ih je u 2024. godini bilo 56.

Zadaća AZTN-a je doprinositi kvalitetnom funkcioniranju tržišta, čime se ostvaruju koristi za potrošače, poduzetnike i gospodarstvo u cjelini, uklanjanjem zapreka i nedostataka na tržištu kroz učinkovitu provedbu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja i propisa o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima.

Osnovni cilj AZTN-a kao stručnog tijela i općeg regulatora za tržišno natjecanje na svim tržištima jest uspostaviti i očuvati djelotvorno tržišno natjecanje provedbom i promicanjem prava tržišnog natjecanja. Takvo tržišno natjecanje potiče dugoročni gospodarski rast, doprinosi dobrobiti gospodarstva RH te osigurava koristi za potrošače u vidu većeg izbora i kvalitete proizvoda i usluga te nižih cijena. Istodobno, potiče poduzetnike na unaprjeđenje učinkovitosti i inovacija te osigurava uspostavu i zaštitu poštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima.

U 2025. godini, koja obilježava tridesetu obljetnicu donošenja prvog Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja u RH, AZTN je jasno usmjerio svoje djelovanje na područja s najvećim učinkom na dobrobit potrošača i učinkovito funkcioniranje tržišta. Prioritet je stavljen na provedbene aktivnosti koje imaju snažan učinak na jačanje tržišnog natjecanja, poticanje inovacija, povećanje produktivnosti te otpornost gospodarstva na poremećaje.

U središtu djelovanja AZTN-a ostalo je otkrivanje, suzbijanje i sankcioniranje najtežih povreda tržišnog natjecanja, osobito zabranjenih sporazuma između poduzetnika, zlouporaba vladajućeg položaja te nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima. Poseban naglasak stavljen je na kartelska ponašanja kao najteži i najštetniji oblik narušavanja tržišnog natjecanja, koja izravno dovode do povećanja cijena, smanjenja izbora i štete za potrošače i gospodarstvo u cjelini.

Djelovanje AZTN-a bilo je usmjereno na ključna tržišta od strateške važnosti, uključujući trgovinu na malo hranom i mješovitom robom, sektor elektroničkih komunikacija te energetiku. Na tim tržištima AZTN je pojačao nadzorne i analitičke aktivnosti s ciljem pravovremenog prepoznavanja i učinkovitog suzbijanja protutržišnih ponašanja, uz dosljednu primjenu svih zakonskih ovlasti.

U području javne nabave, kao osobito rizičnom segmentu za pojavu zabranjenih sporazuma koje nanose najveću štetu gospodarstvu, AZTN je dodatno pojačao aktivnosti usmjerene na prevenciju i otkrivanje zabranjenih sporazuma između ponuditelja na javnim natječajima. Kroz suradnju s nadležnim institucijama i provedbu međunarodnih projekata naglasak je stavljen na jačanje kapaciteta svih dionika sustava, s ciljem stvaranja otpornijeg i transparentnijeg okvira javne nabave.

Istodobno, AZTN je nastavio razvijati i primjenjivati suvremene alate za otkrivanje povreda, uključujući digitalne forenzičke metode i analizu elektroničkih dokaza, čime se dodatno unapređuje učinkovitost provedbenih aktivnosti. Posebno se promicalo korištenje programa pokajnika te anonimnih prijava kao ključnih instrumenata za otkrivanje kartela i drugih teških povreda tržišnog natjecanja.

AZTN nastavlja sudjelovati u provedbi Uredbe (EU) 2022/1925 o pravednim i otvorenim tržištima u digitalnom sektoru (u daljnjem tekstu: Akt o digitalnim tržištima ili DMA), u skladu s nacionalnim zakonodavnim okvirom. U svrhu provedbe Uredbe donesen je nacionalni provedbeni propis („Narodne novine“, br. 131/23.), kojim je AZTN određen kao nadležno tijelo za njezinu provedbu na nacionalnoj razini. Time je dodatno ojačana uloga Agencije u nadzoru digitalnih tržišta te osiguravanju pravednih i otvorenih uvjeta tržišnog natjecanja u digitalnom okruženju.

Tijekom 2025. godine, AZTN je nastavio jačati institucionalne i operativne kapacitete Odjela za digitalna pitanja, forenziku i informatiku, osnovanog 2024. godine, s ciljem učinkovitijeg praćenja digitalnih tržišta i suvremenih tržišnih trendova. Daljnjim razvojem stručnih kapaciteta u području analize podataka i digitalne forenzike dodatno su unaprijeđene sposobnosti AZTN-a za obradu složenih skupova podataka, praćenje tržišnih ponašanja u digitalnom okruženju te razumijevanje poslovnih modela digitalnih platformi, uključujući algoritme, mrežne učinke i upravljanje podacima.

Uspostavljeni kapaciteti nastavili su se razvijati i tijekom 2025. godine kroz dodatne specijalizirane edukacije, razvoj internih analitičkih alata te intenzivniju suradnju s nacionalnim i europskim tijelima, pri čemu se AZTN aktivno uključio u europski TSI projekt (*Technical Support Instrument*) o suzbijanju zabranjenih sporazuma u postupcima javne nabave (engl. *bid rigging)*. Na taj je način AZTN dodatno učvrstio svoju sposobnost pravodobnog i učinkovitog djelovanja u digitalnom okruženju te nastavio graditi moderan i regulatorno snažan okvir zaštite tržišnog natjecanja, usklađen s europskim standardima i izazovima digitalne ekonomije.

Jačanje institucionalnih kapaciteta ostalo je jedan od temeljnih preduvjeta za učinkovito djelovanje AZTN-a. U tom je smislu poseban naglasak stavljen na zapošljavanje stručnjaka te kontinuirano stručno usavršavanje zaposlenika, kako bi AZTN mogao odgovoriti na sve složenije izazove suvremenih tržišta i osigurati visoku razinu kvalitete i učinkovitosti u provedbi svojih nadležnosti.

1.1. Skraćeni prikaz rada AZTN-a u 2025. godini

Nakon što je AZTN 2024. godine prvi put sustavno i javno utvrdio svoje provedbene prioritete, s praksom utvrđivanja i javne objave prioriteta nastavilo se i u 2025. godini, čime je dodatno učvršćen okvir planskog i predvidivog regulatornog djelovanja. Kontinuitet u definiranju prioritetnih područja omogućuje dosljednije usmjeravanje nadzornih i istražnih aktivnosti na postupanja koja mogu ostvariti najveći učinak na očuvanje i razvoj tržišnog natjecanja, poticanje inovacija i produktivnosti te jačanje otpornosti tržišta, uz poseban naglasak na zaštitu interesa krajnjih potrošača.

U središtu djelovanja AZTN-a ostaje otkrivanje i sankcioniranje najtežih oblika narušavanja tržišnog natjecanja, osobito zabranjenih horizontalnih sporazuma (kartela), kao i postupanja povezanih sa zlouporabom vladajućeg položaja, nedopuštenim koncentracijama poduzetnika te nepoštenim trgovačkim praksama. Kao prioritetna područja posebne pažnje izdvojeni su sektori trgovine hranom (lanac opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima), energetike i elektroničkih komunikacija, uzimajući u obzir njihov značaj za gospodarstvo i svakodnevni život građana.

Pri razmatranju inicijativa za pokretanje postupaka, AZTN procjenjuje najznačajniji potencijalni tržišni učinak, dostatnost indicija o mogućem narušavanju tržišnog natjecanja, raspoloživost stručnih i tehničkih kapaciteta te mogućnost primjene alternativnih instrumenata za rješavanje uočenih problema. Na taj se način osigurava usmjerenost na predmete koji mogu generirati najznačajnije pozitivne učinke za tržište i društvo u cjelini, uključujući i unaprjeđenje pojedinačnih poslovnih odnosa te poslovnih praksi između kupaca poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda i njihovih dobavljača. Ovakav pristup dodatno pridonosi učinkovitosti, svrhovitosti i relevantnosti postupanja AZTN-a u dinamičnom i promjenjivom tržišnom okruženju.

Zbog učinkovitijeg otkrivanja i sankcioniranja najtežih povreda tržišnog natjecanja, AZTN je tijekom 2024. godine na svojoj mrežnoj stranici uspostavio sustav za potpuno anonimnu digitalnu prijavu kartela i drugih zabranjenih sporazuma. S obzirom na to da su takva protutržišna postupanja u pravilu prikrivena i teško dokaziva, ovaj mehanizam predstavlja važan alat za prikupljanje inicijalnih informacija i pokretanje postupaka. Sustav omogućuje sigurnu i povjerljivu prijavu svim osobama koje raspolažu relevantnim saznanjima, uz osiguranu anonimnost i mogućnost dvosmjerne komunikacije radi dopune podataka.

Praksa korištenja ovog alata nastavljena je i u 2025. godini, čime je dodatno ojačana sposobnost AZTN-a za pravodobno otkrivanje zabranjenih sporazuma (kartela) između konkurenata, namještanja ponuda na javnim natječajima, podjele tržišta i drugih oblika zabranjenih dogovora. Time AZTN dosljedno primjenjuje suvremene instrumente nadzora, u skladu s najboljim europskim praksama te jača učinkovitost provedbe prava tržišnog natjecanja.

AZTN je u 2025. godini riješio ukupno 714 predmeta iz područja tržišnog natjecanja i nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima (50 upravnih predmeta i 664 neupravna predmeta).

Za utvrđene povrede AZTN je tijekom 2025. godine izrekao novčane kazne u ukupnom iznosu od 322.500,00 EUR, sve iz područja nepoštenih trgovačkih praksi.

Od kada ima ovlast izricanja novčanih kazni u području oba zakona za čiju je provedbu nadležan (za ZZTN od 2012. i za ZNTP od 2018.) pa do kraja 2025. godine, AZTN je izrekao novčane kazne u ukupnom iznosu od 7.152.186,13 EUR, od toga 5.520.522,52 EUR iz područja tržišnog natjecanja i 1.631.663,61 EUR iz područja nepoštenih trgovačkih praksi.

Tablica 1. Broj riješenih predmeta u 2025. godini

	Broj riješenih predmeta u 2025.		
	Tržišno natjecanje	Nepoštene trgovačke prakse u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima	Ukupno
Upravni predmeti	46	4	50
Neupravni predmeti	637	27	664
Sveukupno:	683	31	714

Izvor: AZTN

U 2025. godini analizirani su podaci o broju riješenih predmeta te o upravnim predmetima koji su bili u tijeku na dan 31. prosinca 2025. godine. Ukupno je riješeno 714 predmeta.

U 2025. godini zabilježen je nešto manji broj notifikacija koncentracija od Europske komisije (u daljnjem tekstu: EK), točnije 22 manje nego 2024. godine. Notifikacije i dalje čine više od polovice (54 %) ukupno riješenih predmeta (upravnih i neupravnih), pri čemu su riješena 383 takva predmeta. Neznatna promjena u njihovu udjelu odraz je tržišnih kretanja i dinamike prijava koncentracija na razini EU-a.

U području promicanja prava tržišnog natjecanja zadržana je stabilna razina aktivnosti s ukupno 112 riješenih predmeta, uz blagi porast broja danih mišljenja i očitovanja, čime se potvrđuje njegova kontinuirana stručna potpora tržišnim sudionicima i tijelima javne vlasti prije svega kroz velik broj izdanih mišljenja o sukladnosti propisa s pravom tržišnog natjecanja.

U području nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima riješena su četiri upravna predmeta, pri čemu se kontinuirano prati veliki broj dobavljača uključenih u lanac opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima.

Na dan 31. prosinca 2025. godine, u tijeku je bilo 38 upravnih predmeta. Radi usporedbe, u prethodnoj 2024. godini bilo je 33 neriješena upravna predmeta u kojima je postupak bio u tijeku na dan 31. prosinca 2024. godine. Od toga broja, 22 je pokrenuto u 2025., a 16 su iz prethodnih godina (2024., 2023. i 2022.), pri čemu se 25 predmeta odnosi na tržišno natjecanje, a 13 na nepoštene trgovačke prakse.

Do trenutka predaje ovog Izvješća, iz 2025. godine riješeno je još devet upravnih predmeta, osam iz područja tržišnog natjecanja i jedan iz područja nepoštenih trgovačkih praksi.

U području tržišnog natjecanja, osim upravnih postupaka, veliki dio posla AZTN-a čine i neupravni predmeti kao što su mišljenja na nacrte prijedloga zakona i drugih propisa te mišljenja na važeće zakone i druge propise, sektorska istraživanja tržišta, odgovori na predstavke podnositelja koji se ne mogu smatrati inicijativom za pokretanje postupka budući da ne sadrže propisane dijelove inicijative iz ZZTN-a, prethodna ispitivanja stanja na mjerodavnom tržištu, koja se provode kako bi AZTN mogao utvrditi ima li dostatnih indicija za pokretanje upravnih postupaka, predmeti vođenja baza podataka, notifikacije koncentracija po Uredbi Vijeća (EZ) br. 139/2004, predmeti suradnje s ostalim tijelima i regulatorima, predmeti međunarodne suradnje, interni akti AZTN-a, odgovori u vezi s pravom na pristup informacijama te sva ostala očitovanja i odgovori adresatima ZZTN-a.

Također, u području nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima, AZTN zaprima upite fizičkih i pravnih osoba koji nisu vezani uz konkretne upravne (ispitne) postupke, a na koje žurno odgovara u neupravnim predmetima. Osim toga, provodi ispitivanja sadržaja ugovora i usklađenosti poslovanja kupaca i dobavljača poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda s odredbama ZNTP-a. Isto tako, navode iz predstavki koje dobiva, pretežito anonimnih, ispituje u okviru neupravnih predmeta na način da se izravno od navodnih prekršitelja ZNTP-a traže podaci, dokumentacija i pisana pojašnjenja u skladu s ovlastima koje AZTN ima, te se na temelju pribavljenih i analiziranih podataka utvrđuje postojanje uvjeta (indicija) za pokretanje upravnog postupka.

Ključni i najvažniji cilj AZTN-a u proteklom razdoblju odnosio se na temeljnu aktivnost AZTN-a, a to je provedba nacionalnog i europskog prava tržišnog natjecanja u dijelu za koji je ovlašten, s naglaskom na otklanjanje teških ograničenja tržišnog natjecanja i aktivnu suradnju s EK i tijelima za tržišno natjecanje drugih zemalja. U okviru toga cilja, fokus rada AZTN-a bio je na onim postupanjima poduzetnika koja izravno utječu na ograničavanje tržišnog natjecanja i nacionalnog gospodarskog rasta.

Postupci utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja u obliku sklapanja zabranjenih sporazuma između poduzetnika i zlouporabe vladajućeg položaja poduzetnika na tržištu veoma su složeni zbog potrebe provođenja detaljnih ekonomskih i pravnih analiza i zaštite prava stranaka na obranu u postupku, te su stoga detaljno propisani ZZTN-om.

Tijekom 2025. godine AZTN je riješio ukupno 30 inicijativa u smislu ZZTN-a i 3 predstavke za pokretanje upravnog postupka po službenoj dužnosti u smislu Zakona o općem upravnom postupku (u daljnjem tekstu: ZUP).

AZTN je u konkretnim postupcima okončanima tijekom 2025. godine proveo analizu ukupno 98 mjerodavnih tržišta, što predstavlja povećanje opsega analitičkih aktivnosti u odnosu na prethodno razdoblje. Od navedenog broja, 22 analize provedene su u predmetima utvrđivanja zabranjenih sporazuma poduzetnika, 17 u predmetima utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja poduzetnika te 59 u predmetima ocjene dopuštenosti namjere provedbe koncentracija poduzetnika, čime je dodatno potvrđena složenost i intenzitet poslova iz područja zaštite tržišnog natjecanja.

Među prioritetima AZTN-a i tijekom 2025. godine bilo je otklanjanje teških ograničenja tržišnog natjecanja utvrđenih odredbama ZZTN-a, kao što je sklapanje zabranjenih sporazuma koji za cilj ili posljedicu imaju narušavanje tržišta, prije svega horizontalnih sporazuma između izravnih konkurenata (kartela), koji dogovorima o cijenama, podjelom tržišta, ograničavanjem

proizvodnje ili tehnološkog razvoja i drugim zabranjenim odredbama i postupanjima nanose najveću štetu gospodarstvu i potrošačima, stoga i predstavljaju najtežu povredu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja.

AZTN je u 2025. godini u području utvrđivanja zabranjenih sporazuma riješio ukupno 32 predmeta (9 upravnih i 23 neupravna predmeta). U riješenim predmetima provedeno je ispitivanje 22 mjerodavna tržišta.

Zlouporaba vladajućeg položaja poduzetnika koji se zbog svoje tržišne snage može ponašati na mjerodavnom tržištu u značajnoj mjeri neovisno o svojim stvarnim ili mogućim konkurentima, potrošačima, kupcima ili dobavljačima, također ugrožava kompetitivnu strukturu tržišta i onemogućava konkurentima ulazak ili rast na tržištu. Stoga je AZTN i u 2025. godini nastavio postupati u području utvrđivanja zlouporaba vladajućeg položaja poduzetnika.

AZTN je tijekom 2025. godine iz tog područja riješio ukupno 42 predmeta (22 upravna predmeta i 20 neupravnih predmeta). U riješenim predmetima provedeno je ispitivanje 17 mjerodavnih tržišta.

Kada je riječ o koncentracijama poduzetnika, u pravilu je riječ o redovnom i uobičajenom procesu konsolidacije i restrukturiranja poduzetnika, kao odgovora na značajne promjene na mjerodavnim tržištima, s ciljem da se ostvare uštede i sinergije koje će novostvorenim ekonomskim entitetima omogućiti učinkovitije poslovanje. Za razliku od postupaka utvrđivanja zabranjenih sporazuma između poduzetnika ili utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja na tržištu koje AZTN uvijek pokreće *ex post* i to po službenoj dužnosti, postupak ocjene dopuštenosti namjere provedbe koncentracije poduzetnika provodi se *ex ante* temeljem prijave njezinih sudionika i to samo kada postoji obveza prijave AZTN-u[10]. Naime, sudionici koncentracije koji kumulativno premašuju zakonom utvrđene pragove ekonomske veličine ukupnog godišnjeg prihoda na svjetskom i hrvatskom tržištu iz članka 17. stavka 1. ZZTN-a, imaju obvezu AZTN-u prijaviti namjeru provedbe koncentracije te je ne smiju provesti sve dok AZTN ne ocijeni njezinu dopuštenost.

U području ocjene dopuštenosti koncentracija AZTN je tijekom 2025. godine riješio ukupno 25 predmeta (15 upravnih predmeta i 10 neupravnih predmeta). U tu svrhu analizirao je 59 mjerodavnih tržišta. Zabranjenom u 2025. godini nije ocijenjena niti jedna koncentracija.

Nadalje, AZTN je u 2025. godini od EK zaprimio 383 notifikacija koncentracija poduzetnika. U tim je predmetima trebalo provjeriti imaju li konkretne koncentracije, iako su prijavljene EK, učinak i na hrvatskom tržištu. Također, u tom se postupku u okviru Europske mreže za tržišno natjecanje (u daljnjem tekstu: ECN) određuje koje je tijelo najprikladnije za vođenje postupka ocjene dopuštenosti koncentracije. Drugim riječima, riječ je o obvezi EK da tijelima nadležnim za tržišno natjecanje svih država članica EU-a dostavlja prijave namjere provedbe koncentracija poduzetnika koje se moraju prijaviti EK budući da imaju europsku dimenziju. U pravilu je riječ o koncentracijama koje imaju učinke u najmanje tri države članice.

Značajnu aktivnost AZTN-a predstavljaju sektorska istraživanja tržišta koja se provode u cilju boljeg razumijevanja strukture i odnosa na pojedinim tržištima. Riječ je o pravno-ekonomskim

[10] ZZTN, članak 19. i članak 38. stavak 2.

analizama pojedinih tržišta, odnosa na njima, načina njihovog funkcioniranja, eventualnih zapreka pristupu tržištu, te analizi regulatornog okvira za pojedine djelatnosti, što su osnovni preduvjeti za učinkovitu provedbu propisa iz nadležnosti AZTN-a. Sektorska istraživanja tržišta često rezultiraju otkrivanjem indicija za pokretanje postupka.

Tako je AZTN u 2025. godini, osim prethodno spomenutog velikog broja mjerodavnih tržišta koja je istraživao u konkretnim postupcima (njih 98), proveo i četiri opsežna sektorska istraživanja tržišta, a to su: tržište distributivne trgovine na malo i veliko mješovitom robom - pretežno hranom, pićima i higijenskim proizvodima za domaćinstvo u RH u 2024. godini, tržište tiska u RH u 2024. godini, sektorsko istraživanje odnosa trgovaca i dobavljača u vertikalnom lancu opskrbe hranom, pićima i higijenskim proizvodima u RH i pregled stanja u sektoru građevinarstva u RH (2024.-2025.).

U izvještajnoj 2025. godini AZTN je sustavno i kontinuirano provodio aktivnosti usmjerene na promicanje prava i politike tržišnog natjecanja, s posebnim naglaskom na jačanje kulture tržišnog natjecanja i podizanje svijesti o njegovoj ključnoj ulozi u osiguravanju učinkovitog funkcioniranja tržišta, gospodarskog rasta i zaštite potrošača. Djelovanje AZTN-a bilo je usmjereno na stvaranje stabilnog institucionalnog i gospodarskog okruženja koje potiče ulazak novih poduzetnika na tržište, uklanja strukturne i administrativne prepreke te doprinosi razvoju otvorenog, konkurentnog i pravednog tržišnog sustava.

Dakle, osim provedbe propisa iz svoje nadležnosti kroz vođenje upravnih postupaka, AZTN je osobito aktivan u promicanju prava i politike tržišnog natjecanja. Aktivnostima promicanja prava i politike tržišnog natjecanja nadopunjava se i dodatno osnažuje primarna aktivnost provedbe zakona. Izuzetno važan alat u tom području je ovlast AZTN-a da daje stručna mišljenja na nacrte prijedloga zakona i drugih propisa, odnosno na važeće zakone i druge propise, odnosno mišljenja o njihovoj sukladnosti sa ZZTN-om i o drugim pitanjima koja mogu značajno utjecati na tržišno natjecanje.

U 2025. godini AZTN je u području promicanja prava i politike tržišnog natjecanja riješio 112 predmeta, od toga broja bilo je 12 mišljenja na zakone, 94 očitovanja te šest suradnji.

Kada je riječ o sudskoj zaštiti protiv odluka AZTN-a u području tržišnog natjecanja žalba nije dopuštena, ali nezadovoljna stranka može tužbom pokrenuti upravni spor pred Visokim upravnim sudom Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: VUSRH). VUSRH o tužbama protiv odluka AZTN-a odlučuje u vijeću od tri suca.

Ovdje je bitno naglasiti kako isključivo stručnjaci AZTN-a, pravnici s položenim pravosudnim ispitom i najmanje četiri godine staža nakon položenog pravosudnog ispita, zastupaju AZTN pred sudovima u postupcima koji se vode protiv odluka AZTN-a donesenih u području tržišnog natjecanja i u području zabrane nepoštenih trgovačkih praksi. Naime, AZTN ne koristi odvjetničke usluge pa je i zastupanje AZTN-a pred sudovima dodatan zahtjevan posao koji uspješno obavljaju pravni stručnjaci AZTN-a.

U ovoj izvještajnoj godini, VUSRH je u području tržišnog natjecanja donio 10 presuda kojima je odbio sve tužbene zahtjeve tužitelja i u cijelosti potvrdio odluke AZTN-a[11].

[11] Dostupno na mrežnoj stranici AZTN-a https://www.aztn.hr/odluke/odluke-sudova/

U području drugog zakona za čiju je provedbu AZTN nadležan – Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom, AZTN je u području nepoštenih trgovačkih praksi tijekom 2025. godine riješio ukupno 31 predmet, od toga četiri upravna predmeta i 27 neupravnih predmeta.

Na dan 31. prosinca 2025. u tijeku je bilo postupanje u 13 upravnih postupaka pokrenutih protiv kupaca: MAUTHNER d.o.o., ARIVERA FRUIT d.o.o., FRIGO BONSAI d.o.o., AGRONOM d.o.o., TRGOVINA KRK d.d., KAUFLAND HRVATSKA k.d., GRANOLIO d.d., VRUTAK d.o.o., ELIZABETA PROMET d.o.o., NATURALA d.o.o., KONZUM plus d.o.o. te dva postupka protiv TOMMY d.o.o. koji su zbog ekonomičnosti postupka spojeni i vode se u okviru jednog upravnog postupka.

U području nepoštenih trgovačkih praksi AZTN je u 2025. okončao četiri upravna postupaka[12]. U tri upravna postupka, AZTN je, nakon provedenih upravnih postupaka u smislu odredbi ZNTP-a, utvrdio da je stranka u postupku, iskoristila svoju značajnu pregovaračku snagu nametanjem nepoštenih trgovačkih praksi svojim dobavljačima te joj je za utvrđene povrede izrekao novčane kazne[13]. U jednom upravnom postupku AZTN je utvrdio da ne postoje zakonske pretpostavke za njegovo daljnje vođenje, slijedom čega je taj postupak obustavio[14]. U odnosu na tri dovršena upravna postupka povod za pokretanje upravnog postupka bili su rezultati ispitivanja usklađenosti poslovanja kupaca s dobavljačima u smislu odredbi ZNTP-a, tijekom kojih je, na temelju prikupljene i analizirane dokumentacije i podataka, utvrđeno postojanje indicija za pokretanje upravnih postupaka po službenoj dužnosti dok su povod za pokretanje jednog upravnog postupka bile informacije iz anonimne predstavke dostavljene AZTN-u.

AZTN je u okviru okončanih upravnih postupaka proveo ispitni postupak u kojem je analizirao opsežnu ugovornu dokumentaciju na osnovu koje su kupci (stranke) poslovali sa svojim dobavljačima poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda te je pribavljao očitovanja kako samih stranaka tako i dobavljača. Isto tako, u odnosu na svaki od analiziranih ugovora, njegovih priloga i aneksa, kao i općih uvjeta poslovanja, obrađena je i opsežna ekonomska dokumentacija u vidu analitičkih kartica, računa, otkupnih blokova, otpremnica, primki, potvrda o plaćanju, cjenika, komercijalnih uvjeta kao i druga dokumentacija, koja se odnosi na promatrano vremensko razdoblje u svakom od okončanih upravnih postupaka.

U razdoblju od 1. siječnja 2025. do 31. prosinca 2025., AZTN je prekršiteljima ZNTP-a izrekao novčane kazne u ukupnom iznosu od 322.500,00 EUR. U Državni proračun je u istom razdoblju uplaćeno ukupno 225.628,77 EUR novčanih kazni.

---

[12]AZTN protiv TOMMY d.o.o., KLASA UP/I 034-03/24-04/003, rješenje od 9.srpnja 2025.; AZTN protiv DECENTIA d.o.o., KLASA: UP/I 034-03/24-04/001, rješenje od 23.prosinca 2025.; AZTN protiv PPK-BJELOVAR d.d., KLASA: UP/I 034-03/22-04/002, rješenje od 27. lipnja 2026.; AZTN protiv ŽITAR d.o.o., KLASA: UP/I 034-03/24-04/006 , rješenje od 7. listopada 2025.

[13] KLASA UP/I 034-03/24-04/003 - AZTN protiv TOMMY d.o.o. – 212.500,00 EUR, rješenje od 9.srpnja 2025.; KLASA: UP/I 034-03/24-04/001 - AZTN protiv DECENTIA d.o.o. – 60.000,00 EUR, rješenje od 23.prosinca 2025.; KLASA: UP/I 034-03/22-04/002 - AZTN protiv PPK-BJELOVAR d.d. – 50.000,00 EUR, rješenje od 27. lipnja 2026.

[14] KLASA: UP/I 034-03/24-04/006 - AZTN protiv ŽITAR d.o.o., rješenje od 7. listopada 2025.

Novčane kazne uplaćuju se po izvršnosti rješenja AZTN-a ako nije podnesena tužba, odnosno po pravomoćnosti sudske odluke, uračunavajući u iznos novčane kazne i zakonske zatezne kamate od dana dostave stranci rješenja AZTN-a do dana plaćanja. AZTN može odobriti plaćanje novčane kazne u obrocima ako stranka razumno obrazloži svoj zahtjev i dostavi odgovarajuće dokaze.

U razdoblju od 1. siječnja 2025. do 31. prosinca 2025. godine zaprimljene su četiri predstavke, od toga dvije anonimne i dvije koje nisu bile anonimne. Od navedene četiri predstavke zaprimljene u 2025., do 31. prosinca 2025. godine riješene su dvije koje nisu bile anonimne. U odnosu na obje riješene predstavke nisu utvrđene indicije za pokretanje upravnog postupka.

Jedna predstavka iz 2024. godine koja nije bila anonimna riješena je u 2025. godini. Na temelju indicija utvrđenih u neupravnom predmetu otvorenom nakon zaprimanja predstavke pokrenut je upravni postupak. U 2025. godini riješene su tri predstavke, od čega su dvije bile zaprimljene u 2025. godini, a jedna u 2024. godini. Sve navedene riješene predstavke nisu bile anonimne.

U području nepoštenih trgovačkih praksi protiv rješenja AZTN-a nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom, i to zbog: 1. povrede propisa materijalnog prava o nepoštenim trgovačkim praksama u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima, 2. bitne povrede odredbi o postupku, 3. pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, i 4. pogrešne odluke o novčanoj kazni i drugim pitanjima o kojima odlučuje Agencija. U drugom stupnju nadležan je VUSRH.

U odnosu na dva rješenja AZTN-a donesena u 2025.[15] stranke su podnijele tužbe nadležnim upravnim sudovima protiv rješenja AZTN-a, a isto tako i nadalje se pred nadležnim upravnim sudom vodi postupak u odnosu na tužbu protiv rješenja AZTN-a koju je stranka podnijela 2023. godine[16].

Povodom podnesenih žalbi protiv presuda nadležnih upravnih sudova kojima su odbijeni tužbeni zahtjevi tužitelja za poništenje rješenja AZTN-a o utvrđenim nepoštenim trgovačkim praksama u smislu ZNTP-a i izrečene novčane kazne, VUSRH je u 2025. odbio dvije žalbe tužitelja[17].

Još jedan bitan segment poslovanja AZTN-a i tijekom proteklog razdoblja bila je međunarodna suradnja. U 2025. godini međunarodne aktivnosti odvijale su se kroz multilateralne oblike suradnje, kao i kroz bilateralne kontakte s nadležnim tijelima u EU i u ostatku svijeta.

Kada je riječ o OECD-u, suradnja se odvija dva puta godišnje, u Odboru za tržišno natjecanje, gdje AZTN ostvaruje status sudionika od lipnja 2016. godine te na Globalnom forumu za

[15] AZTN protiv TOMMY d.o.o., KLASA UP/I 034-03/24-04/003, rješenje od 9.srpnja 2025.; AZTN protiv PPK-BJELOVAR d.d., KLASA: UP/I 034-03/22-04/002, rješenje od 27. lipnja 2026.
[16] AZTN protiv SETOVIA VOĆE d.o.o., KLASA: UP/I 034-03/18-04/023, rješenje od 19. listopada 2022.
[17] Presuda Visokog upravnog suda, poslovni broj: Usž-3375/2023-3 od 30. travnja 2025. kojom se odbija žalba tužitelja i potvrđuje presuda Upravnog suda u Zagrebu, poslovni broj: Us 1-3816/2021-20 od 13. travnja 2023. i odbija zahtjev tužitelja za naknadu troškova žalbenog postupka, i presuda VUSRH-a, poslovni broj: Usž-2429/2024-2 od 20. ožujka 2025. kojom se odbija žalba tužitelja i potvrđuje presuda Upravnog suda u Zagrebu, poslovni broj: Us 1-3325/2021-12 od 19. travnja 2024. i odbija zahtjev tužitelja za naknadu troškova žalbenog postupka.

tržišno natjecanje, gdje je sudjelovanje otvoreno svim svjetskim jurisdikcijama, bez obzira na članstvo države u OECD-u. Sastanci Odbora strukturirani su kroz niz okruglih stolova i rasprava, na temelju pisanih i usmenih priloga sudionika. U organizaciji OECD-ovog Regionalnog centra za tržišno natjecanje (RCC) u Budimpešti provedeno je nekoliko redovnih seminara na kojima su sudjelovale stručne službe AZTN-a.

U lipnju 2025. godine završen je projekt OECD-a i SIEMENS-a pod nazivom „Pošteni tržišni uvjeti za konkurentnost“, koji je imao cilj podržati stvaranje jednakih uvjeta za sve i pravednih tržišnih uvjeta u tri pilot zemlje jadranske regije (Srbija, Hrvatska i Bosna i Hercegovina), kako bi se poboljšala konkurentnost i integritet na održiv i uključiv način. Za vrijeme trajanja trogodišnjeg projekta, predstavnici AZTN-a su aktivno sudjelovali u njegovoj provedbi.

Na razini EU-a, u okviru radne skupine za tržišno natjecanje, tijekom poljskog i danskog predsjedanja Vijećem EU-a tijekom 2025. godine održano je ukupno sedam sastanaka na kojima su se raspravljale aktualne teme u nadležnosti AZTN-a. Nastavlja se trend velikog broja upita koje si nadležna tijela za tržišno natjecanje međusobno postavljaju kroz mrežu za razmjenu podataka među državama članicama. AZTN je zaprimio i odgovorio na 58 zahtjeva za dostavu informacija (što prosječno iznosi 2,2 upućena zahtjeva po državni članici) te uputio dva zahtjeva prema ostalim državama članicama. AZTN se i na ovaj način pokazuje kao promicatelj aktivne suradnje među državama članicama. U razdoblju od 1. siječnja 2025. do 31. prosinca 2025. godine na sastancima radnih skupina, podskupina te savjetodavnih odbora sudjelovala su 32 predstavnika AZTN-a na ukupno 45 održanih sastanaka. U godinu dana od EK su zaprimljene i riješene 383 notifikacije koncentracija. Održana su dva sastanka šefova nacionalnih tijela za tržišno natjecanje, u lipnju i studenome 2025. godine.

AZTN trenutno sudjeluje u TSI projektu (*Technical Support Instrument*) o suzbijanju zabranjenih sporazuma u postupcima javne nabave (engl. *bid rigging)*. Ovaj projekt u kojem je RH vodeća država članica, a čiji je cilj jačanje svijesti i edukacija svih dionika u sustavu javne nabave o potrebi poštivanja propisa o zaštiti tržišnog natjecanja, provodi se zajedno s tijelima za tržišno natjecanje Austrije, Bugarske, Cipra, Grčke i Rumunjske. Kao dio navedenog projekta, održane su ukupno tri radionice. Uz stručnjake iz OECD-a i EK, na navedenim radionicama izlaganja su održali i predstavnici AZTN-a, a gostujuće predavanje održala je i predstavnica češkog Ureda za zaštitu tržišnog natjecanja kao i sutkinja Vesna Tomljenović s Općeg suda EU. Završetak projekta planira se u drugoj polovini 2026. godine.

Započela je i provedba dvogodišnjeg EU TSI projekta tehničke pomoći „DICE“, usmjerenog na jačanje digitalnih kapaciteta nacionalnih tijela za tržišno natjecanje, u kojem AZTN sudjeluje zajedno s tijelima iz još 14 država članica EU-a. Projekt je usmjeren na razvoj stručnih i analitičkih znanja potrebnih za učinkovitu primjenu prava tržišnog natjecanja u uvjetima ubrzanog razvoja umjetne inteligencije, znanosti o podacima i digitalnih tehnologija. Kroz sveobuhvatan i praktično orijentiran program osposobljavanja, AZTN dodatno modernizira svoje institucionalne kapacitete, s posebnim naglaskom na analizu algoritamskih poslovnih modela i tržišne snage temeljene na podacima. Dugoročno, projekt će pridonijeti većoj pravnoj sigurnosti te snažnijoj zaštiti tržišnog natjecanja u interesu poduzetnika i potrošača.

AZTN kroz različite komunikacijske kanale posebnu pozornost posvećuje javnosti i transparentnosti svoga rada. Aktivno promicanje prava i politike tržišnog natjecanja provodi se putem edukacije poduzetnika i potrošača te kroz transparentnu i otvorenu komunikaciju s javnosti. Na isti je način AZTN angažiran na edukaciji u području zabrane nepoštenih

trgovačkih praksi u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima i upoznavanju adresata s propisima iz tog područja.

Tijekom 2025. godine djelatnici AZTN-a bili su izrazito aktivni u promicanju prava i politike tržišnog natjecanja, potvrđujući snažnu edukativnu i preventivnu ulogu Agencije. Održano je dvadesetak stručnih predavanja, radionica i edukacija te je objavljeno više stručnih članaka, čime je dodatno pojačana vidljivost i razumijevanje regulatornog okvira tržišnog natjecanja. Edukacije iz područja ZZTN-a, utemeljene na praktičnim primjerima iz prakse, obuhvaćale su temeljne institute tržišnog natjecanja, ulogu AZTN-a i suradnju s EK, zabranjene sporazume (uključujući kartele), zlouporabu vladajućeg položaja i kontrolu koncentracija poduzetnika.

U području ZNTP-a poseban je naglasak stavljen na važnost poštenih trgovačkih praksi u odnosima između kupaca i dobavljača u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima, uz analizu najčešćih oblika nepoštenih postupanja. Programi su redovito uključivali i osvrt na zakonodavne novosti te recentnu praksu, čime se osigurava pravodobno informiranje o razvoju regulatornog okvira. Na taj način AZTN sustavno produbljuje komunikaciju s relevantnom stručnom i poslovnom javnošću – poduzetnicima, sudovima, odvjetnicima i akademskom zajednicom te doprinosi jačanju kulture tržišnog natjecanja i pravne sigurnosti.

AZTN primjenjuje i poštuje transparentnost, neovisnost, nepristranost i profesionalnost u komunikaciji prema strankama i javnosti. Sukladno usvojenoj i javno dostupnoj Komunikacijskoj strategiji[18], AZTN na svojoj mrežnoj stranici objavljuje odluke, mišljenja i godišnja izvješća o radu, kao i stručne članke, priopćenja za javnost i medije o pokrenutim postupcima i donesenim odlukama i praksi AZTN-a. Ovlašteni predstavnici AZTN-a nastupaju u medijima te imaju kontakte s novinarima, a AZTN izdaje publikacije i edukativne brošure te redovito sudjeluje u svojstvu sudionika ili predavača na seminarima i konferencijama o specifičnim temama iz područja tržišnog natjecanja i zabrane nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima. Sva priopćenja, zakonodavni okvir i sažeci odluka AZTN-a prevode se na engleski jezik i objavljuju na mrežnoj stranici AZTN-a. AZTN je aktivan i na poslovnoj društvenoj mreži LinkedIn, gdje redovito objavljuje najvažnije aktualnosti vezane uz svoj rad, uključujući obavijesti o donesenim odlukama, održanim konferencijama, edukativne sadržaje, kao i druge informacije od interesa za stručnu i širu javnost, čime doprinosi većoj transparentnosti i dostupnosti informacija.

Tijekom 2025. godine AZTN je donio 68 odluka, odgovorio na 44 novinarska i 12 upita stranaka te objavio 88 priopćenja za javnost, čime je dodatno osnažena transparentnost i otvorenost rada Agencije. Objavljeno je 10 mjesečnih elektroničkih biltena „*AZTN info*“, koji sažeto i pregledno prikazuju odluke, aktivnosti stručnjaka te ključne informacije i trendove iz područja tržišnog natjecanja u Hrvatskoj i EU. Uz to, izrađena je i Brošura o godišnjem radu AZTN-a za 2024. godinu, koja sustavno prikazuje najvažnije podatke i aktivnosti AZTN-a u protekloj godini, potvrđujući kontinuiranu posvećenost informiranju javnosti i promicanju kulture tržišnog natjecanja.

Ove aktivnosti čvrsto se povezuju s prioritetima AZTN-a za 2025. godinu, usmjerenima na jačanje tržišnog natjecanja, poticanje inovacija i otpornosti gospodarstva te na pravovremeno otkrivanje i sankcioniranje najtežih povreda tržišnog natjecanja, uključujući zabranjene

[18] Dostupno na mrežnoj stranici AZTN-a https://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads//2023/02/AZTN-Komunikacijska-strategija.pdf

sporazume između poduzetnika, zlouporabu vladajućeg položaja i nepoštene trgovačke prakse u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima.

Na visoku transparentnost rada AZTN-a nadovezuje se i ispunjavanje zakonske obveze o pravu na pristup informacijama, u smislu Zakona o pravu na pristup informacijama. AZTN osigurava pravo na pristup informacijama redovitim objavljivanjem odluka iz svoje nadležnosti na vlastitoj mrežnoj stranici, kao i priopćenja, mišljenja, akata općeg i internog karaktera te davanjem informacija korisnicima koji podnesu AZTN-u zahtjev za ostvarivanje prava na pristup informacijama. Sukladno članku 13. stavku 1. Zakona o pravu na pristup informacijama („Narodne novine“, br. 25/13., 85/15., 69/22.) predsjednica Vijeća imenovala je službenika i zamjenika službenika za informiranje.

Početkom 2026. godine, odnosno do 31. siječnja 2026. AZTN je izradio Izvješće o provedbi Zakona o pravu na pristup informacijama za 2025. godinu te isto dostavio Povjereniku za informiranje i objavio na mrežnoj stranici. U 2025. godini u AZTN-u je zaprimljeno 10 zahtjeva za pristup informacijama, svi su zahtjevi riješeni u roku te su odluke o zaprimljenim zahtjevima dostavljene podnositeljima zahtjeva.

AZTN je u 2025. godini objavio tri javna natječaja za zapošljavanje te je kroz dva javna natječaja odabrano ukupno sedam osoba koje su potom zaposlene u AZTN-u, dok je treći javni natječaj raspisan krajem 2025. godine i dovršen početkom 2026. godine. Istodobno, dio natječajnih postupaka bio je poništen zbog nedostatnog interesa kandidata, što je u velikoj mjeri posljedica ograničenih mogućnosti konkuriranja uvjetima plaća koje nude druga regulatorna i javna tijela te privatni sektor.

Za potrebe provođenja navedenih javnih natječaja, AZTN je ishodio potrebne prethodne suglasnosti Ministarstva gospodarstva.

U 2025. godini došlo je do prestanka radnog odnosa jednog radnika, koji je temeljem Sporazuma o trajnom premještaju nastavio radni odnos u jednom ministarstvu.

2. Provedba Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja i drugih propisa o tržišnom natjecanju

Zakonodavni okvir u području zaštite tržišnog natjecanja u izvještajnoj 2025. godini čine Zakon o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, broj. 79/09.) koji je stupio na snagu 1. listopada 2010. godine, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, broj 80/13.), koji je stupio na snagu 1. srpnja 2013., na dan ulaska RH u EU, Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, broj 41/21.), koji je stupio na snagu 24. travnja 2021. godine i neslužbeni pročišćeni tekst Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja („Narodne novine“, br. 79/09., 80/13., 41/21. i 155/23).

Provedbene propise čine uredbe koje je Vlada RH donijela na prijedlog AZTN-a, a kojima se detaljnije uređuju pojedina područja primjene. To su:

- Uredba o načinu i kriterijima utvrđivanja mjerodavnog tržišta[19],
- Uredba o skupnom izuzeću vertikalnih sporazuma između poduzetnika[20],
- Uredba o skupnom izuzeću horizontalnih sporazuma između poduzetnika[21],
- Uredba o skupnom izuzeću sporazuma o prijenosu tehnologije[22],
- Uredba o skupnom izuzeću sporazuma o distribuciji i servisiranju motornih vozila[23],
- Uredba o skupnom izuzeću sporazuma u sektoru prometa[24],
- Uredba o sporazumima male vrijednosti[25],
- Uredba o načinu prijave i kriterijima za ocjenu koncentracija poduzetnika[26],
- Uredba o kriterijima za izricanje upravno-kaznene mjere[27] i
- Uredba o kriterijima za oslobođenje ili umanjenje upravno-kaznene mjere[28].

U primjeni hrvatskih propisa o zaštiti tržišnog natjecanja, AZTN je obvezan na odgovarajući način koristiti kriterije iz pravne stečevine EU-a, osobito u slučaju pravnih praznina ili dvojbi pri tumačenju tih propisa. Pravnu stečevinu EU-a čine primarno i sekundarno zakonodavstvo EU-a te sudska praksa Suda EU-a. Uz primjenu ZZTN-a, AZTN paralelno primjenjuje europsko pravo tržišnog natjecanja odnosno postupke može voditi i temeljem članaka 101. i 102. UFEU-a, te se u postupcima iz nadležnosti AZTN-a koriste na odgovarajući način kriteriji iz navedenih izvora prava EU-a, osobito kriteriji iz sudske prakse Suda EU-a.

[19] „Narodne novine“, br. 9/11.
[20] „Narodne novine“, br. 37/11.
[21] „Narodne novine“, br. 72/11.
[22] „Narodne novine“, br. 9/11.
[23] „Narodne novine“, br. 37/11.
[24] „Narodne novine“, br. 78/11.
[25] „Narodne novine“, br. 9/11.
[26] „Narodne novine“, br. 38/11.
[27] „Narodne novine“, br. 129/10. i 23/15.
[28] „Narodne novine“, br. 129/10. i 96/17.

Postupci utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja u obliku sklapanja zabranjenih sporazuma između poduzetnika i zlouporabe vladajućeg položaja poduzetnika na tržištu veoma su složeni zbog potrebe provođenja detaljnih ekonomskih i pravnih analiza i zaštite prava stranaka na obranu u postupku te su stoga detaljno propisani ZZTN-om[29].

Tijekom 2025. godine veliki dio aktivnosti AZTN-a odnosio se na predmete utvrđivanja zabranjenih sporazuma između poduzetnika koji predstavljaju najtežu povredu propisa o zaštiti tržišnog natjecanja.

Zabranjenim se sporazumima smatraju sporazumi poduzetnika, odluke udruženja poduzetnika i usklađeno djelovanje poduzetnika, koji kao cilj ili posljedicu imaju narušavanje tržišnog natjecanja. Osobito su zabranjeni oni sporazumi kojima se:

1. izravno ili neizravno utvrđuju kupovne ili prodajne cijene, odnosno drugi trgovinski uvjeti,
2. ograničava ili nadzire proizvodnja, tržište, tehnološki razvoj ili ulaganje,
3. dijele tržišta ili izvori nabave,
4. primjenjuju nejednaki uvjeti na istovrsne poslove s različitim poduzetnicima, čime ih se dovodi u nepovoljniji položaj u odnosu na konkurenciju,
5. uvjetuje sklapanje ugovora prihvaćanjem od drugih ugovornih strana dodatnih obveza koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u vezi s predmetom tih ugovora.

Postupak utvrđivanja zabranjenog sporazuma uvijek se pokreće po službenoj dužnosti, a inicijativu za pokretanje postupka AZTN-u može podnijeti široki krug fizičkih i pravnih osoba[30].

Kako bi utvrdio postoje li dostatne indicije za pokretanje postupka po službenoj dužnosti u području utvrđivanja zabranjenih sporazuma, AZTN je proveo prethodno ispitivanje stanja na 22 mjerodavna tržišta u upravnim predmetima koji su okončani u 2025. godini, uključujući:

- tržište autoškola na području Splita,
- tržište usluga jednodnevnih izleta,
- tržište nabave uredskog materijala,
- tržište pružanja usluga veza u marinama nautičkog turizma u RH,
- tržište GSM-R tehnologije i s time povezanih usluga,
- tržište prodaje piva,
- tržište napredne mjerne infrastrukture,
- tržište trgovine na malo,
- tržište trgovine,
- tržište prodaje vozila na električni pogon marke KIA,
- tržište sustava javnih bicikala u Zagrebu,
- tržište pružanja usluga sporednih djelatnosti u ACI marinama,
- tržište prodaje cvijeća,
- tržište fotonaponskih elektrana u obiteljskim kućama,
- tržište prodaje automobila u Dalmaciji,
- tržište kupoprodaje drveta za ogrjev, briketa i peleta,
- tržište autoškola u RH,
- tržište radova horizontalne signalizacije u vezi s javnom nabavom HAC-a,

[29] Šest faza tog složenog postupka detaljno je opisano u Godišnjem izvješću o radu AZTN-a za 2023. godinu, str. 11.
[30] ZZTN, članak 37. i članak 38. stavak 1. i 3. te članak 39.

- tržište potrošnog materijala za dentalnu medicinu,
- tržište popravka vozila,
- tržište osiguranja i
- tržište rezervnih dijelova.

AZTN je u 2025. godini u području utvrđivanja zabranjenih sporazuma riješio ukupno 32 predmeta (9 upravnih i 23 neupravna predmeta).

2.1.1. Zabranjeni horizontalni sporazumi - karteli

Horizontalni sporazumi su sporazumi između izravnih konkurenata odnosno između poduzetnika koji djeluju na istom mjerodavnom tržištu ili na istoj razini proizvodnje, odnosno distribucije.

Zabranjeni horizontalni sporazum postoji kada poduzetnici koji su izravni konkurenti sklope sporazum s ciljem ili posljedicom narušavanja tržišnog natjecanja. Riječ je najčešće o dogovoru o cijenama, podjeli tržišta i kupaca, izvorima nabave, namještanju javnih natječaja, određivanju kvota proizvodnje ili prodaje, ograničenju uvoza ili izvoza i slično. Takve su aktivnosti poduzetnika suprotne samoj biti i svrsi tržišnog gospodarstva. Zbog toga su takvi sporazumi između poduzetnika, usmeni ili pisani, ili u obliku usklađenog djelovanja poduzetnika, izričito zabranjeni te predstavljaju najtežu povredu propisa o tržišnom natjecanju.

Uobičajeni naziv za takav sporazum u pravu tržišnog natjecanja jest kartel. Veća je vjerojatnost stvaranja kartela ako je broj konkurenta na nekom tržištu malen, ako su prepreke za ulazak velike, ako je riječ o relativno homogenim proizvodima te ako su informacije o promjenama cijena ili proizvodnje dostupne netom prije ili ubrzo nakon promjene cijena ili plasmana proizvoda na tržište.

Kartel je sporazum ili usklađeno djelovanje između dva ili više konkurenata kojem je cilj usklađivanje njihovih postupanja na tržištu ili utjecaj na relevantne parametre tržišnog natjecanja putem praksi poput, ali ne ograničujući se na, dogovaranja ili usklađivanja kupovnih ili prodajnih cijena, odnosno drugih trgovinskih uvjeta, među ostalim u pogledu prava intelektualnog vlasništva, određivanja kvota proizvodnje ili prodaje, dijeljenja tržišta i kupaca, uključujući namještanje ponuda u postupcima javne nabave, ograničenje uvoza ili izvoza ili protutržišnih djelovanja protiv drugih konkurenata, dok je tajni kartel onaj kartel čije je postojanje djelomično ili u potpunosti prikriveno.

Budući da su karteli u pravilu tajni sporazumi između poduzetnika, tijelima nadležnima za tržišno natjecanje ih je teško otkriti i dokazati. Jedan od vrlo značajnih istražnih alata AZTN-a koji se koristi u svrhu pribavljanja dokaza o postojanju zabranjenih sporazuma jesu nenajavljene pretrage. Provođenjem nenajavljene pretrage otkriveno je i dokazano više kartela ali i drugih povreda ZZTN-a, kao što su zabranjeni vertikalni sporazumi i zlouporabe vladajućeg položaja. Naime, AZTN ima ovlast provoditi nenajavljene pretrage poslovnih i drugih prostorija, zemljišta i prijevoznih sredstava, dokumenata, isprava i stvari koje se tamo nalaze, kao i pečaćenja te privremenog oduzimanja predmeta. AZTN pretrage može voditi i

na zahtjev EK ili tijela za tržišno natjecanje država članica EU-a. Pritom AZTN mora prethodno od VUSRH-a pribaviti nalog za provođenje nenajavljene pretrage.

2.1.2. Vertikalni sporazumi

Vertikalni sporazumi su sporazumi koje sklapaju poduzetnici koji ne djeluju na istoj razini proizvodnje odnosno distribucije, poduzetnici koji nisu međusobni konkurenti. To su primjerice, sporazumi o isključivoj kupnji, isključivoj opskrbi ili distribuciji, sporazumi o franšizi, a sklapaju se između proizvođača i distributera ili između dobavljača sirovine i proizvođača.

I vertikalni sporazumi mogu dovesti do narušavanja tržišnog natjecanja. To posebno dolazi do izražaja u slučajevima kada sadrže ograničenja kojima se stvaraju prepreke ulasku novih sudionika odnosno konkurenata na tržište. Takve povrede postoje kod vertikalnih sporazuma koji neposredno ili posredno, samostalno ili zajedno s drugim čimbenicima pod kontrolom ugovornih strana, sadrže vertikalna ograničenja koja se smatraju teškim ograničenjima tržišnog natjecanja, a kojima je cilj:

a) ograničavanje prava kupca da slobodno određuje prodajnu cijenu proizvoda, ne dovodeći u pitanje pravo dobavljača da odredi maksimalnu prodajnu cijenu ili preporuči prodajnu cijenu, pod uvjetom da nije riječ o fiksnim ili minimalnim prodajnim cijenama, koje su rezultat izvršenog pritiska ili poticaja od bilo koje ugovorne strane,

b) ograničavanje područja na kojem kupac sudionik sporazuma može prodavati proizvode koji su predmet sporazuma, ili ograničavanje prodaje ugovorenih proizvoda određenoj skupini potrošača,

c) ograničavanje članovima unutar sustava selektivne distribucije koji djeluju na razini trgovine na malo, aktivne ili pasivne prodaje proizvoda krajnjim korisnicima, ne isključujući mogućnost zabrane članu unutar sustava selektivne distribucije da djeluje izvan ovlaštenog poslovnog prostora,

d) ograničavanje međusobne opskrbe između distributera unutar sustava selektivne distribucije, uključujući ograničenja između distributera koji ne djeluju na istoj razini trgovine,

e) ograničavanje dobavljača dijelova, koji te dijelove prodaje kupcu radi ugradnje u novi proizvod, pri prodaji tih dijelova kao rezervnih dijelova, krajnjim korisnicima ili serviserima, te drugim pružateljima usluga koje kupac nije ovlastio za popravak ili servisiranje njegovih proizvoda.

2.1.3. Izuzeća ograničavajućih sporazuma od opće zabrane

Treba imati na umu da sporazum koji sadrži ograničenja tržišnog natjecanja može biti obuhvaćen izuzećem od zakonske zabrane, pod uvjetom da ispunjava uvjete za izuzeće propisane člankom 8. stavkom 3. ZZTN-a od opće zabrane iz članka 8. stavka 1. ZZTN-a ili ispunjava propisane uvjete za skupno izuzeće temeljem uredbi kojima se u okviru hrvatskog prava tržišnog natjecanja uređuju skupna izuzeća, to su:

- Uredba o skupnom izuzeću vertikalnih sporazuma između poduzetnika[31],
- Uredba o skupnom izuzeću horizontalnih sporazuma između poduzetnika[32],
- Uredba o skupnom izuzeću sporazuma o prijenosu tehnologije[33],
- Uredba o skupnom izuzeću sporazuma o distribuciji i servisiranju motornih vozila[34],
- Uredba o skupnom izuzeću sporazuma u sektoru prometa[35].

Naime, ako sporazum ispunjava uvjete za skupno izuzeće iz pojedine uredbe, a da pritom ne sadrži teška ograničenja propisana tom uredbom, sudionici sporazuma u pravilu mogu biti sigurni da je njihov sporazum dopušten.

S druge strane, treba imati na umu da niti sporazum koji ne ispunjava uvjete za skupno izuzeće iz uredbi o skupnom izuzeću za pojedinu kategoriju sporazuma, ne mora biti automatski zabranjen.

Naime, u slučaju da je AZTN pokrenuo postupak ocjene takvog sporazuma, sudionici sporazuma moraju dokazati da njihov sporazum kumulativno ispunjava uvjete za izuzeće propisane člankom 8. stavkom 3. ZZTN-a. Konkretno, moraju dokazati da njihov sporazum pridonosi unaprjeđenju, primjerice, proizvodnje ili distribucije te da su stoga ograničenja tržišnog natjecanja koja sadrže apsolutno nužna. Također, moraju dokazati da će unaprijeđena proizvodnja ili distribucija imati značajnu korist za potrošače (primjerice, snižavanjem cijene proizvoda ili usluga ili ponudom nove robe ili usluga) koju bez određenih ograničenja u sporazumu ne bi bilo moguće ostvariti na drugi način. Drugim riječima, da bi ograničavajući sporazumi ispunili uvjete za izuzeće i bili izuzeti od opće zabrane, a time i dopušteni, pozitivni učinci tih sporazuma na tržišno natjecanje i interese potrošača moraju jasno prevladati nad negativnima.

Važno je naglasiti da poduzetnici trebaju sami procijeniti sadrže li njihovi sporazumi ograničenja tržišnog natjecanja, i ako ih sadrže, ispunjavaju li takva ograničenja propisane kriterije za izuzeće. Rizik izrade analize i donošenja odluke o sklapanju sporazuma u takvim slučajevima preuzimaju poduzetnici. Pritom im koriste kriteriji iz pravne stečevine EU-a, osobito smjernice, obavijesti i upute EK za pojedinu vrstu sporazuma.[36]

---

[31] „Narodne novine“, br. 37/11.
[32] „Narodne novine“, br. 72/11.
[33] „Narodne novine“, br. 9/11.
[34] „Narodne novine“, br. 37/11.
[35] „Narodne novine“, br. 78/11.
[36] Dostupno na mrežnim stranicama https://eur-lex.europa.eu/HR/legal-content/summary/guidelines-on-horizontal-cooperation-agreements.html; https://eur-lex.europa.eu/HR/legal-content/summary/guidelines-on-vertical-restraints.html

EK je 1. lipnja 2023. donio revidirane uredbe o skupnom izuzeću horizontalnih sporazuma, konkretno sporazuma o istraživanju i razvoju te sporazuma o specijalizaciji, koje su popraćene revidiranim horizontalnim smjernicama i temelje se na detaljnoj evaluaciji i preispitivanju postojećih pravila. Revidiranim uredbama o skupnom izuzeću horizontalnih sporazuma i pratećim smjernicama poduzetnicima se pružaju jasnije i ažurirane smjernice koje će im pomoći da procijene usklađenost svojih sporazuma o horizontalnoj suradnji s pravilima EU-a o tržišnom natjecanju. Cilj je poduzetnicima pružiti smjernice o tome kakve sporazume o horizontalnoj suradnji smiju međusobno sklapati bez bojazni da će počiniti povredu pravila o tržišnom natjecanju. Također, cilj je pojednostaviti EK-u, nacionalnim tijelima i sudovima, nadzor nad takvim sporazumima, kao i uključiti novo poglavlje u ocjeni horizontalnih sporazuma kojim se nastoje ostvariti ciljevi održivosti te uvesti nove smjernice o razmjeni podataka, sporazumima o dijeljenju mobilne infrastrukture i konzorcijima koji sudjeluju u nadmetanju.

Međutim, ponovo treba naglasiti da od zabrane nije moguće izuzeti kartele koji predstavljaju najtežu povredu prava tržišnog natjecanja.

2.1.4. Primjena instituta preuzimanja obveza od strane poduzetnika u svrhu otklanjanja negativnih učinaka na tržišno natjecanje

Ovim instrumentom, stranke protiv kojih AZTN vodi postupak zbog postupanja koje predstavlja potencijalnu povredu propisa o tržišnom natjecanju, imaju mogućnost da u ranoj fazi postupka samoinicijativno predlože preuzimanje obveza u obliku mjera, uvjeta i rokova u kojima se žurno i potpuno uklanjaju potencijalni negativni učinci za tržišno natjecanje.

Preuzimanje izvršenja mjera i uvjeta kao adekvatnog instrumenta u rješavanju pojedinih protutržišnih postupanja u pravilu se može prihvatiti u slučajevima kraćeg trajanja povrede, suradnje poduzetnika u postupku i predlaganja mjera u ranijoj fazi postupka, a obvezno se moraju predložiti prije nego što AZTN dostavi stranci Obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku.

AZTN ima ovlast utvrditi jesu li predložene mjere, uvjeti i rokovi dostatni za brzu ponovnu i potpunu uspostavu tržišnog natjecanja. Ako ocijeni da su predložene mjere prihvatljive i dostatne za uklanjanje negativnih učinaka na tržišno natjecanje, AZTN neće utvrditi da je došlo do povrede prava tržišnog natjecanja niti će izreći novčanu kaznu, već će prihvatiti obveze koje je predložio poduzetnik i obustaviti postupak.

No, prije nego što prihvati predložene obveze, AZTN javnom objavom predloženih mjera, uvjeta i rokova na svojim mrežnim stranicama provodi tzv. test tržišta. Ako nema negativnih reakcija i komentara konkurenata i drugih sudionika na mjerodavnom tržištu, AZTN rješenjem prihvaća prijedlog mjera koje time postaju obvezujuće za stranku. Prihvaća ih ako ocijeni da su razmjerne negativnim učincima na tržišno natjecanje i u potpunosti ih otklanjaju, a da će i bez dugotrajnog vođenja postupka one dovesti do brzog uspostavljanja učinkovitog tržišnog natjecanja na mjerodavnom tržištu. Ponuđene obveze se ne mogu prihvatiti ako je riječ o kartelu.

Primjer 1.: AZTN protiv HROTE d.o.o. i Dubravka Posavca s povezanim društvima – prethodno ispitivanje stanja na mjerodavnom tržištu proizvodnje električne energije iz OIE i dodjele tržišnih premija, po inicijativi Gorana Maligeca[37]

AZTN je u lipnju 2025. godine zaprimio inicijativu podnositelja u vezi s postupkom dodjele tržišne premije za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora te postupkom izdavanja elaborata optimalnog tehničkog rješenja priključenja (u daljnjem tekstu: EOTRP) za planiranu solarnu elektranu snage 300 kW na području Grada Zaboka.

Podnositelj inicijative je, među ostalim, naveo da je društvo HEP-Operator distribucijskog sustava d.o.o. (u daljnjem tekstu: HEP-ODS), Elektra Zabok, odbilo zahtjev člana njegove obitelji za izdavanje EOTRP-a zbog ograničenih kapaciteta mreže, dok su istodobno pojedinim poduzetnicima dodijeljene tržišne premije u postupku koji je proveo Hrvatski operator tržišta energije d.o.o. (HROTE). Također je istaknuo da je više poduzetnika koji su ostvarili pravo na tržišnu premiju povezano putem istog vlasnika, smatrajući da takvo postupanje upućuje na narušavanje tržišnog natjecanja i nejednake uvjete pristupa tržištu i poticajima.

AZTN je izvršio uvid u dokumentaciju vezanu uz Javni natječaj za dodjelu tržišne premije iz lipnja 2024. godine, kao i u Odluku o odabiru najpovoljnijih ponuditelja koju je donio HROTE. Utvrđeno je da su u postupku zaprimljene ukupno 144 ponude te da je više društava, povezanih putem istog vlasnika, ostvarilo pravo na tržišnu premiju. Uvidom u javno dostupne podatke sudskog registra utvrđeno je da su predmetna društva u stopostotnom vlasništvu iste fizičke osobe te da čine gospodarsko jedinstvo.

U odnosu na postupak izdavanja EOTRP-a, AZTN je utvrdio da je član obitelji podnositelja iskoristio pravni lijek pred nadležnim regulatorom – Hrvatskom energetskom regulatornom agencijom (u daljnjem tekstu: HERA) – koja je poništila prvotno rješenje HEP-ODS-a i predmet vratila na ponovni postupak. HROTE, kao pravna osoba s javnim ovlastima koja provodi postupak dodjele tržišne premije sukladno posebnom zakonu, u tom dijelu ne obavlja gospodarsku djelatnost na tržištu te se ne smatra poduzetnikom u smislu Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja.

Postupak dodjele tržišne premije uređen je posebnim propisima iz područja energetike, a nadzor nad provedbom obavlja nadležno ministarstvo, dok je protiv odluke o odabiru ponuditelja moguće pokrenuti upravni spor pred nadležnim sudom. U odnosu na povezana društva koja su sudjelovala u natječaju, riječ je o poduzetnicima koji čine jedinstveni gospodarski subjekt. Sporazumi unutar takvog gospodarskog jedinstva ne smatraju se zabranjenim sporazumima između neovisnih poduzetnika u smislu članka 8. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja. Postupak pristupa mreži i izdavanja EOTRP-a reguliran je posebnim energetskim propisima, a pravna zaštita osigurana je kroz postupanje HERE.

Slijedom utvrđenog činjeničnog stanja i provedene pravne analize, AZTN je odlučio odbaciti inicijativu jer ne postoje uvjeti za pokretanje postupka radi utvrđivanja sprječavanja, ograničavanja ili narušavanja tržišnog natjecanja.

[37] AZTN protiv HROTE d.o.o. i Dubravka Posavca s povezanim društvima, KLASA: UP/I 034-03/25-01/007, rješenje od 23.12. 2025., objavljeno na mrežnoj stranici AZTN-a.

AZTN naglašava da nije nadležan za ocjenu zakonitosti postupanja u području prostornog planiranja, izvlaštenja, niti za upravni nadzor nad provedbom propisa iz područja energetike i državnih potpora, koji su u nadležnosti drugih tijela sukladno posebnim propisima.

Primjer 2.: AZTN protiv četiri autoškole sa splitskog područja - Inicijativa autoškole Classic-R, obrt iz Splita i AMK d.o.o., Split[38]

AZTN je obustavio upravni postupak koji je 11. siječnja 2022. godine pokrenuo po službenoj dužnosti protiv poduzetnika Kružni tok d.o.o., Auto škola Hajduk d.o.o., Obrt Auto škola Dalmacija i Obrt Croatia Start, radi utvrđivanja je li među tim poduzetnicima došlo do sklapanja zabranjenog horizontalnog sporazuma o cijenama usluga osposobljavanja kandidata za vozače A i B kategorije, protivno članku 8. ZZTN-a.

AZTN je postupak pokrenuo nakon što je na temelju inicijative zaprimljene u srpnju 2021. godine, utvrdio postojanje indicija o mogućem dogovaranju cijena između više autoškola na području Splita te o navodnim pritiscima na autoškole koje u dogovoru nisu željele sudjelovati. U okviru prethodnog ispitivanja tržišta prikupljeni su podaci od Hrvatskog autokluba te su analizirani službeni cjenici autoškola, izjave podnositelja inicijative i druge dostupne informacije.

U pokrenutom upravnom postupku AZTN je radi zaštite javnog interesa i prava potrošača, proveo sveobuhvatno utvrđivanje činjeničnog stanja, uključujući nenajavljene pretrage poslovnih prostorija dvaju poduzetnika, očitovanja stranaka, analizu poruka i komunikacije dostavljene uz inicijativu te detaljnu analizu kretanja cijena promatranih autoškola u razdoblju od 2020. do 2023. godine.

Pojedinačnom ocjenom svakog dokaza i svih dokaza zajedno, AZTN je utvrdio da indicije ne upućuju na postojanje usklađenog djelovanja ili zabranjenog dogovora o cijenama među strankama u postupku. Analiza kretanja cijena pokazala je kako su se cijene pojedinih autoškola mijenjale neovisno jedna o drugoj, kako su razine cijena u dijelu slučajeva bile utvrđene i prije navodnog sastanka na kojem je dogovor trebao biti postignut te da iste autoškole nisu imale uvijek jednake cijene u svim svojim poslovnicama. Prikupljeni dokazi, uključujući podatke dobivene pretragama i očitovanjima, nisu potvrdili postojanje koordiniranog određivanja cijena s ciljem narušavanja tržišnog natjecanja.

Kako u provedenom postupku nije utvrđeno postojanje zabranjenog sporazuma iz članka 8. ZZTN-a, kao niti drugih okolnosti koje bi opravdavale daljnje vođenje postupka, AZTN je donio odluku o njegovoj obustavi.

Usklađivanje ponašanja poduzetnika u pogledu cijena, uvjeta prodaje ili drugih bitnih elemenata poslovanja predstavlja jedan od najtežih oblika povrede pravila tržišnog natjecanja. U tom smislu, od posebne je važnosti da poduzetnici u okviru međusobnih kontakata, sastanaka i djelovanja u okviru različitih oblika udruživanja osiguraju da ne dolazi do razmjene poslovno osjetljivih informacija koje bi mogle dovesti do koordiniranog postupanja na tržištu.

[38] Rješenje AZTN protiv četiri autoškole sa splitskog područja - Inicijativa autoškole Classic-R, obrt iz Splita i AMK d.o.o., Split, KLASA: UP/I 034-03121 -01 1008, rješenje od 18.9.2025., objavljeno na mrežnoj stranici AZTN-a.

Neovisno i samostalno određivanje cijena te oblikovanje poslovnih politika predstavlja temelj učinkovitog tržišnog natjecanja te istodobno doprinosi zaštiti interesa potrošača. Slijedom navedenog, aktivnosti praćenja tržišnih kretanja te ocjene usklađenosti poslovanja poduzetnika s propisima o tržišnom natjecanju nastavit će se kontinuirano provoditi, s ciljem sprječavanja postupanja kojima se narušava tržišno natjecanje te osiguravanja jednakih uvjeta za sve tržišne sudionike.

2.2. Postupci utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja

Postojanje vladajućeg položaja poduzetnika na određenom tržištu nije protivno propisima o tržišnom natjecanju, ali je zabranjena zlouporaba toga položaja. Naime, poduzetnici u vladajućem položaju na nekom tržištu mogu se zbog svoje značajne tržišne snage početi ponašati i djelovati protivno pravilima tržišnog natjecanja. Stoga, poduzetnici u vladajućem položaju imaju posebnu, pojačanu odgovornost ponašati se u skladu s propisima o tržišnom natjecanju u odnosu prema drugim sudionicima na tržištu.

Ako je jačanje tržišne snage rezultat poslovne strategije poduzetnika koja počiva na stalnom poboljšanju učinkovitosti, kvalitete, inovacijama i ulaganju u nove tehnologije, što utječe na povoljnije cijene i kvalitetnije i inovativnije proizvode ili usluge koje nudi na tržištu, prednost koju poduzetnik ostvaruje na tržištu u odnosu na konkurente je potpuno opravdana. Njegovo ponašanje sa stajališta propisa o tržišnom natjecanju u takvim slučajevima nije sporno.

Stoga, propisi o tržišnom natjecanju ne zabranjuju vladajući položaj sam po sebi, već utvrđuju ponašanja koja se pod određenim uvjetima mogu smatrati zlouporabom vladajućeg položaja poduzetnika na tržištu.

Pretpostavka vladajućeg položaja poduzetnika na tržištu postoji kada se poduzetnik zbog svoje tržišne snage može ponašati u znatnoj mjeri neovisno o stvarnim ili mogućim konkurentima, potrošačima, kupcima ili dobavljačima i to naročito ako nema značajnih konkurenata na mjerodavnom tržištu ili ima značajnu tržišnu snagu u odnosu na stvarne ili moguće konkurente.

Ako djeluju zajednički, odnosno ako na tržištu međusobno značajno ne konkuriraju, u zajedničkom vladajućem položaju mogu biti dva ili više poduzetnika.

ZZTN utvrđuje visinu tržišnog udjela kao polazno mjerilo vladajućeg položaja prema kojem se pretpostavlja da u vladajućem položaju može biti poduzetnik čiji tržišni udjel na mjerodavnom tržištu iznosi više od 40 posto.[39] Riječ je o oborivoj zakonskoj pretpostavci.

Budući da se radi o polaznim mjerilima, AZTN ih u svakom postupku treba utvrditi odnosno dokazati. Naime, iako je visoki tržišni udjel polazni i važan kriterij za utvrđivanje vladajućeg položaja poduzetnika, on ne predstavlja nužno i jedini kriterij za njegovo utvrđivanje. Tako se

[39] ZZTN, članak 12. stavak 2.

pri utvrđivanju postojanja vladajućeg položaja nekog poduzetnika na tržištu uzima u obzir cijeli niz čimbenika kao što su, primjerice, vrijeme kroz koje poduzetnik ostvaruje visoki tržišni udjel i položaj, njegova financijska snaga, prednosti u pristupu izvorima nabave ili tržištu, povezanost s drugim poduzetnicima, pravne ili činjenične zapreke pristupa tržištu drugim poduzetnicima, sposobnost nametanja tržišnih uvjeta s obzirom na njegovu ponudu ili potražnju i sposobnost isključivanja konkurenata s tržišta usmjeravanjem na druge poduzetnike.

2.2.1. Najčešći oblici zlouporabe vladajućeg položaja

- Izravno ili neizravno nametanje nepravednih kupovnih ili prodajnih cijena, odnosno drugih nepravednih trgovinskih uvjeta;
- ograničavanje proizvodnje, tržišta ili tehnološkog razvitka na štetu potrošača;
- primjena nejednakih uvjeta na istovrsne poslove s drugim poduzetnicima, čime ih se dovodi u nepovoljniji položaj u odnosu na konkurenciju;
- uvjetovanje sklapanja ugovora pristankom drugih ugovornih strana na dodatne obveze, koje po svojoj prirodi ili običajima u trgovini nisu u izravnoj vezi s predmetom tih ugovora.[40]

Postupak utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja poduzetnika AZTN uvijek pokreće po službenoj dužnosti, a inicijativu za njegovo pokretanje AZTN-u može dati široki krug fizičkih i pravnih osoba.[41]

Kako bi utvrdio postoje li indicije koje su dostatne za pokretanje postupka utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja po službenoj dužnosti, AZTN je tijekom 2025. godine proveo ispitivanje 17 mjerodavnih tržišta, uključujući:

- tržište pružanja usluge upravljanja i održavanja zgrada,
- tržište upravljanja autocestama,
- tržište pružanja EENC usluga i tržište naplate cestarine,
- tržište distribucije espresso kave,
- tržište prodaje mobilnih kućica,
- tržište distribucije ortopedskih i drugih pomagala,
- tržište pružanja usluge izobrazbe o sigurnoj uporabi pesticida,
- tržište posredovanja u prometu nekretninama,
- tržište oglašavanja proizvoda putem interneta,
- tržište platnog prometa putem IBAN-a,
- tržište osiguranja,
- tržište digitalnih usluga,
- tržište otkupa mlijeka,
- tržište maloprodajnih trgovačkih lanaca,
- tržište trgovanja putem internetske platforme kroz aplikaciju,
- tržište internetskih platformi i

[40] ZZTN, članak 13.
[41] ZZTN, članak 37., članak 38. stavci 1. i 3. te članak 39.

- tržište prodaje materijala za higijenske potrebe.

AZTN je tijekom 2025. godine iz područja zlouporaba riješio ukupno 42 predmeta (22 upravna predmeta i 20 neupravnih predmeta).

U nastavku se daju kratki opisi predmeta iz područja utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja.

Primjer 1.: AZTN – provođenje prethodnog ispitivanja stanja na tržištu u smislu ZZTN-a - inicijativa poduzetnika Telepass S.p.A., Italija za pokretanje postupka narušavanja tržišnog natjecanja protiv poduzetnika Hrvatske autoceste d.o.o., Zagreb[42]

AZTN je 27. veljače 2025. godine, u smislu članka 37. ZZTN-a, zaprimio inicijativu poduzetnika Telepass S.p.A., (u daljnjem tekstu: podnositelj inicijative i/ili Telepass), za pokretanje postupka utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja zlouporabom vladajućeg položaja u smislu članka 13. ZZTN-a, a podredno sklapanjem zabranjenog sporazuma u smislu članka 8. ZZTN-a, protiv poduzetnika Hrvatske autoceste d.o.o. (u daljnjem tesktu: HAC).

U bitnome, podnositelj inicijative tvrdio je da HAC kao prodavatelj uređaja za nacionalnu elektroničku naplatu cestarine (u daljnjem tekstu: ENC), zlorabi svoj vladajući položaj na uzlaznom tržištu (na kojem HAC djeluje kao subjekt naplate cestarine), što ima posljedice na silazno tržište na kojem se HAC natječe s podnositeljem inicijative te da sklapanjem ugovora s društvima koja provode sistem naplate goriva putem kartica (engl. *Fuel card companies*; u daljnjem tekstu: FCC partneri), ograničava pristup tržištu distribucije uređaja za naplatu cestarine, a koje postupanje posljedično predstavlja povrede pravila tržišnog natjecanja utvrđene člankom 102. UFEU-a i člankom 13. ZZTN-a. Podredno, podnositelj inicijative tvrdi i da se sporazumi sklopljeni između HAC-a i FCC partnera mogu smatrati ograničavajućima po učinku u smislu članka 101. stavka 1. UFEU-a i članka 8. ZZTN-a.

Podnositelj inicijative, koji s HAC-om ima sklopljen ugovor o pružanju usluge Europske elektroničke naplate cestarine (u daljnjem tekstu: EENC) kojim je HAC odobrio uporabu uređaja Telepassa na svim autocestama kojima upravlja HAC navodi da mu prema tom ugovoru pripada naknada od HAC-a za uslugu u iznosu od 0,9% naplaćene cestarine (bez pripadajućeg PDV-a), što je ujedno i maksimalni iznos naknade, kako je propisano člankom 4. Pravilnika o metodologiji za izračun naknade za pružatelje usluge EENC („Narodne novine", br. 28/22. i 49/22.; u daljnjem tekstu: Pravilnik) te da ima saznanja da je HAC stupio u ugovorne odnose s nekoliko FCC partnera koji, na temelju tih ugovora, svoje korisnike/imatelje kartice za gorivo (u daljnjem tekstu: Kartica za gorivo) upućuju na prodajna mjesta HAC-a radi kupnje ENC uređaja koje osigurava HAC. Tvrdi da HAC zlorabi vladajući položaj na tržištu na kojem djeluje kao subjekt naplate cestarine te time utječe na tržište na kojem se, kao pružatelj usluga ENC-a, natječe s Telepassom u pružanju usluga za plaćanje cestarine korisnicima, obrazlažući da je HAC u vladajućem položaju na tržištu na kojem djeluje kao subjekt naplate

[42] AZTN – provođenje prethodnog ispitivanja stanja na tržištu u smislu ZZTN-a - inicijativa poduzetnika Telepass S.p.A., Italija za pokretanje postupka narušavanja tržišnog natjecanja protiv poduzetnika Hrvatske autoceste d.o.o., Zagreb; KLASA UP/I 034-03/25-03/003, rješenje od 22. srpnja 2025., objavljeno na mrežnoj stranici AZTN-a.

cestarine (uzlazno tržište) te da je sklapanjem ugovora s FCC partnerima pod komercijalnim uvjetima koje Telepass ne može ponuditi zbog primjenjivih propisa, HAC zlouporabio svoj položaj na uzlaznom tržištu kako bi vezao značajan udio tržišta na kojem se HAC natječe s Telepassom (silazno tržište) s ponudom ENC uređaja.

Podredno, podnositelj inicijative tvrdi da se ugovori sklopljeni između HAC-a i FCC partnera mogu smatrati zabranjenim sporazumima u smislu članka 8. ZZTN-a (koji odgovara članku 101. stavka 1. UFEU-a), iz razloga što je učinak takvih ugovora narušavanje tržišnog natjecanja na mjerodavnom tržištu, jer niti jedan pružatelj usluge EENC-a, uključujući podnositelja inicijative, nije u mogućnosti izjednačiti naknadu koju HAC daje FCC partnerima i natjecati se s HAC-om na ključnom segmentu mjerodavnog silaznog tržišta koji pokrivaju FCC partneri.

Tijekom prethodnog ispitivanja stanja na mjerodavnom tržištu utvrđeno je da je elektronički sustav za naplatu cestarine sustav za naplatu cestarine u kojem se obveza korisnika da plati cestarinu isključivo aktivira i povezana je s automatskim prepoznavanjem prisutnosti vozila na određenoj lokaciji, pomoću komunikacije na daljinu s opremom u vozilu ili automatskim prepoznavanjem registarskih pločica. Interoperabilnost elektroničkih sustava naplate cestarine omogućava pružanje usluge naplate cestarine kojom se korisnicima omogućuje da upotrebljavaju vozilo u jednom području EENC-a ili više njih, na temelju jednog ugovora i, prema potrebi, s jednim uređajem odnosno opremom u vozilu.

HAC je, kao subjekt za naplatu cestarine na svom EENC području, dužan na nediskriminirajućoj osnovi omogućiti pružateljima EENC usluge interoperabilnost sa svojim elektroničkim sustavom naplate cestarina kako bi njihovi korisnici, koristeći elektroničke uređaje za naplatu cestarina (OBE) koje im je izdao pružatelj EENC usluge s kojim imaju ugovor, mogli plaćati cestarine na području autocesta u RH, dok su međusobna prava i obveze HAC-a i pružatelja EENC usluga detaljno uređeni odredbama Zakona o cestama („Narodne novine", br. 84/11., 22/13., 54/13., 148/13., 92/14., 110/19.,144/21., 114/22., 04/23. i 133/23.; te odredbama Direktive (EU) 2019/520 Europskog parlamenta i Vijeća od 19. ožujka 2019. o interoperabilnosti elektroničkih sustava za naplatu cestarine i olakšavanju prekogranične razmjene informacija o neplaćanju cestarina u Uniji (preinaka) - tekst značajan za EGP (SL L91 od 29. ožujka 2019.; u daljnjem tekstu: Direktiva).

Nadalje, odredbe Zakona o cestama i Direktive ne propisuju iznos naknade koju subjekt za naplatu cestarine, u konkretnom slučaju HAC, plaća pružateljima EENC usluga, s time da članak 7. Direktive propisuje kako predmetna naknada mora biti transparentna, nediskriminirajuća i identična za sve pružatelje EENC usluge. Metodologija za izračun naknade za pružatelje usluge EENC-a, a koji izračun mora biti transparentan, nediskriminirajući i po istom principu iskazivanja troškova za sve pružatelje usluga EENC-a u području EENC-a subjekta za naplatu cestarine, kao i najviši iznos predmetne naknade koji se utvrđuje u ugovoru između subjekta za naplatu cestarine i pružatelja usluge EENC-a, ovisno o opsegu pruženih usluga, propisani su Pravilnikom.

HAC, koji upravlja većinom autocesta na području RH, ima zaključene ugovore s dva pružatelja EENC usluge (podnositeljem inicijative i poduzetnikom UnipolTech), a iz njihove analize je razvidno kako je u oba slučaja ugovorena identična naknada koju HAC plaća i to u

maksimalnom iznosu koji je propisan Pravilnikom (0,9% naplaćene cestarine bez pripadajućeg PDV-a).

Slijedom navedenog, nisu utvrđene indicije da HAC ograničava pristup mjerodavnom tržištu naplate cestarine ili pružanja EENC usluge (članak 13. točka 2. ZZTN-a) niti da primjenom nejednakih uvjeta na istovrsne poslove s pružateljima EENC usluge dovodi podnositelja inicijative u nepovoljniji položaj u odnosu na konkurenciju (članak 13. točka 3. ZZTN-a).

Također, niti prigovor podnositelja inicijative da su komercijalni uvjeti koje HAC nudi FCC partnerima znatno veći u usporedbi s naknadom koju Telepass prima od HAC-a, jer da je naknada propisana Pravilnikom prenisko određena u odnosu na iznos koji HAC nudi FCC partnerima, zbog čega da je Telepass (ili bilo koji drugi potencijalni pružatelj EENC-a) zapravo stavljen u značajno nepovoljniji položaj u odnosu na HAC, ne može se prihvatiti iz razloga što metodologiju za izračun i najviši iznos predmetne naknade nije odredio HAC, već nadležno ministarstvo putem Pravilnika. S druge strane, ugovori koje HAC zaključuje s FCC partnerima su ugovori o prihvatu kartica FCC partnera, što znači da se FCC partnerima, odnosno imateljima njihove kartice, omogućuje plaćanje cestarine i kupnja ENC uređaja HAC-a. Dakle, u kontekstu tržišta naplate cestarine koja može biti plaćena i putem ENC uređaja, riječ je o jednom kanalu distribucije ENC uređaja. Osim navedenim putem, HAC svoje ENC uređaje distribuira i direktno, putem vlastitih prodajnih ureda, a korisnici sami biraju hoće li ENC uređaj vezati uz pretplatni iznos, bankovnu karticu, karticu FCC partnera ili putem ugovora s pružateljem EENC usluge, slijedom čega proizlazi da distribucija ENC uređaja putem FCC partnera nije jedini kanal i način distribucije uređaja, dok podnositelj inicijative svoje ENC (OBE) uređaje može distribuirati i putem drugih prodajnih kanala, ukoliko to želi.

Dodatno, FCC partneri HAC-a ne distribuiraju ENC uređaje niti su obveznici plaćanja cestarine, već cestarinu plaćaju korisnici njihovih kartica koji su se opredijelili za te kartice kao platni instrument prilikom podmirivanja troška cestarine, slijedom čega FCC partneri ne djeluju na istom tržištu kao i pružatelji EENC usluga odnosno podnositelj inicijative, pa se naknada koju HAC isplaćuje podnositelju inicijative ne primjenjuje na FCC partnere, niti je riječ o usporedivim naknadama. Kako, dakle, FCC partneri HAC-a pružaju isključivo platnu uslugu, pri čemu ne ovise niti koriste infrastrukturu za naplatu cestarine, isti ni na koji način ne sudjeluju u troškovima održavanja sustava za naplatu cestarine, pa se visina naknade za njihovu uslugu niti iz toga razloga ne može uspoređivati s visinom naknade za pružatelje usluge EENC-a, koja uključuje participiranje u troškovima korištenja sustava.

U tom smislu, poslovna praksa sklapanja ugovora s FCC partnerima, u okolnostima konkretnog slučaja, ne može se kvalificirati kao zlouporabno postupanje HAC-a u smislu članka 13. ZZTN-a, niti kao odstupanje od tržišnog natjecanja na temelju zasluga, osobito uzimajući u obzir da FCC partneri nisu ograničeni u sklapanju ugovora s drugim izdavateljima odnosno distributerima elektroničkih uređaja za naplatu cestarina (OBE), poput podnositelja inicijative.

Naposljetku, analizom ugovora zaključenih između HAC-a i FCC partnera nisu utvrđene indicije koje bi ukazivale na postojanje njihovog zabranjenog sporazuma ili usklađenog djelovanja koji kao cilj ili posljedicu imaju narušavanje tržišnog natjecanja na mjerodavnom tržištu, u smislu članka 8. stavka 1. ZZTN-a, bilo na štetu podnositelja inicijative ili nekog drugog potencijalnog pružatelja EENC usluge, pogotovo što se radi o komercijalnim

ugovorima kojima FCC partneri nisu ograničeni u sklapanju ugovora s drugim izdavateljima, odnosno distributerima elektroničkih uređaja za naplatu cestarina (OBE), poput podnositelja inicijative.

Primjer 2.: AZTN protiv Hrvatske komore arhitekata – Inicijativa Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu[43]

AZTN je obustavio upravni postupak koji je 11. svibnja 2023. godine pokrenuo po službenoj dužnosti protiv poduzetnika Hrvatska komora arhitekata (u daljnjem tekstu: Komora), radi utvrđivanja predstavljaju li određene odredbe Pravilnika o standardu usluga arhitekata od 13. prosinca 2013. godine (u daljnjem tekstu: Pravilnik o standardu usluga), posebice odredbe članka 3. točke 3. i točke 4. te druge odredbe kojima se određuje norma sat, kao i odredbe Pravilnika o natječajima s područja arhitekture, urbanizma, unutarnjeg uređenja i uređenja krajobraza od 14. srpnja 2014. godine (u daljnjem tekstu: Pravilnik o natječajima), zabranjeni sporazum o minimalnim cijenama usluge u smislu članka 8. ZZTN-a.

AZTN je postupak pokrenuo nakon što je, na temelju inicijative Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (u daljnjem tekstu: PMF) zaprimljene 30. ožujka 2023. godine, utvrdio postojanje indicija o mogućem narušavanju tržišnog natjecanja sklapanjem zabranjenog sporazuma. Inicijativa je podnesena nakon što je Komora odbila dodijeliti registarski broj urbanističko-arhitektonskom natječaju koji je PMF raspisivao u sklopu projekta izgradnje istraživačkog centra financiranog iz Europskih strukturnih i investicijskih fondova, uz obrazloženje da visina procijenjene vrijednosti nabave usluge izrade projektno-tehničke dokumentacije nije u skladu s aktima Komore.

U okviru postupka, AZTN je proveo sveobuhvatno utvrđivanje činjeničnog stanja, uključujući detaljnu analizu mjerodavnih zakonskih propisa i akata Komore, obvezni razgovor s ovlaštenim predstavnikom Društva arhitekata Zagreba kao provoditelja natječaja, prikupljanje očitovanja stranke i podnositelja inicijative te zatraženu stručnu pomoć Ministarstva prostornoga uređenja, graditeljstva i državne imovine. Analiza je obuhvatila i uvid u odredbe novog Pravilnika o standardu usluga arhitekata u području gradnje koji je stupio na snagu 1. ožujka 2025. godine.

Pojedinačnom ocjenom svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno, AZTN je utvrdio da nije dokazano da odredbe Pravilnika o standardu usluga i Pravilnika o natječajima predstavljaju zabranjeni sporazum u smislu članka 8. stavka 1. ZZTN-a, odnosno odluku Komore kao udruženja poduzetnika kojom su utvrđene cijene usluga njezinih članova. Pravilnikom o standardu usluga propisan je sadržaj pojedinih usluga i s tim povezan izračun norma sati, pri čemu naknada za pruženu uslugu nije izražena u novčanoj jedinici, već se formira kao umnožak broja norma sati i cijene norme sata koju samostalno izračunava izvršitelj prema stvarnim troškovima obavljanja djelatnosti.

[43] AZTN protiv Hrvatske komore arhitekata – Inicijativa Prirodoslovno-matematičkog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, KLASA UP/I 034-03/23-03/005, rješenje od 25. studenoga 2025., objavljeno na mrežnoj stranici AZTN-a.

S aspekta prava tržišnog natjecanja, određivanje norme sata rada kao vremena potrebnog za pružanje određene usluge nije sporno ukoliko je riječ o tehničkim i stručnim odrednicama kojima strukovno udruženje raspolaže, pod uvjetom da određivanje norme sata rada nije izraženo u novčanoj jedinici niti u primjeni znači određivanje same cijene usluge. Utvrđivanje jesu li odredbe Pravilnika o natječajima u suprotnosti s propisima o javnoj nabavi te ocjena zakonitosti predmetnih pravilnika općenito, u nadležnosti su drugih tijela i institucija.

Kako u provedenom postupku nije utvrđeno postojanje zabranjenog sporazuma iz članka 8. ZZTN-a niti drugih okolnosti koje bi opravdale daljnje vođenje postupka, AZTN je donio odluku o njegovoj obustavi.

Strukovna udruženja i komore imaju važnu ulogu u definiranju tehničkih i stručnih standarda kojima se osiguravaju kvaliteta profesionalnih usluga i zaštita javnog interesa, no pri tome moraju voditi računa da se njihovim aktima i djelovanjem ne narušava tržišno natjecanje izravnim ili neizravnim određivanjem cijena usluga svojih članova. Neovisno i samostalno određivanje cijena od strane svakog pojedinog pružatelja usluge, temeljeno na njegovim stvarnim troškovima poslovanja i tržišnim uvjetima, predstavlja temelj učinkovitog tržišnog natjecanja te istodobno doprinosi zaštiti interesa korisnika profesionalnih usluga.

2.3. Postupci ocjene dopuštenosti koncentracija poduzetnika

Koncentracija poduzetnika (u daljnjem tekstu: koncentracija) u smislu prava tržišnog natjecanja nastaje promjenom u kontroli nad poduzetnikom na trajnoj osnovi[44].

Do promjene u kontroli nad poduzetnikom može doći:

- pripajanjem ili spajanjem dvaju ili više neovisnih poduzetnika ili dijelova tih poduzetnika koji osnivaju novo društvo ili nastavljaju poslovati pod imenom jednoga od njih;
- stjecanjem izravne ili neizravne kontrole ili prevladavajućeg utjecaja jednog ili više poduzetnika nad drugim ili više drugih poduzetnika, odnosno dijelom ili dijelovima drugog poduzetnika i to stjecanjem većine dionica ili udjela ili stjecanjem većine prava glasa ili na drugi način u skladu s odredbama Zakona o trgovačkim društvima.

Zajednički pothvat (engl. *joint venture*), kao oblik ugovornog udruživanja u zajedničkom poslovnom pothvatu dvaju ili više neovisnih poduzetnika, također je koncentracija ako trajnije djeluje kao neovisan gospodarski subjekt.

Kod kontrole koncentracija poduzetnika, zadatak je AZTN-a procijeniti hoće li opisani pozitivni učinci namjeravane provedbe koncentracije prevladati nad njezinim negativnim učincima na tržišno natjecanje, prije svega zbog smanjenja broja tržišnih takmaca (i posljedičnog jačanja tržišne snage novog gospodarskog subjekta), opasnosti od stvaranja novog ili jačanja postojećeg vladajućeg položaja sudionika koncentracije, niže razine tržišnog natjecanja (ako

[44] ZZTN, članak 15.

je riječ o horizontalnim koncentracijama zbog povećane opasnosti od koluzije - dogovora o cijenama ili podjeli tržišta), što bi moglo dovesti do smanjivanja dobrobiti za potrošače u obliku rasta cijena, pada kvalitete ili izostanka ulaganja u inovacije. Stoga je ocjena dopuštenosti namjere provedbe koncentracija poduzetnika također jedna od važnih zadaća AZTN-a.

Pritom je bitno naglasiti da provedba koncentracije može imati i pozitivne učinke te koristiti tržišnom natjecanju i gospodarstvu u cjelini, primjerice, kroz bolje iskorištavanje proizvodnih, trgovačkih i drugih resursa, veću fleksibilnost pri strukturiranju cijena, niže cijene, bolju kvalitetu i veći izbor proizvoda i usluga.

2.3.1. Postupci po prijavi za ocjenu dopuštenosti namjere provedbe koncentracija poduzetnika

Za razliku od postupaka utvrđivanja zabranjenih sporazuma između poduzetnika i utvrđivanja zlouporabe vladajućeg položaja poduzetnika na tržištu koje AZTN uvijek pokreće *ex post* i to po službenoj dužnosti, postupak ocjene dopuštenosti namjere provedbe koncentracija poduzetnika provodi se *ex ante* temeljem prijave njezinih sudionika[45].

Naime, sudionici koncentracije imaju obvezu AZTN-u prijaviti namjeru provedbe koncentracije ukoliko su kumulativno ispunjeni zakonom određeni iznosi ukupnih prihoda odnosno ekonomske veličine te ju ne smiju provesti sve dok AZTN ne ocijeni njezinu dopuštenost.

Slijedom toga, AZTN-u se na ocjenu moraju prijaviti samo koncentracije poduzetnika koje kumulativno premašuju zakonom utvrđene pragove ekonomske veličine na svjetskom i hrvatskom tržištu, iz članka 17. stavka 1. ZZTN-a, konkretno:

- ako ukupni godišnji konsolidirani prihod svih poduzetnika sudionika koncentracije ostvaren prodajom robe i/ili usluga na svjetskom tržištu, iznosi najmanje 132.722.808,41 EUR sukladno financijskim izvješćima za financijsku godinu koja je prethodila koncentraciji, ako najmanje jedan sudionik koncentracije ima sjedište i/ili podružnicu u RH, i
- ako ukupni prihod svakog od najmanje dva sudionika koncentracije u RH, sukladno financijskim izvještajima u financijskoj godini koja je prethodila koncentraciji, iznosi najmanje 132.722,80 EUR[46].

Ako AZTN na temelju dokumenata i podataka dostavljenih uz prijavu namjere provedbe koncentracije te na temelju drugih raspoloživih podataka i saznanja kojima raspolaže, ocijeni da se može opravdano pretpostaviti da nije riječ o koncentraciji koja će imati značajne negativne učinke na tržišno natjecanje, ili ako u roku od 30 dana od dana zaprimanja potpune prijave koncentracije ne donese zaključak o pokretanju postupka ocjene dopuštenosti

[45] ZZTN, članak 38. stavak 2.
[46] ZZTN, članak 17.riječ je o protuvrijednosti HRK-EUR.

koncentracije na tzv. II. razini, smatrat će se da je koncentracija dopuštena. U tom slučaju AZTN podnositelju prijave dostavlja pisanu potvrdu o dopuštenosti koncentracije na. I. razini[47].

Međutim, ako AZTN temeljem analize podataka iz prijave namjere provedbe koncentracije procijeni da bi provedba koncentracije mogla imati značajan učinak na tržišno natjecanje, osobito ako se tom koncentracijom stvara novi ili jača postojeći vladajući položaj sudionika koncentracije na mjerodavnom tržištu, AZTN će u roku od 30 dana od davanja potvrde o potpunosti prijave koncentracije donijeti zaključak o pokretanju postupka ocjene dopuštenosti koncentracije. Time započinje postupak ocjene dopuštenosti koncentracije na II. razini[48]. Riječ je o složenom upravnom (ispitnom) postupku koji zahtijeva opsežno prikupljanje podataka, dokumentacije, mišljenja i očitovanja potrebnih za dubinsku pravnu i ekonomsku analizu mjerodavnog tržišta i učinaka konkretne koncentracije na tržišno natjecanje. Postupak se na II. razini može okončati donošenjem rješenja o dopuštenoj, uvjetno dopuštenoj ili zabranjenoj koncentraciji[49]. U postupku se, kao i u ostalim postupcima utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja koji su ranije opisani, mora dati stranci pravo na obranu pa je obvezno donijeti Obavijest o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku i održati usmenu raspravu, a prije donošenja odluke o uvjetno dopuštenoj ili zabranjenoj koncentraciji[50].

U području ocjene dopuštenosti koncentracija AZTN je tijekom 2025. godine riješio ukupno 25 predmeta (15 upravnih predmeta i 10 neupravnih). U tu svrhu analizirao je 59 mjerodavnih tržišta.

Zabranjenom u 2025. godini nije ocijenjena niti jedna koncentracija.

Od 20 predmeta ocjene dopuštenosti koncentracija, u 2025. okončano je 17 predmeta ocjena koncentracija, od čega su u 13 predmeta koncentracije ocjenjene dopuštenima na I. razini jer je bilo riječ o koncentracijama koje ne dovode do značajnog učinka na tržišno natjecanje s obzirom da se istima ne stvara novi niti jača postojeći vladajući položaj poduzetnika.

U jednom je predmetu ocjene dopuštenosti koncentracije postupak okončan donošenjem rješenja kojim se odbacuje prijava koncentracije zbog nepostojanja uvjeta za vođenje postupka ocjene koncentracije[51]. U dva predmeta ocjene dopuštenosti koncentracije u 2025. godini donesena su rješenja kojima se obustavlja postupak pokrenut protiv poduzetnika radi utvrđivanja postojanja uvjeta za izricanje novčane kazne[52]. U jednom predmetu ocjene dopuštenosti koncentracije u 2025. godini doneseno je rješenje na II. razini ocjene

[47] ZZTN, članak 22. stavci 1. i 2.
[48] ZZTN, članak 22. stavak 3.
[49] ZZTN, članak 22. stavak 7.
[50] ZZTN, članci 48. i 52.
[51] ERSTE ASSET MANAGEMENT GmbH R. Austrija i INTERCAPITAL ASSET MANAGEMENT d.o.o., ZAGREB, KLASA: UP/I 034-03/25-02/003, rješenje od 15. listopada 2025., objavljeno na mrežnoj stranici AZTN-a.
[52] TOMMY d.o.o., Split i BRODOKOMERC NOVA d.o.o., Rijeka, KLASA: UP/I 034-03/24-02/009, rješenje od 27. lipnja 2025.; BOXTY INVESTMENTS S.a.r.l. (SUNRISE HOLDCO S.a.r.l.), LUXEMBURG i SUNČANI HVAR d.d. i SUNČANI HVAR Nekretnine d.o.o., HVAR, KLASA: UP/I 034-03/23-02/008 , rješenje od 1. prosinca 2023. Oba rješenja objavljena su na mrežnoj stranici AZTN-a.

dopuštenosti koncentracije, kojim se koncentracija ocjenjuje uvjetno dopuštenom, uz ispunjenje određenih mjera i uvjeta u za to određenim rokovima[53].

Ukupno tri predmeta ocjene dopuštenosti koncentracija ostala su otvorena u 2025. godini, budući da su i otvoreni krajem 2025. godine.

U području ocjene dopuštenosti koncentracija AZTN je tijekom 2025. godine analizirao sljedećih 59 mjerodavnih tržišta:

- tržište ugostiteljske djelatnosti smještaja i prehrane gostiju u smještajnim objektima tipa hotel,
- tržište ugostiteljske djelatnosti smještaja i prehrane gostiju u smještajnim objektima tipa kamp,
- tržište proizvodnje (uzgoja) ratarskih kultura (žitarice, uljarice),
- tržište otkupa ratarskih kultura (žitarice, uljarice),
- tržište trgovine na veliko žitaricama i uljaricama (merkantilnom robom),
- tržište proizvodnje (uzgoja) povrtlarskih kultura (industrijski grašak, konzumna rajčica, luk),
- tržište otkupa konzumnog voća i povrća,
- tržište trgovine na veliko konzumnim voćem i povrćem,
- tržište pružanja usluga silosa,
- tržište proizvodnje (uzgoja) i uvoza živih životinja za klanje (svinje, goveda),
- tržište otkupa sirovog mlijeka,
- tržište proizvodnje i uvoza mlijeka i mliječnih proizvoda (mlijeko, sir, sirni i mliječni namaz, jogurt, vrhnje),
- tržište proizvodnje i uvoza brašna,
- tržište proizvodnje i uvoza vina,
- tržište proizvodnje i uvoza suhomesnatih proizvoda od svinjskog mesa,
- tržište trgovine na malo u specijaliziranim prodavaonicama (tzv. poljoprivrednim ljekarnama),
- tržište trgovine na malo u specijaliziranim trgovinama (tvorničke trgovine i dr.),
- tržište proizvodnje i prodaje (trgovine na veliko) električne energije,
- tržište proizvodnje i prodaje namještaja,
- tržište proizvodnje i prodaje piljene (drvne) građe,
- tržište proizvodnje i prodaje drvnih elemenata / komponenti,
- tržište proizvodnje i prodaje drvenih panela,
- tržište proizvodnje i prodaje drvnih ostataka,
- tržište proizvodnje i prodaje briketa,
- tržište kupnje drvenih trupaca (tehničkog drva),
- tržište kupnje prostornog (ogrjevnog) drva,
- tržište proizvodnje i prodaje drvenih podova odnosno podnih obloga,
- tržište proizvodnje i prodaje furnira,
- tržište proizvodnje i uvoza pekarskih proizvoda,
- tržište trgovine na veliko pekarskim proizvodima,
- tržište trgovine na malo pekarskim proizvodima,
- tržište trgovine na veliko i malo industrijskim proizvodima (prvenstveno građevinskim materijalom),
- tržište proizvodnje metalnih konstrukcija i metalne opreme te strojeva ili dijelova strojeva i industrijskih postrojenja,

[53] EAGLE HILLS ZAGREB REAL ESTATE d.o.o. i SUNČANI HVAR d.d. i SUNČANI HVAR NEKRETNINE d.o.o., KLASA: UP/I 034-03/2023-02/013, rješenje od 22. siječnja 2025., objavljeno na mrežnoj stranici AZTN-a.

- tržište pružanja usluga elektromontažnih radova,
- tržište pružanja usluga projektiranja, izgradnje i održavanja transformatorskih stanica na području Europskog gospodarskog prostora (EGP),
- tržište pružanja usluga projektiranja, izgradnje i održavanja hidroelektrana na području Europskog gospodarskog prostora (EGP),
- tržište pružanja usluga projektiranja, izgradnje i održavanja postrojenja za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije (primarno solarnih elektrana),
- tržište proizvodnje transformatora na području Europskog gospodarskog prostora (EGP),
- tržište proizvodnje visoko naponskih (VN) i srednje naponskih (SN) aparata i postrojenja na području Europskog gospodarskog prostora (EGP),
- tržište proizvodnje i uvoza mesnih prerađevina,
- tržište trgovine na veliko mesnim prerađevinama,
- tržište proizvodnje i uvoza mesa (svinjskog, goveđeg i janjećeg mesa i mesa peradi),
- tržište trgovine na veliko svinjskim, goveđim i janjećim mesom i mesom peradi,
- tržište trgovine na malo mesom i mesnim prerađevinama u specijaliziranim prodavaonicama (mesnicama),
- tržište privatnih zdravstvenih usluga i skrbi,
- tržište trgovine na malo obućom i modnim dodacima,
- tržište davanja u zakup objekata za maloprodaju na području grada Splita i područja koje mu gravitira,
- tržište trgovine na veliko konditorskim proizvodima i grickalicama,
- tržište trgovine na veliko kruhom i proizvodima od žitarica,
- tržište trgovine na veliko gotovim obrocima,
- tržište trgovine na veliko mliječnim proizvodima i jajima,
- tržište trgovine na veliko umacima i začinima,
- tržište trgovine na veliko voćem i orašastim plodovima,
- tržište trgovine na veliko prerađenim i smrznutim povrćem,
- tržište trgovine na veliko (slatkim) namazima i sladilima,
- tržište trgovine na veliko toplim napicima,
- tržište trgovine na malo u specijaliziranim prodavaonicama na području Grada Zagreba,
- tržište pružanja IT usluga (razvoj softvera, podatkovna napredna analitika, integracija cloud i sistemske infrastrukture) i
- tržište veleprodaje i distribucije IT proizvoda (licence).

U nastavku se daje kratki opis nekoliko predmeta ocjene dopuštenosti koncentracija tijekom 2025. godine.

Primjer 1: EAGLE HILLS ZAGREB REAL ESTATE d.o.o. i SUNČANI HVAR d.d. i SUNČANI HVAR NEKRETNINE d.o.o.– uvjetno dopuštena koncentracija i predložene mjere[54]

AZTN je 22. siječnja 2025. godine donio rješenje o uvjetno dopuštenoj koncentraciji i usvojio predložene mjere, naložio njihovo provođenje i odredio praćenje ispunjavanja mjera i poslovanja sudionika koncentracije poduzetnika Eagle Hills i Sunčani Hvar i Sunčani Hvar nekretnine.

[54]EAGLE HILLS ZAGREB REAL ESTATE d.o.o. i SUNČANI HVAR d.d. i SUNČANI HVAR NEKRETNINE d.o.o., KLASA: UP/I 034-03/2023-02/013, rješenje od 22.1.2025. objavljeno na mrežnoj stranici AZTN-a.

Temeljem ocjene podataka sadržanih u prijavi koncentracije, očitovanja podnositelja prijave, utvrđene strukture mjerodavnog tržišta, s obzirom na postojeće i potencijalne konkurente, općih pokazatelja o tržišnim udjelima na mjerodavnom tržištu, pribavljenih podataka i očitovanja od anketiranih poduzetnika, post koncentracijskog tržišnog udjela sudionika koncentracije, očekivanih učinaka koncentracije u smislu koristi za potrošače i drugih raspoloživih podataka i saznanja, isprava i dokaza, kao i rezultata provedene pravne i ekonomske analize u ovom predmetu, vodeći računa o svim konkretnim činjeničnim, pravnim i gospodarskim okolnostima, AZTN je zaključio da je u konkretnom slučaju riječ o koncentraciji koja se ocjenjuje kao uvjetno dopuštena ako se ispune određene mjere i uvjeti u roku kojeg odredi AZTN u smislu članka 22. stavka 7. točke 2. ZZTN-a.

Imajući na umu strukturu mjerodavnog tržišta s obzirom na postojeće i potencijalne konkurente, opće pokazatelje o tržišnim udjelima na mjerodavnom tržištu, podatke i očitovanja pribavljenih od poduzetnika, AZTN je ocijenio kako je riječ o koncentraciji koja se može dopustiti samo uz ispunjavanje mjera i uvjeta za otklanjanje mogućih negativnih učinaka koncentracije na tržišno natjecanje na tržištu ugostiteljske djelatnosti smještaja i prehrane gostiju u smještajnim objektima tipa hotel na području otoka Splitsko-dalmatinske županije.

Stoga su prihvaćene mjere i uvjeti podnositelja prijave koncentracije Eagle Hills, koje je sudionik koncentracije dužan ispuniti kako bi se otklonili negativni učinci predmetne koncentracije na tržišno natjecanje u rokovima utvrđenim za njihovo ispunjenje, na način da Eagle Hills na transparentan način obavlja svoje poslovanje u skladu s propisima o tržišnom natjecanju.

AZTN je podnositelju prijave koncentracije naložio sljedeće mjere:

A. Ulaganje u Ciljnog poduzetnika (prvenstveno Sunčani Hvar) iznosa od najmanje [20-30] milijuna eura. Iznos ovog ulaganja će se naročito usmjeriti na investiranje u: (i) Hotel Sirena, i (ii) Hotel Amfora, ali ne isključuje ulaganje i u druge postojeće hotele i/ili postojeće ili nove smještajne jedinice Ciljnog poduzetnika.

Rok izvršenja: istek 5. (pete) godine od dostave rješenja AZTN-a kojim se predmetna koncentracija ocjenjuje uvjetno dopuštenom.

Podnositelj prijave koncentracije smatra da će predložena mjera ulaganja u odnosu na uređenje i obnovu smještajnih kapaciteta, posebice u odnosu na Hotel Sirena i Hotel Amfora, imati sljedeće pozitivne učinke koji mogu otkloniti potencijalno narušavanje tržišnog natjecanja:

– U odnosu na Hotel Sirena, poboljšava i doprinosi diverzifikaciji hotelske ponude u uvali u kojoj se nalazi Hotel Sirena, a koja se nalazi 2 km od grada Hvara te koja do sada nije u toj mjeri bila turistički iskorištena;
– Povećava hotelsku ponudu na otoku Hvaru općenito, a posebno izvan centra grada Hvara;
– Strukturna ulaganja Poduzetnika u Ciljnog poduzetnika tijekom određenog razdoblja mogu učinkovito eliminirati potencijalno narušavanje tržišnog natjecanja povećanjem konkurentnosti ciljnog društva;
– Investicija ima pozitivne učinke i na dobrobit lokalne zajednice s obzirom na to da će se, primjerice u odnosu na Hotel Sirena, obnoviti šetnica kao i rasvjeta prilaza plaži, uvesti nova WIFI mreža u cijeloj uvali, sanirati kanalizacija kao nadogradnja zaštite okoliša i čistoće

mora, uvesti novi sadržaji kao što su caffee bar na plaži, dječji kutak te uvesti novi javni sanitarni čvor na plaži;
– Ukupni ESG efekti (eng. *environmental, social, and governance*): planirana investicija ima pozitivne učinke i na unapređenje okolišne i/ili ekološke održivosti, naročito s obzirom na uvođenje novog odvodnog sustava, uvođenje LED rasvjete koja pridonosi zaštiti okoliša, uvođenja krovne toplinske izolacije; termoizolacije vodovodnih instalacija, smanjenje potrošnje električne energije kao i unapređenje potrošnje odnosno smanjenje utroška toplinske energije.

B. Sunčani Hvar i Sunčani Hvar nekretnine, kao poduzetnici pod kontrolom Eagle Hillsa, moraju održati na snazi sve ugovore koje su do trenutka dostave rješenja AZTN-a kojim se predmetna koncentracija ocjenjuje uvjetno dopuštenom, sklopili s dosadašnjim dobavljačima svih vrsta proizvoda i usluga, a koji imaju sjedište u RH. Komercijalni uvjeti (uključujući uvjete i odredbe plaćanja) u bitnome moraju biti jednaki ili povoljniji od onih dogovorenih u trenutno važećim ugovorima sklopljenim s navedenim dobavljačima.

Rok izvršenja: 1 (jedna) godina od dana dostave rješenja AZTN-a kojim se predmetna koncentracija ocjenjuje uvjetno dopuštenom.

Podnositelj prijave smatra da će se održavanjem na snazi svih ugovora s postojećim dobavljačima sa sjedištem u RH, uključujući i one sa sjedištem na otoku Hvaru, skratiti lanac distribucije, smanjiti troškovi transporta i distribucije te održati specijalizacija proizvoda. Također, mjera će osigurati da postojeći dobavljači ne budu zamijenjeni drugim dobavljačima koje Eagle Hills angažira na drugim lokacijama na mjerodavnom zemljopisnom tržištu.

Nadalje, održavanje postojećeg dobavljačkog lanca osigurava da su potencijalne tržišne deformacije, prepreke ulasku na tržište, poremećaji i neravnoteže u pregovaranju svedeni na minimum. Čuvajući stabilnost, pristup tržištu te učinkovitost tržišta, ovaj pristup podržava konkurentsko okruženje u kojem poduzetnici mogu poslovati pod jednakim uvjetima, ostvarujući dugoročne ekonomske koristi i dobrobit potrošača.

C. Sunčani Hvar i Sunčani Hvar nekretnine, kao poduzetnici pod kontrolom Eagle Hillsa, obvezuju se povećati vrijednost predmeta ugovora sklopljenih s dobavljačima roba i usluga sa sjedištem na otoku Hvaru, što ne isključuje i ostale dobavljače s preostalog mjerodavnog tržišta i općenito tržišta RH, za [0-10]% u odnosu na godišnju vrijednost ugovora sklopljenih s dobavljačima roba i usluga sa sjedištem na otoku Hvaru tijekom 2024. godine. Godišnja vrijednost ugovora sklopljenih s dobavljačima roba i usluga sa sjedištem na otoku Hvaru tijekom 2024. godine (zaključno s 30. studenim 2024.) iznosila je [***] milijuna eura što je [20-30]% ukupne godišnje vrijednosti ugovora sklopljenih sa svim dobavljačima Ciljnog poduzetnika (predmetna tablica dobavljača je priložena predmetu).

Rok izvršenja: 1 (jedna) godina od dana dostave rješenja AZTN-a kojim se predmetna koncentracija ocjenjuje uvjetno dopuštenom.

Podnositelj prijave smatra da se razvojem i povećanjem postojećeg dobavljačkog lanca u pogledu godišnje vrijednosti predmeta ugovora dobavljača sa sjedištem na otoku Hvaru unapređuje ekosustav lokalnih dobavljača, uključujući i pregovaračke pozicije lokalnih dobavljača.

Razvojem i povećanjem postojećeg dobavljačkog lanca u pogledu godišnje vrijednosti predmeta ugovora dobavljača sa sjedištem na otoku Hvaru i RH, istovremeno će se povećati konkurentnost tržišta lokalnih dobavljača. Navedena mjera će skratiti distribucijski lanac, smanjiti troškove transporta i distribucije te održati specijalizaciju proizvoda.

Završno, poticanjem raznolikog, visokokvalitetnog lokalnog opskrbnog lanca, tržište postaje otpornije, učinkovitije i usklađeno s dugoročnim ekonomskim i konkurentskim načelima.

AZTN je na prijedlog podnositelja imenovao Povjerenika PricewaterhouseCoopers, koji je obvezan podnijeti prvo, početno izvješće o provedbi mjera AZTN-u, u roku od 6 (šest) mjeseci od dostave rješenja poduzetniku Eagle Hills te tijekom razdoblja provođenja mjera, računajući od dana podnošenja prvog, početnog izvješća, svakih šest (6) mjeseci izvijestiti AZTN o učinku provedenih mjera.

Ukoliko Eagle Hills izvrši predloženu mjeru u dijelu koji se odnosi na strukturno periodično investiranje u roku kraćem od 5 godina, što nalazom mora utvrditi Povjerenik, mjera će se smatrati ispunjenom te neće biti potrebe za daljnjim praćenjem poduzetnika Eagle Hills od strane AZTN-a.

Slijedom navedenog, AZTN je prihvatio predložene mjere, uvjete i rokove sudionika koncentracije, budući da su iste dostatne za otklanjanje negativnih učinaka koncentracije na tržišno natjecanje.

Primjer 2: PODRAVKA AGRI d.o.o., Koprivnica i BELJE plus d.o.o., Darda, PIK VINKOVCI plus d.o.o., Vinkovci, VUPIK plus d.o.o., Vukovar, Energija Gradec d.o.o., Sesvete, BELJE AGRO-VET plus d.o.o., Mece i FELIX plus d.o.o., Vinkovci[55]

U predmetnom slučaju riječ je o koncentraciji koja nastaje stjecanjem izravne kontrole poduzetnika Podravka Agri d.o.o., koji se nalazi u sastavu Podravka Grupe, nad poduzetnicima koji su do sada poslovali u okviru Fortenova Grupe. Riječ je o poduzetnicima BELJE plus d.o.o., BELJE AGRO-VET plus d.o.o., FELIX plus d.o.o., PIK VINKOVCI plus d.o.o., VUPIK plus d.o.o. i Energija Gradec d.o.o.

Poslovanje poduzetnika koji se stječu u predmetnoj transakciji može se podijeliti u dvije osnovne cjeline: na proizvodnju primarnih poljoprivrednih proizvoda u biljnoj proizvodnji i stočarstvu, te na proizvodnju prehrambenih proizvoda (za ljude i životinje). Navedene cjeline obuhvaćaju uzgoj svinja, goveda i mliječnih krava, proizvodnju stočne hrane, mlijeka i mliječnih proizvoda te suhomesnatih proizvoda, zatim ratarstvo, uzgoj rajčica u plastenicima, vinogradarstvo i proizvodnju vina.

Poslovne aktivnosti Podravka Grupe podijeljene su u dva strateška poslovna područja (prehrana i farmaceutika). U segmentu prehrane, Podravka Grupa proizvodi velik broj proizvoda koji se mogu svrstati u sljedeće kategorije proizvoda: univerzalne i specijalne dodatke jelima te mješavine za pripremu jela i monozačine (sve pod brendom Vegeta), zatim

[55]PODRAVKA AGRI d.o.o., Koprivnica i BELJE plus d.o.o., Darda, PIK VINKOVCI plus d.o.o., Vinkovci, VUPIK plus d.o.o., Vukovar, Energija Gradec d.o.o., Sesvete, BELJE AGRO-VET plus d.o.o., Mece i FELIX plus d.o.o., Vinkovci, KLASA: UP/I 034-03/24-02/011, rješenje od 22.1.2025. objavljeno na mrežnoj stranici AZTN-a.

juhe, Čokolino, dječju hranu, čokoladni kremni namaz Lino Ladu, slastice, gotova jela i mesne umake, suhomesnate proizvode, paštete, konzerviranu ribu, tjesteninu, kruh i pekarske proizvode te čaj.

Podravka Grupa prisutna je, za potrebe proizvodnje vlastitih industrijskih proizvoda, i u segmentu poljoprivredne proizvodnje, gdje na području Koprivničko-križevačke županije raspolaže s 565,83 ha poljoprivrednog zemljišta, od čega 66,49 ha vlastitog zemljišta i 499,34 ha zemljišta u zakupu. Na poljoprivrednim površinama proizvode se brojne ratarske i povrtlarske kulture.

Ciljni poduzetnici također raspolažu poljoprivrednim zemljištem, i to na području Vukovarsko-srijemske, Osječko-baranjske i Bjelovarsko-bilogorske županije. Na tom području raspolažu s 31.000 ha poljoprivrednog zemljišta, što vlastitog, što zemljišta pod zakupom, namijenjenog proizvodnji ratarskih kultura (žitarica i uljarica). Svrha uzgoja žitarica je za potrebe proizvodnje stočne hrane, te za vlastite i kooperantske farme tova junadi, mliječnog govedarstva i tova svinja.

U predmetnom slučaju poduzetnici su prisutni na tzv. horizontalno preklapajućim tržištima (tržišta na kojima su i stjecatelj i ciljni poduzetnici prisutni) te na tržištima koji su u vertikalnom odnosu. U predmetnom slučaju mjerodavnim tržištima utvrđena su tržište proizvodnje (uzgoja) ratarskih kultura (žitarice, uljarice), tržište otkupa ratarskih kultura (žitarice, uljarice), tržište trgovine na veliko žitaricama i uljaricama (merkantilnom robom), tržište proizvodnje (uzgoja) povrtlarskih kultura (industrijski grašak, konzumna rajčica, luk), tržište otkupa konzumnog voća i povrća, tržište trgovine na veliko konzumnim voćem i povrćem, tržište pružanja usluga silosa, tržište proizvodnje (uzgoja) i uvoza živih životinja za klanje (svinje, goveda), tržište otkupa sirovog mlijeka, tržište proizvodnje i uvoza mlijeka i mliječnih proizvoda (mlijeko, sir, sirni i mliječni namaz, jogurt, vrhnje), tržište proizvodnje i uvoza brašna, tržište proizvodnje i uvoza vina, tržište proizvodnje i uvoza suhomesnatih proizvoda (od svinjskog mesa), tržište trgovine na malo u specijaliziranim prodavaonicama (tzv. poljoprivrednim ljekarnama), tržište trgovine na malo u specijaliziranim trgovinama (tvorničke trgovine i dr.) i tržište proizvodnje i prodaje (trgovine na veliko) električne energije, na teritoriju Republike Hrvatske.

I Podravka Grupa i ciljni poduzetnici prisutni su u proizvodnji određenih ratarskih i povrtlarskih kultura i s njima povezanim djelatnostima. Naime, u uzgoju ratarskih kultura obje strane sudjeluju u proizvodnji više žitarica i uljarica, ovisno o plodoredu, gdje Podravka Grupa od ratarskih kultura koje uzgaja koristi isključivo pšenicu u daljnjoj vlastitoj proizvodnji, radi proizvodnje vlastitog brašna, dok je svrha uzgoja ratarskih kultura ciljnih poduzetnika proizvodnja stočne hrane za vlastite i kooperantske farme živih životinja (svinja, junadi, krava). Povezano s djelatnosti proizvodnje ratarskih kultura, i Podravka Grupa i ciljni poduzetnici sudjeluju i u otkupu žitarica i uljarica, od vlastitih kooperanata (malih proizvođača), no pretežito od drugih većih otkupljivača. Nadalje, oni sudjeluju i na tržištu trgovine na veliko žitaricama i uljaricama, gdje prodaju viškove žitarica i uljarica, koji im predstavljaju tzv. oportunitetni prihod. Naime, ratarske kulture se i proizvode i otkupljuju od kooperanata radi održavanja plodoreda, odnosno održavanja zdravlja usjeva, te se posljedično kulture koje se ne koriste dalje u vlastitim proizvodnim pogonima prodaju dalje.

Na navedenim tržištima najznačajniji post-koncentracijski udjel ostvarivat će u visini nižoj od 10% u segmentu otkupa pšenice, dok će na svim ostalim tržištima post-koncentracijski udjel biti niži od 5 %.

Oba sudionika koncentracije (Podravka Grupa s jedne strane te ciljni poduzetnici s druge strane) prisutni su i na tržištu proizvodnje (uzgoja) povrtlarskih kultura, gdje Podravka Grupa u pravilu sudjeluje u uzgoju brojnih industrijskih povrtlarskih kultura (u najznačajnijoj mjeri industrijski grašak), koje koristi u vlastitoj daljnjoj proizvodnji industrijskih proizvoda, te ih dalje ne prodaje. I ciljni poduzetnici proizvode industrijski grašak i to u značajnijim količinama nego Podravka Grupa, a osim toga u znatnoj mjeri proizvode i luk te rajčicu, ali isključivo konzumnu. Pritom, konzumno i industrijsko voće i povrće ne smatraju se zamjenjivim po svojim karakteristikama, cijeni, niti namjeni. U segmentu industrijskog graška post-koncentracijski udjel iznosio bi između 30 % i 40 %, no pritom Podravka Grupa cjelokupnu proizvodnju koristi za vlastite potrebe, dok je proizvedeni grašak ciljnih poduzetnika do sada iskorištavala u potpunosti Fortenova grupa.

Povezano s navedenim tržištima, i Podravka Grupa i ciljni poduzetnici raspolažu sa silosnim kapacitetima čija je primarna svrha osiguravanje skladištenja za vlastite ratarske kulture, a na tržištu se nude isključivo nepopunjeni kapaciteti, koji posljedično variraju iz godine u godinu. Na teritoriju RH postoje i drugi poduzetnici koji pružaju usluge silosa te isto čine kao popratnu djelatnost uz svoje glavne djelatnosti.

Osim toga, ciljni poduzetnici u sklopu svog poljoprivrednog poslovanja raspolažu i s nekoliko poljoprivrednih ljekarni koje u pravilu koriste mali proizvođači - kooperanti ciljnih poduzetnika za repromaterijal osobito uz proizvodnju i uzgoj ratarskih kultura.

Na tržištu otkupa konzumnog voća i povrća i trgovine tim proizvodima prisutni su isključivo ciljni poduzetnici koji voće i povrće otkupljuju, pakiraju, skladište radi daljnje prodaje, te ga distribuiraju u pravilu prema sektoru maloprodaje za potrebe krajnjih potrošača.

Najznačajnija djelatnost ciljnih poduzetnika je u segmentu stočarstva, koji podrazumijeva uzgoj živih životinja za klanje, i to svinja i goveda (teladi) sa ciljem proizvodnje mesa za daljnju preradu. Na tom tržištu Podravka Grupa nije prisutna te će provedbom predmetne transakcije na njega ući. Provedbom predmetne transakcije prekida se vertikalna integracija na relaciji uzgoj stoke, proizvodnja svježeg mesa, proizvodnja mesnih prerađevina, te distribucija koja je do sada postojala unutar Fortenova grupe. Integracija se stoga prekida u odnosu na sva silazna tržišta u odnosu na tržište uzgoja i prodaje živih životinja za klanje.

U odnosu na vertikalnu povezanost odnosa, tržište uzgoja i prodaje na veliko živih svinja i goveda je uzlazno tržište u odnosu na tržište proizvodnje mesnih prerađevina na kojem su prisutni sudionici koncentracije, ali taj vertikalni odnos nije direktan, budući da se između tržišta prodaje životinja za klanje i tržišta mesnih prerađevina nalazi tržište tzv. primarne proizvodnje mesa (uključuje klanje, provjeru zdravstvene ispravnosti i osnovnu obradu - rezanje), koje povezuje dva tržišta i na kojem nisu prisutni sudionici koncentracije. Stoga, radi osiguranja kontinuiteta poslovanja predmetnom transakcijom nastavit će se suradnja za narednih 5 godina između Podravka Grupe i Fortenova grupe u tom smislu.

Ciljni poduzetnici, osim farmi za uzgoj životinja za klanje, raspolažu i s farmama mliječnih krava, gdje se mlijeko koristi u daljnjoj proizvodnji industrijskih proizvoda. Osim toga, potrebe za mlijekom ciljni poduzetnici zadovoljavaju i otkupom sirovog mlijeka od drugih. Istovremeno, Podravka Grupa ne otkupljuje ni sirovo niti svježe mlijeko, već u svojoj proizvodnji koristi isključivo mlijeko u prahu.

Od mlijeka, ciljni poduzetnici proizvode niz mliječnih proizvoda, kao što su sir, sirni i mliječni namazi, jogurt i vrhnje, pod brandom ABC, Belje i Kravica. Najznačajniji udjel u segmentu sirnih namaza ostvaruje ABC sirni namaz.

Ciljni poduzetnici, osim mlijeka i mliječnih proizvoda, proizvode i suhomesnate proizvode od svinjskog mesa. Na tom tržištu prisutna je i Podravka Grupa, također proizvodi suhomesnate proizvode od svinjskog mesa, te i šire, od drugih vrsta mesa. Ciljni poduzetnici proizvode u pravilu kulen i slaninu, dok Podravka Grupa uz kulen i slaninu, proizvodi i kobasice i ostale suhomesnate proizvode od kojih ostvaruje značajnije prihode. Najznačajniji poduzetnici na tržištu suhomesnatih proizvoda od svinjskog mesa su PIK Vrbovec te Gavrilović, dok bi provedbom predmetne transakcije Podravka Grupa slijedila s udjelom manjim od 10 %. Promatrajući po segmentima, Podravka Grupa bi u segmentu kulena ostvarivala post koncentracijski udjel od 20 % do 30 % a u segmentu slanina 10 % do 15 %.

Ciljni poduzetnici također imaju zaokruženi poslovni proces od uzgoja grožđa pa do proizvodnje vina, gdje proizvedu manje od 10 % ukupnog vina proizvedenog u Republici Hrvatskoj.

Podravka Grupa sudjeluje i na tržištu proizvodnje i uvoza brašna, tržištu koje je vertikalno povezano, te silazno u odnosu na tržište proizvodnje ratarskih kultura (pšenice) na kojem i Podravka Grupa i ciljni poduzetnici sudjeluju. Pritom, Podravka Grupa proizvodi brašno za prehranu ljudi dok ciljni poduzetnici proizvode stočno brašno, odnosno stočnu hranu za ishranu životinja u svom segmentu stočarstva. Brašno za Podravka Grupu nije jedno od ključnih kategorija proizvodnog portfelja te procjenjuje svoj udjel na tom tržištu u visini od 10 % do 20 %.

I Podravka Grupa i ciljni poduzetnici u manjoj mjeri ostvaruju prihode i od prodaje svojih proizvoda u trgovini na malo, putem nekoliko specijaliziranih trgovina na malo. Također, obje strane sudjeluju i na tržištu proizvodnje i trgovine na veliko električnom energijom. Podravka Grupa proizvodi električnu energiju putem sunčanih elektrana koje su izgrađene i puštene u rad u Republici Hrvatskoj (Koprivničko-križevačka, Varaždinska, te Splitsko-dalmatinska županija). Proizvode električnu energiju za vlastitu potrošnju, a eventualni viškovi se predaju/prodaju u električnu mrežu distributera. Ciljni poduzetnici raspolažu s pet pogona koji se u pravilu nalaze uz najveće stočne farme, poljoprivredna zemljišta i proizvodne pogone ciljnih poduzetnika. Proizvodnja biogoriva obuhvaća gotovo isključivo proizvodnju struje iz gnojiva proizvedenog u procesu uzgoja stoke, kao i industrijskih nusproizvoda i proizvedene kukuruzne silaže.

Predmetnom transakcijom, pored prehrambene i farmaceutike, podnositelj prijave namjerava osnažiti svoje poslovanje, i trećom, agri divizijom, putem stjecanja ciljnih poduzetnika koji u najvećoj mjeri svoje eksterne prihode ostvaruju kroz segment stočarstva i kroz portfelj mliječnih i vinskih proizvoda, što su segmenti koji su bliski trenutačnom poslovanju Podravka Grupe. Osim diverzifikacije i komplementarnosti poslovanja, podnositelj prijave smatra kako je poslovanje ciljnih poduzetnika zaokružena poslovna cjelina gdje je glavni fokus poslovanja usmjeren na stočarstvo, i to u odnosu na svinjogojstvo, od nukleus farmi, do repro farmi pa do tovljenika, a sve to uz vlastitu proizvodnju stočne hrane iz segmenta ratarstva putem vlastite tvornice stočne hrane koja se koristi za ishranu stoke, te kako značajno doprinosi održivosti i konkurentnosti ciljnih poduzetnika i kvaliteti svinjskog i goveđeg mesa koje proizvode. Stoga, nakon provedbe predmetne koncentracije, Podravka Grupa namjerava dalje razvijati ciljne

poduzetnike te će im pružiti dodatni potencijal za rast kroz postojeće prodajne kanale Podravka Grupe. Također, Podravka Grupa namjerava ulagati u modernizaciju i povećanje produktivnosti ciljnih poduzetnika kroz investicije u nove tehnologije, infrastrukturu i ljudske resurse.

Slijedom navedenog, prijavljena koncentracija se, sukladno članku 22. stavku 1. ZZTN-a, smatra dopuštenom na I. razini.

Primjer 3: Končar Digital d.o.o., Zagreb i Neos d.o.o., Zagreb [56]

U predmetnom slučaju riječ je o namjeri provedbe koncentracije kojom bi poduzetnik KONČAR Digital stekao samostalnu kontrolu nad poduzetnikom NEOS. Podnositelj prijave koncentracije je pod kontrolom poduzetnika Končar-Elektroindustrija d.d., koji s povezanim poduzetnicima čini Grupu Končar.

Glavne djelatnosti NEOSA su pružanje stručnih usluga i rješenja koja pokrivaju naprednu analitiku, softversko inženjerstvo te integraciju cloud i sistemske infrastrukture. Osim konzultantskih usluga i kreiranja IT specijaliziranih rješenja za klijente, prisutan je i u veleprodaji i distribuciji licenci prvenstveno poduzetnika Oracle, te u manjem obujmu i IBM-a, za koje ima status partnerstva.

Podnositelj prijave koncentracije razvija digitalna rješenja i softverske platforme za zelenu energiju, energetiku, pametne gradove i kritičnu infrastrukturu. Glavna područja djelovanja Grupe Končar su: 1) prijenos i distribucija električne energije: proizvodnja i prodaja energetskih, distributivnih, specijalnih, mjernih i ostalih transformatora, dalekovoda, transformatorske stanice, transformatorski kotlovi, oprema za primarnu i sekundarnu distribuciju električne energije, niskonaponska postrojenja, sustavi monitoringa, usluge dijagnostike, ispitivanja i tehničkog nadzora, 2) proizvodnja električne energije: proizvodnja i revitalizacija generatora, izgradnja i revitalizacija hidroelektrana, izgradnja solarnih elektrana, proizvodnja pretvarača, sustava automatizacije i upravljanja, te povezane usluge održavanja i servisa, 3) urbana mobilnost i infrastruktura: izgradnja i prodaja tračničkih vozila poput vlakova i tramvaja, željeznička infrastruktura te povezane usluge održavanja tračničkih vozila, 4) digitalna rješenja i platforme: digitalizacija proizvoda i proizvodnje, sustavi za nadzor i kontrolu kritične i urbane infrastrukture, sustavi poslovne podrške.

Mjerodavnim tržištima u predmetnom slučaju utvrđeni su tržište pružanja IT usluga, koje obuhvaća razvoj softvera, podatkovnu naprednu analitiku, te integraciju cloud i sistemske infrastrukture, te tržište veleprodaje i distribucije IT proizvoda (licenci) na teritoriju RH. Navedeni segmenti unutar tržišta pružanja IT usluga često su međusobno povezani.

Sudionici koncentracije su prisutni na mjerodavnom tržištu pružanja IT usluga na teritoriju RH. Procijenjena vrijednost mjerodavnog tržišta IT usluga na teritoriju RH u 2024. iznosi 2,3 milijarde eura.

Na strani podnositelja prijave koncentracije, osim samog podnositelja prijave, na predmetnom tržištu prisutni su još i Končar - Sistemske integracije d.o.o., Kreanca sustavi d.o.o. i Adnet d.o.o. Temeljem ostvarenih prihoda, na ukupnom tržištu IT usluga na teritoriju RH podnositelj

[56] Končar Digital d.o.o., Zagreb i Neos d.o.o., Zagreb, KLASA: UP/I 034-03/25-02/011 rješenje od 23.12.2025., objavljeno na mrežnoj stranici AZTN-a.

prijave koncentracije, zajedno sa povezanim poduzetnicima, odnosno Grupa Končar ostvaruje tržišni udjel od [0-5]%, dok NEOS ostvaruje [0-5]% tržišnog udjela, te post-koncentracijski tržišni udjel iznosi [0-5]%. Kao najveći tržišni takmaci navode se Ericsson Nikola Tesla d.d. s procijenjenim težišnim udjelom od [5-10]%, zatim Infobip s udjelom od [0- 5l%, te Span d.d. s udjelom od [0-5]%.

Iako ne postoje izravni sektorski statistički pokazatelji koji bi odražavali veličinu svakog segmenta mjerodavnog tržišta, veličina tržišta softverskog inženjerstva, odnosno razvoja softvera, uključujući dijelom i naprednu analitiku, procjenjuje se na približno 1,2 milijardi eura, a u tom je segmentu prisutan izrazito veliki broj poduzetnika. Temeljem takve procjene, NEOS ostvaruje tržišni udjel od [0-5]%, a stjecatelj [0-5]%. Provedbom predmetne koncentracije post-koncentracijski tržišni udjel iznosi [0-5]%. Prema procijenjenim podacima, najveći tržišni takmaci su CROZ Grupa s udjelom od [0-5]%, KING ICT Grupa s udjelom od [0-5]%, Ericsson Nikola Tesla Grupa s udjelom od [0-5]%, Combis s udjelom od [0-5]%.

Nadalje, vrijednost predmetnog mjerodavnog tržišta u segmentu integracije cloud i sistemske infrastrukture uključujući dijelom i naprednu analitiku, procjenjuje se na približno 1 milijardu eura, te je također prisutan izrazito veliki broj poduzetnika. NEOS temeljem ostvarenih prihoda u tom segmentu ostvaruje tržišni udjel od tek [0-5]%, dok stjecatelj ostvaruje [0-5]% tržišnog udjela. Slijedom toga, provedbom predmetne koncentracije, post-koncentracijski tržišni udjel se neznatno povećava za NEOSOV tržišni udjel te iznosi [0-5]%. Prema procijenjenim podacima, najveći tržišni takmaci u tom segmentu su KING ICT Grupa s udjelom od [5-10]%, Span s udjelom od [5-10]%, CS Computer Systems s udjelom od [0-5]%.

S obzirom da ne postoje podaci koji bi isključivo obuhvatili djelatnosti napredne analitike, ovaj segment se procjenjuje unutar kategorija gdje se eksplicitno navodi pružanje usluge obrade podataka, uključujući obradu podataka, izradu specijaliziranih izvještaja te djelatnosti obrade podataka, izrada aplikacija za strojno učenje i AI modele, ali i razvoj softverskih rješenja koja uključuju obradu strukturalnih i nestrukturiranih podataka. Slijedom navedenog, napredna analitika predstavlja podskup ukupnih prihoda ovih kategorija te se sukladno navedenom, segment napredne analitike ne razmatra kao zasebno tržište, već se funkcionalno integrira u segmente razvoja softverskih aplikacija te integracije cloud i sistemske infrastrukture.

Najveći tržišni takmaci u segmentu napredne analitike su Combis, CROZ Grupa, KING ICT Grupa, te svi ostvaruju višestruko veće prihode od NEOSA, dok na strani stjecatelja nitko nije prisutan u tom segmentu.

Na tržištu veleprodaje i distribucije IT proizvoda (licenci) na teritoriju RH od sudionika koncentracije prisutan je samo NEOS. NEOS je prisutan prvenstveno u veleprodaji i distribuciji licenci poduzetnika Oracle, te u manjoj mjeri i poduzetnika IBM. Licencije tih poduzetnika distribuiraju i drugi poduzetnici na teritoriju RH, a u 2024. godini procijenjena vrijednost tržišta veleprodaje i distribucije IT opreme na području RH iznosi 513 milijuna eura.

NEOS je u 2024. na predmetnom tržištu temeljem ostvarenih prihoda ostvario tržišni udjel od [0-5]%. Najveći konkurenti na tržištu IT usluga u segmentu veleprodaje i distribucije IT opreme (s fokusom na distribuciju licenci) jesu STORM COMPUTERS d.o.o., s tržišnim udjelom od [5-10]%, Combis d.o.o. s ostvarenim tržišnim udjelom od [5-10]%; Axians Hrvatska d.o.o., s tržišnim udjelom od [0-5]%. Na predmetnom je tržištu prisutan isključivo NEOS, stoga

provedbom predmetne koncentracije ne dolazi do promjene u strukturi tržišta, te će stjecatelj samo preuzeti ranije stečenu poziciju NEOSA.

Slijedom svega navedenoga, provedbom predmetne koncentracije, iako dolazi do promjene u strukturi predmetnih mjerodavnih tržišta, te u pojedinim promatranim segmentima (razvoj softverskih aplikacija, cloud računalstvo), sudionici koncentracije ostvaruju niske tržišne udjele, pa post-koncentracijski tržišni udjel u bilo kojem promatranom segmentu neće biti na takvoj razini da bi se mogao smatrati značajnim. Na cjelokupnom tržištu IT usluga post-koncentracijski tržišni udjel iznosi [0-5]%, dok vodeći tržišni takmaci, poput Ericsson Nikole Tesle d.d. ili Span d.d. ostvaruju višestruko veće prihode i time i takve udjele. Također, cjelokupno tržište IT usluga, pa čak i u promatranim segmentima, je izrazito fragmentirano, te je na predmetnom tržištu prisutan veliki broj poduzetnika, a čak niti vodeći poduzetnici ne ostvaruju tržišne udjele veće od [5-10]%.

Slijedom navedenog, prijavljena koncentracija smatra se dopuštenom na prvoj razini, sukladno članku 22. stavku 1. Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja.

Aktivnosti koje se odnose na notifikacije koncentracija od EK

AZTN je u 2025. godini od EK zaprimio 383 notifikacija koncentracija poduzetnika. Riječ je o obvezi EK da tijelima nadležnima za tržišno natjecanje svih država članica EU-a dostavlja prijave namjere provedbe koncentracija poduzetnika koje se moraju prijaviti EK budući da imaju europsku dimenziju. U pravilu je riječ o koncentracijama koje imaju učinke u najmanje tri države članice. U tim predmetima AZTN treba provjeriti imaju li konkretne koncentracije, iako prijavljene EK, učinak i na hrvatsko tržište. Također, u tom se postupku u okviru ECN-a određuje koje je tijelo najprikladnije za vođenje postupka ocjene dopuštenosti koncentracije.

3. Promicanje prava i politike tržišnog natjecanja

Značajne aktivnosti i u ovoj izvještajnoj godini bile su usmjerene na promicanje prava i politike tržišnog natjecanja odnosno na razvoj kulture tržišnog natjecanja. Ovo su izrazito važne aktivnosti kojima se podiže razina svijesti o značaju propisa o tržišnom natjecanju i koristima koje tržišno natjecanje donosi građanima i potrošačima, čime se gradi kultura poštivanja propisa o tržišnom natjecanju te djeluje preventivno na moguće povrede prava tržišnog natjecanja.

Ovim aktivnostima promicanja prava tržišnog natjecanja se nadopunjava primarna aktivnost provedbe odnosno vođenja postupaka utvrđivanja narušavanja tržišnog natjecanja u smislu ZZTN-a i članaka 101. i 102. UFEU-a te ih AZTN kontinuirano provodi tijekom svih godina.

Promicanje prava i politike tržišnog natjecanja odnosi se na one aktivnosti AZTN-a koje su usmjerene na stvaranje ukupnog institucionalnog i gospodarskog okruženja kojim se potiče ulazak poduzetnika na tržište i uklanjaju prepreke razvoju konkurencije.

Kao jedan od značajnih alata za promicanje prava i politike tržišnog natjecanja AZTN-a izdvaja se institut stručnih mišljenja o sukladnosti nacrta prijedloga zakona i drugih propisa, postojećih zakona i drugih propisa s propisima o tržišnom natjecanju te o ostalim pitanjima koja mogu značajno utjecati na tržišno natjecanje. AZTN je temeljem članka 25. stavka 1. i 3. ZZTN-a ovlašten donositi mišljenja o sukladnosti nacrta zakona i drugih propisa s odredbama ZZTN-a, važećih zakona i drugih propisa te donositi mišljenja kojima se promiče znanje o tržišnom natjecanju, odnosno podiže razina svijesti i informiranosti o ulozi politike i prava tržišnog natjecanja. AZTN ih donosi na zahtjev Hrvatskog sabora, Vlade RH, tijela državne uprave, pravnih osoba s javnim ovlastima i tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Na taj način AZTN nastoji prevenirati donošenje propisa i postupanja poduzetnika kojima se svjesno ili nesvjesno narušava tržišno natjecanje na štetu potrošača i ukupne konkurentnosti hrvatskog gospodarstva.

Uz sve navedeno, AZTN je jednako angažiran u aktivnom promicanju značaja tržišnog natjecanja kroz edukaciju svih dionika te transparentnu i otvorenu komunikaciju s javnosti, čime preventivno djeluje na rizike od narušavanja tržišnog natjecanja i potiče usklađivanje poslovanja poduzetnika s pravilima tržišta.

U 2025. godini AZTN je u području promicanja prava i politike tržišnog natjecanja riješio 112 predmeta, od čega 12 mišljenja na zakone, 94 očitovanja te šest suradnji, pri čemu upravo ova savjetodavna i preventivna uloga omogućuje pravovremeno prepoznavanje i uklanjanje potencijalnih regulatornih i tržišnih prepreka. Osim navedenog, AZTN je dao velik broj odgovora na upite podnositelja (poduzetnika i ostalih predstavki), čime se dodatno osnažuje pravna sigurnost i razumijevanje pravila tržišnog natjecanja u praksi.

Konkretni učinci mišljenja AZTN-a i aktivnosti promicanja očituju se u unapređenju zakonodavnih prijedloga kroz uklanjanje ili ublažavanje mjera koje bi mogle ograničiti tržišno natjecanje, boljoj informiranosti poduzetnika o dopuštenim oblicima tržišnog ponašanja te

smanjenju broja potencijalnih povreda. Time se dugoročno pridonosi učinkovitijem funkcioniranju tržišta, jačanju konkurentnosti i većoj zaštiti potrošača.

U nastavku se daje sažeti prikaz nekoliko stručnih mišljenja iz područja promicanja prava i politike tržišnog natjecanja.

Primjer 1.: Pilot program „Silver kartica pogodnosti" i Poziv za iskaz interesa za sudjelovanje u Pilot programu „Silver kartica pogodnosti"[57]

AZTN je donio mišljenje na temelju upita Grada Šibenika, koji se odnosio na usklađenost pogodnosti u okviru Pilot programa „Silver kartica pogodnosti“ s odredbama Zakona o zaštiti tržišnog natjecanja.

Riječ je o Pilot programu „Silver kartica pogodnosti“ koji je usmjeren na poboljšanje kvalitete života osoba starijih od 65 godina, omogućavanjem lakšeg pristupa proizvodima i uslugama uz određene pogodnosti. Program se temelji na odlukama Grada Šibenika iz područja socijalne skrbi, koje jedinicama lokalne samouprave daju ovlast za određivanje prava svojih građana unutar sustava socijalne politike.

Na temelju dostavljene dokumentacije i uvida u Poziv, AZTN je utvrdio da se program temelji na dobrovoljnom sudjelovanju poslovnih subjekata te da Grad Šibenik ni na koji način ne ostvaruje financijsku korist od provedbe Pilot programa, niti sudionicima isplaćuje financijska sredstva. Partneri u programu mogu slobodno odustati od daljnjeg sudjelovanja, a uvjeti sudjelovanja uređuju se Partnerskim sporazumom.

AZTN je utvrdio da je Poziv bio javan i dostupan svim poduzetnicima pod jednakim uvjetima, bez pozitivne ili negativne diskriminacije određenog poduzetnika ili skupine poduzetnika. Pozivom se omogućilo sudjelovanje svim zainteresiranim pravnim osobama i obrtnicima koji samostalno predlažu pogodnosti za korisnike Silver kartice.

U provedenoj analizi AZTN je istaknuo i kako Poziv ne sadrži odredbe o ekskluzivitetu u korist pojedinog poduzetnika. Slijedom toga, niti u provedbi Pilot programa ne bi smjelo doći do ograničavanja pristupa drugim poduzetnicima, preferencijalnog tretmana ili isključivanja pojedinih sudionika iz mogućnosti sudjelovanja u programu pod jednakim uvjetima.

AZTN napominje da jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, prilikom propisivanja mjera iz svojeg djelokruga, moraju osigurati da se takve mjere provode u skladu s načelima tržišnog natjecanja, osobito u pogledu transparentnosti i jednakog pristupa tržištu za sve zainteresirane poduzetnike.

Zaključno, nakon provedenog ispitivanja, AZTN je ocijenio da Pilot program „Silver kartica pogodnosti“ Grada Šibenika i Poziv za iskaz interesa za sudjelovanje u programu nisu suprotni propisima o tržišnom natjecanju, budući da se temelje na dobrovoljnom sudjelovanju, da su

[57] Mišljenje, KLASA: 011-01/25-02/012, od 27.11.2025. objavljeno na mrežnoj stranici AZTN-a.

dostupni svim poduzetnicima pod jednakim uvjetima te da ne sadrže ograničavajuće, diskriminatorne ili ekskluzivne odredbe koje bi mogle narušiti tržišno natjecanje.

AZTN ovim mišljenjem posebno naglašava važnost osiguravanja ravnopravnih uvjeta i transparentnog pristupa tržištu svim poduzetnicima pri kreiranju lokalnih mjera, uključujući programe socijalnog karaktera, kako bi se osiguralo učinkovito i nepristrano tržišno natjecanje. Predmetno mišljenje AZTN-a doneseno je isključivo sa stajališta primjene propisa o tržišnom natjecanju.

Primjer 2.: Odluka o uvjetima i lokacijama za prodaju robe pokretnih prodavača i prodaji robe na klupama izvan tržnice Općine Udbina[58]

AZTN je donio mišljenje u vezi Odluke o uvjetima i lokacijama za prodaju robe pokretnih prodavača i prodaji robe na klupama izvan tržnice Općine Udbina („Županijski glasnik Ličko-senjske županije“, br. 4/16., 10/17., 6/20. i 13/25.). Predmetnim mišljenjem, AZTN je analizirao odredbe navedene Odluke s aspekta propisa o tržišnom natjecanju.

U postupcima donošenja odluka jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pa tako i Općine Udbina, učestalo se utvrđuju uvjeti koji s aspekta propisa o tržišnom natjecanju predstavljaju nepoštivanje načela tržišnog natjecanja, i to na način da se određuju prekomjerni, ograničavajući ili diskriminatorni uvjeti, koji kao takvi posljedično utječu na tržišno natjecanje na konkretnom tržištu.

S aspekta propisa o tržišnom natjecanju, AZTN smatra da svaki poduzetnik mora imati slobodan i ravnopravan pristup tržištu, što predstavlja temelj poduzetničke slobode i tržišnog gospodarstva. Tako je AZTN u ovom slučaju ocijenio kako odredbe članka 5. stavka 3. i članka 6. stavka 1. Odluke, kojima se obavljanje djelatnosti pokretne prodaje uvjetuje prebivalištem na području Općine Udbina, nisu u skladu s načelom tržišnog natjecanja, koje glase: „Prodavač mora biti proizvođač poljoprivrednih proizvoda ili obrtnik za djelatnost trgovine sa prebivalištem na području Općine Udbina…“ i „Prodaja iz stavka 1. ovog članka dozvoljava se obiteljskim poljoprivrednim gospodarstvima, poljoprivrednim obrtima, poljoprivrednim zadrugama i pravnim osobama registriranim za obavljanje poljoprivredne djelatnosti… te obrtima za djelatnost trgovine s prebivalištem na području Općine Udbina.“

AZTN je ocijenio kako navedene odredbe ograničavaju pristup tržištu određenoj skupini poduzetnika na temelju geografskog kriterija (prebivalište/sjedište), čime se narušava ravnopravnost sudionika i onemogućava tržišno natjecanje pod jednakim uvjetima. AZTN je predložio da se predmetne odredbe izmijene na način da se uvjeti za obavljanje djelatnosti odrede tako da se natjecateljima osiguraju isključivo profesionalni, tehnički i stručni kriteriji, sukladno posebnim propisima kojima se uređuje obavljanje konkretne djelatnosti, neovisno o sjedištu, odnosno prebivalištu ponuditelja ili drugom geografskom obilježju.

U svom očitovanju Općina Udbina navela je kako je predmetne odredbe donijela s ciljem zaštite malih lokalnih proizvođača, održivosti lokalne poljoprivrede i razvoja ruralnog prostora. AZTN, međutim, ističe kako jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, iako imaju

[58] Mišljenje, KLASA: 034-08/25-01/097, od 1.10.2025. objavljeno na mrežnoj stranici AZTN-a.

pravo uređivati poslove iz svog samoupravnog djelokruga, pri tome moraju postupati u skladu s propisima o tržišnom natjecanju, budući da su isti prisilne naravi. Time se osigurava ravnopravan i transparentan pristup tržištu svim poduzetnicima.

Uvjeti odluke trebaju biti određeni na način da osiguravaju ispunjenje isključivo profesionalnih, tehničkih i stručnih kriterija prema posebnim propisima kojima se uređuje obavljanje konkretne djelatnosti te da ne ograničavaju pristup tržištu na temelju teritorijalnih ili drugih diskriminatornih osnova, što bi moglo imati negativan učinak na tržišno natjecanje.

Zaključno, AZTN ovim mišljenjem ukazuje da ciljevi uređenja tržišta, uključujući pokretnu prodaju na području jedinica lokalne samouprave, moraju biti usklađeni s načelima tržišnog natjecanja kako bi se osigurala učinkovita tržišna utakmica, ravnopravnost poduzetnika, bolja ponuda krajnjim korisnicima te transparentno i pravedno upravljanje lokalnim tržištem.

Primjer 3.: Odluka o davanju u zakup i na drugo korištenje površine javne namjene - zajednički podnesak poduzetnika Pasika d.o.o., Zagreb i Vanik Terra d.o.o., Zagreb[59]

U postupcima javnih natječaja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave pa tako i Grada Zagreba, javni natječaji odnosno podzakonski akti na temelju kojih se provode ti javni natječaji, učestalo sadrže odredbe koje se s aspekta propisa o tržišnom natjecanju smatraju nepoštivanjem načela tržišnog natjecanja, i to na način da se uvjeti natječaja određuju kao prekomjerni, ograničavajući, otegotni i slično, koji kao takvi posljedično utječu na tržišno natjecanje na tom konkretnom tržištu.

S aspekta propisa o tržišnom natjecanju, AZTN smatra da svaki poduzetnik mora imati slobodu određivanja visine svoje ponude u postupcima javnih natječaja, što predstavlja temelj poduzetničke slobode i tržišnog gospodarstva. Tako je i AZTN u ovom slučaju ocijenio kako Odluka temeljem koje se provodi javni natječaj sadrži spornu odredbu kojom se određuje kako u slučaju odustanka odabranog ponuditelja, idući najpovoljniji ponuditelj je onaj koji prihvati iznos prve ponude koja je izbrana, ali je ponuditelj od ponude odustao. Naime, AZTN je donio mišljenje u vezi Odluke o davanju u zakup i na drugo korištenje površine javne namjene Grada Zagreba („Službeni glasnik Grada Zagreba“, broj 8/23., 42/23. i 12/25.). Predmetnim mišljenjem, AZTN je analizirao odredbe Odluke s aspekta propisa o tržišnom natjecanju. Posebno je zaključeno da odredba članka 15. stavka 1. Odluke, nije u skladu s načelom tržišnog natjecanja, a glasi:

„Pravo prednosti za dodjelu lokacije – mjesta na javnom natječaju za postavljanje kioska i pokretne naprave ostvaruje pod jednakim uvjetima dosadašnji zakupnik, odnosno korisnik lokacije – mjesta ako prihvati najviši ponuđeni iznos jednokratne naknade za lokaciju – mjesto u javnom natječaju.“

AZTN je predložio da se navedena odredba izmijeni na način da pravo prednosti ostvaruje ponuditelj koji ispuni određeni, objektivni, alternativni ili dodatni uvjet, kojim se prvenstveno osigurava vrednovanje kvalitete ponude. Također, AZTN je ukazao na članak 39. stavka 8. Odluke, koji glasi:

[59] Mišljenje, KLASA: 034-08/25-01/076, od 1.10.2025. objavljeno na mrežnoj stranici AZTN-a.

„Ako ponuditelj čija je ponuda utvrđena kao najpovoljnija ne pristupi sklapanju ugovora prema stavcima 5. i 6. ovoga članka ili ne plati jednokratnu naknadu, gradonačelnik može, na prijedlog Povjerenstva, izabrati sljedeću najpovoljniju ponudu ponuditelja koji je prihvatio najviši ponuđeni iznos jednokratne naknade za tu lokaciju – mjesto u javnom natječaju."

AZTN je ocijenio da navedena odredba nije usklađena s načelima tržišnog natjecanja te je predložio da se izmijeni tako da se u slučaju nemogućnosti sklapanja ugovora ili neplaćanja jednokratne naknade izabere sljedeća najpovoljnija ponuda prema kriterijima natječaja, odnosno da se natječaj poništi ako izbor nije moguć. U skladu s time, AZTN ističe da naručitelj ima pravo odrediti uvjete natječaja i kriterije odabira, ali te odredbe ne smiju narušavati načela tržišnog natjecanja niti ograničavati ravnopravan pristup natječaju i tržištu. U slučaju nemogućnosti sklapanja ugovora s najpovoljnijim ponuditeljem, naručitelj bi trebao omogućiti izbor sljedeće najpovoljnije ponude ili poništiti natječaj. Kada se u natječaju uvodi pravo prednosti, isto bi trebalo biti osigurano kroz jasno definirane, objektivne, alternativne ili dodatne uvjete kojima se prvenstveno vrednuje kvaliteta ponude. Uvjeti natječaja ne smiju biti diskriminatorni, ograničavajući, prekomjerni, niti se smiju temeljiti na neobjektivnim kriterijima koji bi mogli onemogućiti ravnopravan pristup natječaju i tržištu.

Zaključno, AZTN je ovim mišljenjem ukazao da ciljevi uređenja tržišta, uključujući upravljanje javnim površinama, moraju biti usklađeni s načelima tržišnog natjecanja kako bi se osigurala učinkovita tržišna utakmica, bolja ponuda krajnjim korisnicima te transparentno i pravedno upravljanje javnim resursima.

Učinci aktivnosti promicanja tržišnog natjecanja na poduzetnike i potrošače

Primjer iz prakse **–** Ribari i Pravilnik o sljedivosti plavoperajne tune i igluna

AZTN je zaprimio podnesak ribara iz Slanog u kojem je ukazano na ograničenja iz Pravilnika o sljedivosti za plavoperajnu tunu i igluna („Narodne novine", br. 82/19., 64/20., 104/21., 57/22. i 140/23.), prema kojima je prva prodaja bila dopuštena isključivo putem odobrenih objekata.

Takvo normativno rješenje, prema navodima podnositelja, dovelo ga je u neravnopravan položaj u odnosu na druge ribare u RH i EU, budući da mu je bilo onemogućeno slobodno raspolaganje vlastitim ulovom, uključujući prodaju u vlastitoj ribarnici ili drugim ovlaštenim tržišnim subjektima.

Prepoznajući potencijalni učinak predmetnog propisa na ograničavanje tržišnog natjecanja i slobode poduzetničkog djelovanja, AZTN je promptno reagirao koristeći svoje ovlasti iz članka 25. ZZTN-a te zatražio očitovanje nadležnog Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ribarstva. Time je AZTN jasno identificirao regulatornu prepreku koja je mogla narušiti tržišne uvjete te aktivno pokrenuo postupak njezina preispitivanja.

Na temelju upita AZTN-a, Ministarstvo je dostavilo očitovanje u kojem je istaknuto kako je 14. ožujka 2025. godine donesen novi Pravilnik („Narodne novine", br. 46/25.), kojim je značajno proširen krug registriranih prvih kupaca na ugostiteljske objekte i ribarnice. Time je ponovno

uspostavljena mogućnost slobodne prve prodaje, kakva je postojala i ranije, čime su uklonjena ograničenja na koja je podnositelj ukazivao.

Upravo je pravovremena reakcija AZTN-a bila ključna za otklanjanje uočenog regulatornog ograničenja, čime je izravno omogućeno ponovno uspostavljanje tržišnih uvjeta u kojima poduzetnici mogu slobodno raspolagati svojim proizvodima i ravnopravno sudjelovati na tržištu. AZTN je o navedenom bez odgode obavijestio podnositelja, čime je konkretno i učinkovito zaštitio njegova tržišna prava te pridonio uspostavi ravnopravnih uvjeta poslovanja.

Ovaj slučaj jasno pokazuje kako AZTN ne djeluje samo kao nadzorno tijelo, već kao aktivni sudionik u oblikovanju konkurentnog i otvorenog tržišnog okruženja. Korištenjem svojih ovlasti AZTN ne samo da identificira, već i potiče uklanjanje regulatornih prepreka tržišnom natjecanju, ostvarujući konkretan i mjerljiv učinak na položaj poduzetnika i funkcioniranje tržišta.

Ujedno, predmet potvrđuje važnost preventivne i edukativne funkcije AZTN-a. Djelujući pravovremeno i u suradnji s nadležnim tijelima, AZTN doprinosi usklađivanju propisa sa ZZTN-om, sprječavanju diskriminatornih i nerazmjernih ograničenja te jačanju pravne sigurnosti i povjerenja poduzetnika. Time se dodatno potvrđuje njegova ključna uloga u promicanju tržišnog natjecanja, regulatorne kvalitete i pozitivne administrativne prakse u RH.

Suradnja s drugim institucijama

Polazeći od značaja suradnje s drugim dionicima u provedbi i promicanju prava tržišnog natjecanja, AZTN je i tijekom 2025. godine intenzivno surađivao s različitim institucijama. Sporazum o suradnji potpisan je s Hrvatskom narodnom bankom, ostvarena je suradnja s Odborom za gospodarstvo Hrvatskog sabora, a nastavila se i iznimno dobra suradnja s Ekonomskim fakultetom u Zagrebu, čiji su studenti posjetili AZTN i upoznali se s radom i nadležnostima AZTN-a. Treba napomenuti kako je u srpnju 2025. godine na inicijativu AZTN-a prvi put održan Godišnji skup regulatora.

Prvi godišnji skup regulatora održan u Hrvatskoj narodnoj banci[60]

Na inicijativu AZTN-a, u Hrvatskoj narodnoj banci (u daljnjem tekstu: HNB) 14. srpnja je održan prvi godišnji skup regulatornih i nadzornih tijela RH, koji je okupio predstavnike sedam ključnih institucija: AZTN-a, Hrvatske regulatorne agencije za mrežne djelatnosti (u daljnjem tekstu: HAKOM), Hrvatske agencije za nadzor financijskih usluga (u daljnjem tekstu: HANFA), HERE, Agencije za elektroničke medije, Agencije za zaštitu osobnih podataka te HNB-a kao domaćina.

Skup je bio usmjeren na jačanje međuinstitucionalne suradnje te razmjenu iskustava i dobrih praksi regulatornih tijela, kao i na unapređenje razumijevanja njihove uloge u gospodarskom i institucionalnom okviru. U uvodnim obraćanjima sudjelovali su guverner HNB-a Boris Vujčić,

[60] https://www.aztn.hr/prvi-godisnji-skup-regulatora-odrzan-u-hrvatskoj-narodnoj-banci/

ministar pravosuđa, uprave i digitalne transformacije Damir Habijan te predsjednica Vijeća AZTN-a dr.sc. Mirta Kapural, koji su istaknuli važnost neovisnosti, suradnje i transparentnog djelovanja regulatora.

U okviru dva tematska panela raspravljalo se o položaju i specifičnostima regulatornih tijela u RH, uključujući njihovu neovisnost, resurse i nadležnosti, kao i o odnosu prema potrošačima te potrebi jasnog razumijevanja njihovih stvarnih ovlasti u javnosti.

Održavanje ovog skupa predstavlja početak redovitog godišnjeg okupljanja regulatora, s ciljem daljnjeg jačanja suradnje, usklađivanja praksi i unaprjeđenja komunikacije s javnošću.

Sporazum o suradnji s Hrvatskom narodnom bankom[61]

Boris Vujčić, guverner HNB-a, i dr.sc. Mirta Kapural, predsjednica Vijeća AZTN-a, potpisali su 10. srpnja 2025. Sporazum o suradnji koji omogućuje jačanje zajedničkog rada u nadzoru i regulaciji tržišta. Sporazum predviđa razmjenu stručnih mišljenja i podataka, suradnju u postupcima protiv zabranjenih sporazuma i zlouporabe vladajućeg položaja, te pružanje stručne i tehničke pomoći. Dodatno, suradnja uključuje zajedničke edukacije, stručne skupove i konferencije, čime se nastavlja dugogodišnja dobra praksa između HNB-a i AZTN-a u promicanju učinkovitog tržišnog natjecanja. Potpisivanjem sporazuma dodatno se jača transparentno i konkurentno gospodarsko okruženje u RH.

Suradnja s Odborom za gospodarstvo Hrvatskog sabora[62]

Predsjednik saborskog Odbora za gospodarstvo, g. Ivica Mesić, i potpredsjednik g. Boris Piližota posjetili su 16. listopada 2025. AZTN kako bi se detaljnije upoznali s radom Agencije, njezinim aktivnostima i izazovima u provedbi zakonskih nadležnosti. Predsjednica Vijeća AZTN-a, dr. sc. Mirta Kapural, predstavila je djelokrug rada, organizacijsku strukturu i funkcioniranje pojedinih odjela, uz naglasak na ograničene ljudske i financijske resurse te rast složenosti predmeta. Razgovaralo se o sektorskim istraživanjima tržišta, važnim za razumijevanje tržišnih struktura i otkrivanje indicija za zaštitu tržišnog natjecanja, te o naporima AZTN-a u promicanju prava i politike tržišnog natjecanja. Istaknuta je i važnost zapošljavanja i stručnog usavršavanja djelatnika za učinkovito obavljanje zahtjevnih poslova. Predsjednik Mesić i potpredsjednik Piližota pohvalili su rad AZTN-a, predanost djelatnika i profesionalnost u provedbi postupaka, naglasivši važnost daljnjeg jačanja institucionalne neovisnosti i kapaciteta Agencije radi transparentnog i konkurentnog gospodarskog okruženja u RH.

[61] https://www.aztn.hr/potpisan-sporazum-o-suradnji-agencije-za-zastitu-trzisnog-natjecanja-i-hrvatske-narodne-banke/

[62] https://www.aztn.hr/predsjednik-saborskog-odbora-za-gospodarstvo-g-ivica-mesic-i-potpredsjednik-g-boris-pilizota-u-radnom-posjetu-aztn-u/

Studenti Ekonomskog fakulteta Zagreb posjetili AZTN[63]

Studenti 3. i 4. godine Poslovne ekonomije Ekonomskog fakulteta – Zagreb posjetili su 21. studenoga 2025. AZTN kako bi se upoznali s radom i nadležnostima nacionalnog tijela za tržišno natjecanje. Predsjednica Vijeća, dr. sc. Mirta Kapural, predstavila je ključne zadaće i izazove Agencije te važnost povezivanja teorijskih i praktičnih znanja. Zamjenica predsjednice mr.sc. Branimira Kovačević govorila je o međunarodnoj suradnji AZTN-a, uključujući aktivnosti u EU, OECD-u, ICN-u i UNCTAD-u, te ulogu Agencije u provedbi Akta o digitalnim tržištima (DMA). Glavni ekonomist Ivan Ante Ivanda izložio je geoekonomske aspekte digitalnih tržišta, ulogu regulatora i izazove digitalnih platformi za politiku tržišnog natjecanja. Posjet studenata doprinosi suradnji AZTN-a i Ekonomskog fakulteta, koja se temelji na Sporazumu o suradnji od 2023. godine, i povezuje teorijska znanja s praktičnim iskustvom u zaštiti tržišnog natjecanja.

[63] https://www.aztn.hr/studenti-ekonomskog-fakulteta-zagreb-posjetili-aztn/

4. Sektorska istraživanja tržišta

AZTN provodi sektorska istraživanja tržišta radi boljeg razumijevanja strukture, dinamike i odnosa na pojedinim tržištima, odnosno u pojedinim sektorima. Takve analize omogućuju uvid u način funkcioniranja tržišta, tržišne trendove, eventualne zapreke pristupu tržištu, regulatorni okvir i druge okolnosti relevantne za tržišno natjecanje. Rezultati sektorskih istraživanja mogu pridonijeti prepoznavanju tržišnih rizika i, ovisno o utvrđenim činjenicama, biti relevantni za daljnje postupanje AZTN-a. Budući da AZTN rezultate sektorskih istraživanja javno objavljuje, ona su važan dio aktivnosti AZTN-a u promicanju prava i politike tržišnog natjecanja te jačanju kulture tržišnog natjecanja.

AZTN je tijekom 2025. godine proveo tri sektorska istraživanja tržišta te jedan širi analitički pregled stanja u sektoru građevinarstva. Sektorska istraživanja odnosila su se na tržište distributivne trgovine na malo i veliko mješovitom robom, pretežno hranom, pićima i higijenskim proizvodima za domaćinstvo u RH u 2024. godini, tržište tiska u RH u 2024. godini te odnose trgovaca i dobavljača u vertikalnom lancu opskrbe hranom, pićima i higijenskim proizvodima u RH. Dodatno je izrađen pregled stanja u sektoru građevinarstva u RH za razdoblje 2024. - 2025.

U nastavku se daje sažeti prikaz navedenih analitičkih aktivnosti u 2025. godini.

4.1. Istraživanje tržišta distributivne trgovine na malo i veliko mješovitom robom, pretežno hranom, pićima i higijenskim proizvodima za domaćinstvo u RH u 2024. godini [64]

AZTN je proveo istraživanje tržišta trgovine na malo mješovitom robom, pretežno hranom, pićima i higijenskim proizvodima u RH. Uzorak je obuhvatio 41 poduzetnika, koji prema prihodima predstavljaju najznačajnije sudionike na tržištu. U 2024. godini zabilježen je nominalni rast prihoda od 8,8 % u odnosu na 2023. godinu, s 7,73 na 8,41 milijardi eura, dok se bilježi usporavanje rasta u odnosu na prethodnu godinu (16,1 %). Ukupni broj prodajnih mjesta porastao je na 5.266, što je 2,5 % više nego 2023., a neto prodajna površina dosegla je 1,63 milijuna m², uz rast od 2,2 %.

Najveći trgovac u 2024. godini bio je Konzum plus s tržišnim udjelom od [20 - 30] %, uz blagi pad u odnosu na 2023. Članice Schwarz Grupe, Lidl i Kaufland, zadržale su zbirni udio od [20 - 30] %, dok je Studenac bio vodeći po broju prodajnih mjesta (1.411), pretežno malog formata. Od ukupno 41 poduzetnika, 35 je zabilježilo rast prihoda, pri čemu najveći nominalni rast bilježe Konzum plus, Studenac, Lidl, Plodine, Spar i Kaufland.

[64] https://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads//2025/10/Prikaz-stanja-trgovina-na-malo-RH-2024.pdf

Pokazatelj koncentracije CR_{10}, koji predstavlja zbirni udio prvih deset trgovaca na malo mješovitom robom, iznosio je 87,8 u 2024. godini i blago je porastao u odnosu na 2023. i to prvenstveno zbog rasta tržišnog udjela Studenca i NTL-a. Pokazatelj koncentracije CR_5, koji predstavlja zbirni udio prvih pet trgovaca na malo mješovitom robom, iznosio je 66,3 u 2024. godini i bilježi neznatan pad u odnosu na prethodnu godinu. Herfindahl-Hirschmanov indeks (HHI) iznosi 1.409 bodova, što u okviru promatranog uzorka ne upućuje na visoku razinu koncentracije tržišta.

Teritorijalno, najveći prihodi ostvareni su u Gradu Zagrebu (1,4 mlrd. eura) te u Splitsko-dalmatinskoj, Primorsko-goranskoj i Istarskoj županiji. Prvih šest županija i Grad Zagreb ostvarili su 65,2 % ukupnog prihoda u RH. Promjene u poretku trgovaca po županijama i gradovima odražavaju rast lokalnih lidera, posebno Plodina, Studenca i Tommyja.

Supermarketi su dominantan tip prodajnog mjesta s 4,4 milijarde eura prihoda (52,3 % od ukupnog prihoda), slijede hipermarketi (1,66 mlrd. eura), samoposluge (1,62 mlrd. eura) i male prodavaonice (731 milijun eura). U strukturi broja prodajnih mjesta najviše je samoposluga (41,3 %), a zatim malih prodavaonica (39,9 %). Najveći udio neto prodajne površine imaju supermarketi (49,6 %), a slijede hipermarketi (21,3 %).

Online prodaja i dalje ima mali udio u ukupnim prihodima; samo sedam trgovaca bilježi prodaju putem online platformi, a najveći udio drži Konzum plus. Programi vjernosti prisutni su kod 14 trgovaca, pri čemu Konzum plus ima najviše članova.

Prosječne bruto marže u 2024. godini bile su najviše u pekarskim i konditorskim proizvodima (37,9 % i 32,2 %), dok se u šest kategorija roba bilježi neznatan rast, a u dvije blagi pad u odnosu na 2023. godinu. Pri tumačenju marži treba uzeti u obzir relevantne odluke o izravnim mjerama kontrole cijena Vlade RH koje su se odnosile na promatrano razdoblje.

Istraživanje je obuhvatilo i teritorijalna ograničenja opskrbe. Većina anketiranih poduzetnika, njih 39 od 41, nije se susretala s takvim praksama. Dva poduzetnika ukazala su na pojedine okolnosti povezane s teritorijalnim ograničenjima opskrbe na unutarnjem tržištu EU-a, uključujući praksu EK u odnosu na takva ograničenja, što upućuje na potrebu daljnjeg praćenja tih praksi.

4.2. Istraživanje tržišta tiska u RH u 2024. godini

AZTN je proveo redovito istraživanje tržišta tiska u RH u 2024. godini, obuhvativši 28 poduzetnika, uključujući novinske nakladnike i distributere. Prodana naklada općeinformativnih dnevnika iznosila je 24,2 milijuna komada, dok je tjednika iznosila 1,6 milijuna komada. Pad prodane naklade dnevnika u 2024. godini u odnosu na 2023. godinu iznosio je 14 %, a tjednika 5 %, što je nastavak višegodišnjeg trenda smanjenja naklade[65].

[65] https://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads//2025/07/Trziste-tiska-RH-2024-rezultati-istrazivanja.pdf

Prihodi od oglašavanja u dnevnicima iznosili su 14,8 milijuna eura, dok su u tjednicima iznosili 4,6 milijuna eura, pri čemu je prihod od oglašavanja u tjednicima porastao za 12 %. Najprodavaniji dnevnik bio je „24 sata“ (24sata d.o.o.), a tjednik „Hrvatski tjednik“ (Tempus 22 d.o.o.).

Na tržištu distribucije tiska dominirao je Tisak plus, koji je u 2024. bilježio pad prihoda i smanjenje broja kupaca. Na tržištu maloprodaje tiska zabilježen je rast prihoda od 2 %, pri čemu su glavni doprinos dali Tisak plus i iNovine. Direktna prodaja kroz pretplatu i kolportažu blago je povećala prihode nakladnika dnevnika. Prodaja putem specijaliziranih trgovina tiska ostala je dominantna (53 % ukupne strukture), pri čemu je Tisak plus imao najveći udio.

Najveći nakladnici dnevnika, Hanza Media Grupa i Styria Grupa, zabilježili su najveći broj elektroničkih publikacija i prihode od oglašavanja u njima. Najveći prihod od oglašavanja u elektroničkim izdanjima ostvarili su 24sata d.o.o., Hanza Media d.o.o. i Večernji list d.o.o.

Pristup tržišnim kanalima prodaje tiskovina ostaje uglavnom neometan, uz napomenu da distribucija zahtijeva složenu organizaciju i poštivanje vremenskih rokova. Prema očitovanjima sudionika istraživanja, nisu istaknute pravne ili činjenične zapreke pristupu tržišnim kanalima prodaje tiskovina. U 2025. godini došlo je do određenih promjena na tržištu. Od 1. veljače 2025. godine poslove distribucije tiska, umjesto Tiska plus, obavlja Distribucija tiskanih medija d.o.o. Također, usluga distribucije tiska u RH određena je kao usluga od općeg gospodarskog interesa, uz ugovor između Ministarstva kulture i medija i Hrvatske pošte d.d.

Dodatno, nakladnici su nastavili širiti elektronička izdanja, a online prodaja tiskovina, iako još manja, pokazuje stabilan rast. Programi vjernosti korisnika tiska ostali su prisutni kod vodećih nakladnika, a tržište oglašavanja u digitalnim izdanjima dobiva sve značajniji udio u ukupnim prihodima. U cjelini, istraživanje potvrđuje nastavak prilagodbe tržišta tiska, uz daljnji trend smanjenja prodane naklade dnevnika i tjednika te rast značenja digitalnih izdanja i prihoda od oglašavanja u digitalnim kanalima.

4.3. Istraživanje odnosa trgovaca i dobavljača u vertikalnom lancu opskrbe hranom, pićima i higijenskim proizvodima u RH

Istraživanje je bilo usmjereno na analizu odnosa između trgovaca i dobavljača u vertikalnom lancu opskrbe hranom, pićima i higijenskim proizvodima u RH te je provedeno u kontekstu izraženog rasta cijena proizvoda široke potrošnje tijekom 2022. i 2023. godine, a obuhvatilo je razdoblje od siječnja 2022. do srpnja 2024. godine. Cilj istraživanja bio je utvrditi ključne okolnosti vezane uz financijske i komercijalne uvjete poslovanja, načine formiranja cijena,

modele ugovaranja te odnose pregovaračke snage između sudionika na tržištu, kako bi se osiguralo bolje razumijevanje funkcioniranja tržišta[66].

U istraživanju je sudjelovalo 49 trgovaca i 23 dobavljača, pri čemu su dobavljači uključivali proizvođače i distributere. Analiza je obuhvatila osam ključnih kategorija proizvoda, uključujući meso, mliječne proizvode, pekarske proizvode, voće i povrće, bezalkoholna pića, konditorske proizvode te osnovne prehrambene proizvode. Rezultati pokazuju da među najznačajnijim dobavljačima i dalje dominiraju domaći proizvođači, iako je prisutnost stranih dobavljača izraženija u pojedinim kategorijama, osobito kod svježeg voća i povrća, bezalkoholnih pića i konditorskih proizvoda. Ujedno je utvrđeno da određeni veći trgovački lanci nastupaju i kao dobavljači manjim regionalnim trgovcima, čime se dodatno usložnjavaju odnosi unutar opskrbnog lanca.

Ugovorni odnosi između trgovaca i dobavljača u pravilu se temelje na individualnim pregovorima, a ugovori se najčešće sklapaju na razdoblje od jedne do dvije godine. Cjenici, koji čine sastavni dio ugovora, podložni su promjenama uz prethodnu najavu, najčešće u roku od 30 dana. Većina dobavljača samostalno određuje veleprodajne cijene, dok trgovci zadržavaju autonomiju u formiranju maloprodajnih cijena. Iako dobavljači mogu davati preporuke o krajnjim cijenama, iste nisu obvezujuće, što potvrđuje relativno jasno razgraničenje uloga u procesu formiranja cijena.

Pregovarački odnosi između sudionika na tržištu razlikuju se ovisno o njihovoj veličini i tržišnoj snazi. Većina trgovaca ocjenjuje svoj položaj zadovoljavajućim, osobito veći trgovački lanci, dok manji i regionalni trgovci često ističu nepovoljniji položaj u odnosu na dobavljače. S druge strane, dobavljači koji raspolažu snažnim i prepoznatljivim brendovima imaju veću pregovaračku snagu, što u određenim slučajevima ograničava mogućnost pregovaranja o nabavnim cijenama.

Trgovačke marže određuju se na temelju različitih čimbenika, uključujući cijene konkurenata, ciljanu profitabilnost i cjenovnu elastičnost potražnje. Pri tome se uočava da su marže u pravilu niže kod prehrambenih proizvoda, dok su više kod neprehrambenih proizvoda i robnih marki trgovaca. Istraživanje također potvrđuje da dobavljači u pravilu nemaju izravan utjecaj na određivanje trgovačkih marži.

Razdoblje 2022. i 2023. godine obilježeno je značajnim inflatornim pritiscima i poremećajima u opskrbnim lancima, što se odrazilo na učestale promjene cjenika i rast nabavnih cijena. Ključni uzroci tih kretanja uključuju geopolitičke okolnosti, osobito rat u Ukrajini, rast cijena energenata te poremećaje u dostupnosti sirovina. Trgovci su u određenoj mjeri amortizirali rast troškova smanjenjem vlastitih marži, no u većini slučajeva povećanje ulaznih cijena preneseno je i na krajnje potrošače.

Analiza kretanja veleprodajnih cijena pokazuje različite trendove ovisno o kategoriji proizvoda. Umjereniji rast zabilježen je kod mesa i kave, dok su značajniji porasti evidentirani kod

[66] https://www.aztn.hr/ea/wp-content/uploads//2025/08/Vertikalni-lanac-opskrbe-hranom_priopcenje_duza-verzija_FINAL.pdf

pekarskih proizvoda, mliječnih proizvoda, jaja i jestivih ulja. Posebno izražen rast zabilježen je kod neprehrambenih proizvoda poput deterdženata i sredstava za čišćenje. Istodobno, pojedine kategorije, poput jaja i suncokretovog ulja, pokazale su volatilnost s inicijalnim rastom cijena u 2022. godini i kasnijom stabilizacijom ili padom. Distributeri su u pravilu češće mijenjali cjenike i bilježili izraženiji rast cijena, što je povezano s njihovom ovisnošću o proizvođačima i međunarodnim dobavnim lancima.

Na strani dobavljača zabilježen je značajan rast troškova ključnih inputa, uključujući sirovine, ambalažu, energente i logističke usluge. Ovi troškovni pritisci bili su osobito izraženi tijekom 2022. godine, a u nekim slučajevima nastavili su se i u kasnijem razdoblju. Unatoč tome što su i dobavljači i trgovci djelomično preuzimali dio povećanih troškova, ukupni učinak bio je rast cijena proizvoda.

Dodatna analiza temeljena na podacima Eurostata pokazuje da su potrošačke cijene hrane u RH u promatranom razdoblju porasle za 26,1 %, što je nešto iznad prosjeka EU. Istodobno su uvozne cijene rasle brže od domaćih proizvođačkih cijena, što upućuje na značaj uvozne komponente u formiranju cijena. Provedena analiza uzročnosti upućuje na statistički značajnu povezanost promjena uvoznih cijena s kretanjem potrošačkih cijena hrane u Hrvatskoj, dok utjecaj proizvođačkih cijena nije utvrđen kao statistički značajan. Usporedba s drugim državama pokazuje da je taj učinak izraženiji nego u Sloveniji, dok je u Italiji naglašeniji utjecaj domaćih proizvođačkih cijena.

Na temelju prikupljenih i analiziranih podataka u okviru istraživanja nisu utvrđene okolnosti koje bi upućivale na strukturne poremećaje tržišnog natjecanja ili na postojanje zabranjenih sporazuma među sudionicima tržišta. Rast cijena proizvoda široke potrošnje rezultat je kombinacije više čimbenika, pri čemu ključnu ulogu imaju rast ulaznih troškova, poremećaji u globalnim opskrbnim lancima te kretanja uvoznih cijena. Na temelju dostupnih podataka nije utvrđena osnova za zaključak da bi se rast cijena mogao pripisati pojedinom sudioniku u lancu opskrbe. Nalazi istraživanja upućuju na to da su na formiranje cijena na hrvatskom tržištu značajno utjecala međunarodna kretanja i promjene uvoznih cijena.

4.4. Pregled stanja u sektoru građevinarstva u Republici Hrvatskoj (2024. - 2025.)

Pregled je izrađen za razdoblje od 2024. - 2025. godine radi boljeg razumijevanja sektorskih okolnosti te prepoznavanja područja u kojima je opravdano pojačano analitičko praćenje, osobito u dijelu postupaka javne nabave. Pregled nije proveden u formi formalnog sektorskog istraživanja niti predstavlja utvrđenja u pojedinačnim predmetima, već ima informativni i analitičko-pregledni karakter te služi kao podloga za praćenje tržišnih trendova i mogućih rizika za tržišno natjecanje[67].

[67] Pregled stanja u sektoru građevinarstva u Republici Hrvatskoj (2024.-2025.) - AZTN

Analiza se temelji pretežito na sekundarnim, javno dostupnim izvorima, ponajprije na podacima InfoBIZ sustava Financijske agencije i podacima Državnog zavoda za statistiku, uz orijentacijski uvid u odabrane informacije iz Elektroničkog oglasnika javne nabave (EOJN). Obuhvat pregleda odnosi se na djelatnosti u području F – Građevinarstvo prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti (NKD 2025), koje su korištene kao okvir za prikupljanje i prikaz relevantnih pokazatelja.

Prema dostupnim podacima, sektor građevinarstva u 2024. godini čini nešto manje od 9 % ukupnih prihoda ostvarenih u RH, dok je u njemu zaposleno približno 12 % ukupnog broja zaposlenih. Istodobno, u odnosu na prethodnu godinu zabilježeno je blago usporavanje rasta imovine i prihoda poduzetnika u sektoru. U strukturi izvršenih radova najveći pojedinačni udio prema vrijednosti odnosi se na nestambene zgrade (33,7 %), dok se najveći dio prihoda ostvaruje u infrastrukturnim radovima, koji čine nešto više od 41 % ukupne vrijednosti, pri čemu se posebno izdvajaju prometna infrastruktura (26,7 %) te cjevovodi, komunikacijski i energetski vodovi (14,5 %).

U svrhu detaljnijeg uvida u strukturu sektora, posebno su analizirani veliki poduzetnici. Promatrana su 32 velika poduzetnika koji su u 2024. godini zapošljavali ukupno 7.307 radnika, odnosno oko 6 % svih zaposlenih u građevinarstvu, raspolagali su s više od dvije milijarde eura imovine (12,1 % ukupne imovine sektora) te ostvarili 2,55 milijardi eura prihoda, što čini 18,1 % ukupnih prihoda sektora. Među tim poduzetnicima nalaze se i subjekti koji u značajnoj mjeri obavljaju građevinske radove za vlastite potrebe, uključujući društva u vlasništvu RH ili s njom povezana društva.

Na razini cijelog sektora izračunati su indikativni pokazatelji koncentracije temeljem udjela u ukupnim prihodima. Herfindahl-Hirschmanov indeks (HHI) iznosi 54, dok pokazatelji koncentracije CR_5 i CR_{10} iznose 12,1 odnosno 17,7, što upućuje na zaključak da su ukupni prihodi raspodijeljeni među velikim brojem poduzetnika. Analiza prema veličini poduzetnika pokazuje nešto izraženiju koncentraciju unutar skupine velikih poduzetnika, gdje HHI iznosi 517, CR_5 iznosi 39,7, a CR_{10} iznosi 58,2. Riječ je o poduzetnicima koji u pravilu sudjeluju u postupcima javne nabave za vrijednosno značajne infrastrukturne projekte. Nasuprot tome, u segmentu srednjih poduzetnika koncentracija je znatno niža (HHI 69, CR_5 8,6, CR_{10} 14,8), što upućuje na veću disperziranost tržišnih udjela. Navedeni pokazatelji imaju indikativni karakter i ne prejudiciraju ocjene relevantnih tržišta u pojedinačnim postupcima, a pritom treba imati u vidu da korišteni podaci ne obuhvaćaju poduzetnike sa sjedištem izvan RH koji također sudjeluju na domaćem tržištu, osobito u velikim infrastrukturnim projektima.

U dijelu povezanih djelatnosti uočena je određena razina vertikalne integriranosti. Na tržištu proizvodnje cementa djeluju četiri proizvođača koji upravljaju s ukupno pet tvornica, a većina njih posjeduje i betonare. Također je utvrđeno da su pojedini građevinski poduzetnici povezani s komplementarnim djelatnostima, poput eksploatacije kamena, proizvodnje betona ili asfalta. Prema dostupnim podacima, krajem 2025. godine u RH bilo je aktivno 56 asfaltnih baza. Takva struktura može imati određeni utjecaj na tržišne uvjete, osobito u kontekstu pristupa ključnim inputima.

Poseban naglasak u ovom pregledu stavljen je na područje javne nabave. Uvidom u komparativnu praksu drugih nacionalnih tijela za tržišno natjecanje utvrđeno je da se upravo

u građevinskom sektoru postupci javne nabave često identificiraju kao područje povećanog rizika za zabranjene horizontalne sporazume, osobito u obliku namještanja ponuda. U tom kontekstu AZTN je izvršio orijentacijski uvid u odabrane vrijednosno značajnije postupke javne nabave putem EOJN-a, pri čemu je uočeno da se kao ponuditelji pojavljuju i domaći i strani poduzetnici. Dodatno, od kraja 2022. godine AZTN raspolaže funkcionalnim pristupom podacima i dokumentima u EOJN-u temeljem sporazuma o suradnji s Ministarstvom gospodarstva (u daljnjem tekstu: MINGO), što omogućuje sustavnije praćenje tržišnih obrazaca i ponašanja sudionika, osobito u segmentu javne nabave. Takav pristup predstavlja važan alat za pravodobno prepoznavanje potencijalnih rizika za tržišno natjecanje.

Zaključno, provedeni pregled pokazuje da u sektoru građevinarstva u RH djeluje velik broj poduzetnika te da su ukupni prihodi, kako na razini cijelog sektora tako i unutar pojedinih segmenata, prema veličini poduzetnika raspodijeljeni među većim brojem tržišnih sudionika. Iako indikativni pokazatelji ne upućuju na visoku koncentraciju na razini cijelog sektora, određena koncentracija prisutna je u segmentu velikih poduzetnika koji sudjeluju u velikim infrastrukturnim projektima. AZTN će nastaviti pratiti razvoj ovog sektora te će, u slučaju postojanja dostatnih indicija o mogućim povredama propisa o tržišnom natjecanju, poduzimati odgovarajuće radnje u okviru svojih zakonskih ovlasti, pri čemu će posebna pozornost biti usmjerena na rizike zabranjenih dogovora u postupcima javne nabave.

5. Sudska kontrola odluka AZTN-a iz područja zaštite tržišnog natjecanja

Protiv rješenja AZTN-a u području zaštite tržišnog natjecanja nije dopuštena žalba, ali nezadovoljna stranka može tužbom pokrenuti upravni spor pred VUSRH-om, u roku od 30 dana od dana dostave rješenja. VUSRH o tužbi odlučuje u vijeću sastavljenom od tri suca.

Tužbu protiv rješenja AZTN-a kojim se utvrđuje povreda ZZTN-a i članka 101. ili članka 102. UFEU-a i izriču novčane kazne, može podnijeti nezadovoljna stranka u postupku. Tužbu protiv rješenja AZTN-a kojim se odbacuje inicijativa za pokretanje postupka jer nema uvjeta za njegovo pokretanje i rješenja kojim se obustavlja postupak, može podnijeti i podnositelj inicijative, odnosno osoba kojoj su rješenjem AZTN-a utvrđena ista postupovna prava kao i podnositelju inicijative.

Tužba se može podnijeti zbog:

- povrede propisa materijalnog prava o tržišnom natjecanju,
- bitne povrede odredbi o postupku,
- pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja,
- pogrešne odluke o upravno-kaznenoj mjeri i drugim pitanjima o kojima odlučuje AZTN.

Protiv odluke VUSRH-a kojom se odbija tužbeni zahtjev tužitelja u upravnom sporu odnosno kojom se potvrđuje zakonitost odluke AZTN-a, može se podnijeti ustavna tužba u slučajevima uređenim Ustavom RH[68], primjerice kada nezadovoljna stranka smatra da joj je povrijeđeno pravo na pravično suđenje (članak 29. stavak 1. Ustava RH) ili kada smatra da je došlo do povrede zakonitosti pojedinačnih akata državne uprave i tijela s javnim ovlastima i njihovoj sudskoj kontroli (članak 19. Ustava RH).

U svih deset presuda koje je donio u 2025. godini u području zaštite tržišnog natjecanja, VUSRH je odbio tužbene zahtjeve tužitelja i potvrdio u cijelosti odluke AZTN-a koje su time postale pravomoćne[69].

[68] „Narodne novine“, br. 56/90.,135/97.,113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.
[69] https://www.aztn.hr/odluke/odluke-sudova/

6. Provedba Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom

Zakon o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom (u daljnjem tekstu: ZNTP/17) stupio je na snagu 7. prosinca 2017.godine, ali je njegova puna primjena započela tek 1. travnja 2018. godine, do kada su važeći ugovori između dobavljača i trgovaca te između dobavljača i otkupljivača i/ili prerađivača, sklopljeni prije stupanja na snagu (u daljnjem tekstu: ZNTP/17), morali biti usklađeni s njegovim odredbama. Riječ je o prvom propisu takve vrste ikada donesenom u RH, a rezultat je nastojanja da se suzbiju nepoštene trgovačke prakse koje se pojavljuju kao jedna od posljedica nejednake ekonomske snage sudionika u lancu opskrbe hranom, a koje najviše pogađaju poljoprivrednike, male i srednje poduzetnike u preradi poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, kao najslabije karike u lancu opskrbe. Ovim je zakonom stvoren pravni okvir koji će jasnim određivanjem nepoštenih trgovačkih praksi utjecati na ispravljanje postojećih poremećaja koji su poprimili oblik uobičajenog poslovnog ponašanja u poslovnim odnosima između trgovaca, otkupljivača i/ili prerađivača i njihovih dobavljača poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda. Za njegovu provedbu nadležan je AZTN.

Cilj i svrha ZNTP-a je uspostava, osiguranje i zaštita poštenih trgovačkih praksi kojima se štite sudionici u lancu opskrbe hranom. ZNTP-om, kao propisom koji sadrži i materijalno pravnu i postupovnu dimenziju, utvrđuju se pravila i sustav mjera za sprječavanje nametanja nepoštenih trgovačkih praksi i taksativno utvrđuju nepoštene trgovačke prakse u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima, čijim se nametanjem iskorištava značajna pregovaračka snaga kupca u odnosu na njegove dobavljače, uređuju se ovlasti, zadaće i postupanje AZTN-a kao tijela nadležnog za provedbu ZNTP-a te suradnja među provedbenim tijelima za utvrđivanje nepoštenih trgovačkih praksi država članica EU-a i EK.

Prva novela zakona uslijedila je 2021. godine donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zabrani nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom („Narodne novine“, broj 52/21.) koji je stupio na snagu 1. rujna 2021. godine (u daljnjem tekstu: prva novela ili ZNTP/21.), kojim je u hrvatski pravni sustav preuzeta Direktiva (EU) 2019/633 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o nepoštenim trgovačkim praksama u odnosima među poduzećima u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima (SL L 111, 25. 4. 2019.; u daljnjem tekstu: Direktiva). Tom novelom zakon je izmijenjen i u strukturi i u sadržaju, uvedene su nove nepoštene trgovačke prakse, kao i novi postupovni instrumenti, pri čemu je i sam postupak u određenoj mjeri bio podložan izmjenama. U osnovi, izvršeno je usklađivanje teksta zakona s Direktivom.

Tim je izmjenama i dopunama ZNTP/21 redefinirao pojam značajne pregovaračke snage te su izmijenjeni prihodovni pragovi za njegovu primjenu. Povećan je broj nepoštenih trgovačkih praksi na 43 te je izvršena njihova sistematizacija na apsolutno zabranjene („crne“) i uvjetno zabranjene („sive“) prakse. Detaljnije su uređene odredbe o pisanom ugovoru između dobavljača i kupca te dokumentaciji koja se izdaje kod isporuke proizvoda. Uvedene su nenajavljene kontrole kao instrument utvrđivanja činjenica i okolnosti u postupku. Proširene su postupovne ovlasti AZTN-a te je dopunjena odredba o upravnoj tužbi propisivanjem tužbenih razloga i obvezom objave odluka VUSRH-a.

Na temelju zakona donesen je Pravilnik o poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima, pokvarljivim te proizvodno i tržišno osjetljivim poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima, kojim je utvrđen popis proizvoda prema kombiniranoj nomenklaturi EU-a. Pravilnik je u međuvremenu doživio tri novele, od kojih zadnja, objavljena u „Narodnim novinama“ broj 21/23., predviđa stupanje na snagu popisa proizvodno i tržišno osjetljivih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda 1. ožujka 2024.godine.

Propisana je ovlast AZTN-a za odlučivanje o zahtjevima za zaštitu identiteta podnositelja predstavke ili druge obavijesti te zaštitu povezanih informacija čijim bi otkrivanjem mogli biti ugroženi interesi podnositelja ili drugih dobavljača. Proširen je opseg primjene zakona, uključujući redefiniciju pojma kupca te opsega pojma značajne pregovaračke snage, proširenje obuhvata poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, uvođenje nenajavljenih kontrola te obvezu suradnje s Europskom komisijom i nadležnim tijelima drugih država članica.

Drugom novelom ZNTP-a (u daljnjem tekstu: ZNTP/24) provedeno je usklađivanje u skladu s odredbama Zakona o uvođenju eura kao službene valute u RH. Izmijenjene su odredbe o značajnoj pregovaračkoj snazi, pri čemu se smatra da značajnu pregovaračku snagu ima kupac koji ostvari ukupni godišnji prihod od najmanje 2 milijuna eura, ako je prihodovno jači od dobavljača, osim ako kupac ne dokaže suprotno. Dopunjene su odredbe o obliku i obveznom sadržaju ugovora te dokumentaciji relevantnoj za određivanje rokova plaćanja. Izmijenjene su odredbe o nepoštenim trgovačkim praksama koje se smatraju uvijek zabranjenima („crne“ prakse) te uvjetno zabranjenima („sive“ prakse), u skladu s preporukama EK.

Temeljna uređenja ZNTP-a

1) Ugovori

ZNTP određuje da ugovor između dobavljača i kupca koji uređuje prodaju, kupnju ili isporuku poljoprivrednih i/ili prehrambenih proizvoda mora biti sklopljen u pisanom obliku prije isporuke poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda i sadržavati sve odredbe bitne za poslovni odnos ugovornih strana, a osobito šest (obveznih) odredbi koje uređuju: 1. cijenu i/ili način određivanja odnosno izračuna cijene, 2. kvalitetu i vrstu poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda koji se isporučuje kupcu, 3. uvjete i rokove plaćanja, 4. uvjete i rokove isporuke, 5. mjesto isporuke odredivog i/ili određenog adresom mjesta isporuke, i 6. trajanje ugovora.

Također, ZNTP određuje tri izuzetka od pravila da ugovor između dobavljača i kupca mora biti u pisanom obliku, a riječ je o situacijama: 1. ako dobavljač prihvati ponudu koja sadržava javno objavljene i obvezujuće uvjete kupca koji kupuje na otkupni blok primarni poljoprivredni proizvod radi njegove daljnje prodaje ili prerade, a ponuda sadržava sve bitne odredbe u smislu ZNTP-a, osim odredbe o trajanju ugovora, 2. ako dobavljač i kupac imaju sklopljen ugovor o zajedničkoj proizvodnji koji sadržava sve osobito bitne odredbe u smislu ZNTP-a, te 3. kada dobavljač isporučuje poljoprivredni ili prehrambeni proizvod kupcu koji je zadruga i/ili proizvođačka organizacija čiji je član dobavljač, ako statut zadruge odnosno osnivački akt proizvođačke organizacije sadržava sve bitne odredbe u smislu ZNTP-a.

2) Pravila izdavanja računa i otkupnog bloka

Za isporuku poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda u skladu s ugovorom sklopljenim između dobavljača i kupca odnosno za uslugu povezanu s isporukom poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda mora biti izdan račun u skladu s poreznim propisima ili otkupni blok.

Taj račun koji dobavljač izdaje kupcu, mora osim bitnih elemenata uređenih poreznim propisima, sadržavati jasno navedeni iznos ugovorenih popusta ili rabata i točnu specifikaciju na što se iznosi odnose, u skladu s ugovorom između dobavljača i kupca. Dobavljač odgovara za sadržaj računa pa ako ne izda račun kupcu na kojem su jasno navedeni iznos ugovorenih popusta ili rabata i točna specifikacija na što se iznosi odnose, može biti kažnjen novčanom kaznom u iznosu do najviše 2.650,00 eura.

Otkupni blok je financijska isprava, koju uslužno izdaje kupac umjesto dobavljača pa je logično i da kao njegov izdavatelj odgovara za sadržaj toga dokumenta. Taj otkupni blok koji kupac izdaje za dobavljača, mora najmanje sadržavati odredbe vezane za obračun vrijednosti – količinu preuzete robe, kakvoću i utvrđenu cijenu te moraju jasno biti navedeni iznosi ugovorenih popusta ili rabata te točna specifikacija na što se iznosi odnose u skladu s javno objavljenim i obvezujućim uvjetima kupca.

Naknade za usluge koje kupac pruža dobavljaču, a čije ostvarenje ovisi o stvarnom i mjerljivom učinku kupca i koje se ne smatraju nametanjem nepoštene trgovačke prakse, ne smiju biti izražene na računu koji dobavljač izdaje kupcu već račun za te usluge kupac mora izdati dobavljaču, pri čemu mora jasno specificirati svaku pojedinu uslugu za koju se plaća naknada.

Tako se primjerice, teškom povredom zakona smatra ako kupac ne izda račun dobavljaču za usluge koje pruža dobavljaču ili ako ne izda otkupni blok koji uslužno izdaje za dobavljača, a koji mora sadržavati najmanje elemente vezane uz obračun vrijednosti (količinu preuzete robe, kakvoću i utvrđenu cijenu, iznos ugovorenih popusta i rabata te točnu specifikaciju na što se odnose) te je kupcu moguće izreći novčanu kaznu u iznosu do najviše 663.610,00 eura za pravnu osobu, odnosno do najviše 331.800,00 eura za fizičku osobu.

3) Nepoštene trgovačke prakse

ZNTP nepoštene trgovačke prakse definira kao ugovorne odredbe i/ili poslovne prakse koje u vezi s prodajom poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda dobavljaču jednostrano nametne kupac, koristeći svoju značajnu pregovaračku snagu u odnosu na dobavljača, a suprotno načelima savjesnosti i poštenja, načelu ravnopravnosti ugovornih strana, načelu jednake vrijednosti činidaba i dobroj poslovnoj praksi u proizvodnji i/ili trgovini poljoprivrednim ili prehrambenim proizvodima koje nisu u skladu s taksativno navedenim odredbama zakona.

Definiranje konkretnih praksi postupanja kupca koja se smatraju nepoštenima u smislu ZNTP-a, upućuje na to da izvan okvira taksativno navedenih ugovornih odredbi i trgovačkih praksi u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima, AZTN nije ovlašten ispitivati i

istraživati situacije i okolnosti koje ne ulaze u sferu ZNTP-a, niti u odnosu na njih provoditi bilo kakav postupak.

Nepoštene trgovačke prakse u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima koji obuhvaća sve sudionike u proizvodnji, preradi i/ili trgovini poljoprivrednim ili prehrambenim proizvodima koje se iskorištavanjem značajne pregovaračke snage nameću dobavljačima su:

1. nepostojanje pisanog ugovora između kupca i dobavljača, kao i pisani ugovor između kupca i dobavljača koji nije sastavljen u skladu s odredbama zakona ili obveze nametnute dobavljaču koje nisu predviđene u pisanom ugovoru između kupca i dobavljača,

2. plaćanja koja nisu jasno istaknuta i specificirana na računu ili otkupnom bloku,

3. opći uvjeti poslovanja kupca koji nisu u skladu s odredbama zakona,

4. mogućnost jednostranog raskida ugovora s dobavljačem od strane kupca u nepisanom obliku ili bez navođenja osnovanih razloga za raskid ugovora ili mogućnost otkaza ugovora s dobavljačem bez primjerenog otkaznog roka ili mogućnost jednostrane izmjene ugovora od strane kupca. Pritom, treba naglasiti da bi eventualne ugovorene odredbe kojima bi kupcu bila dana mogućnost jednostranog raskida ugovora u nepisanom obliku ili bez navođenja opravdanih razloga, kao i mogućnost kupca da jednostrano, bez primjerenog otkaznog roka otkaže ugovor, ili odredba koja bi kupcu omogućavala da jednostrano mijenja ugovor, bile ništetne,

5. nerazmjerno visoke ugovorne kazne s obzirom na vrijednost i značenje objekta obveze, i

6. ostale nepoštene trgovačke prakse propisane odredbama zakona (uvijek zabranjene i uvjetno zabranjene).

Ostale nepoštene trgovačke prakse dijele se na one koje su uvijek zabranjene (tzv. „crne“ prakse ili apsolutno zabranjene) i na one koje su zabranjene, osim ako postoje ZNTP-om propisane okolnosti koje ih čine dopuštenima (tzv. „sive“ prakse ili uvjetno zabranjene).

Nakon druge novele zakona lista nepoštenih trgovačkih praksi obuhvaća ukupno 43 prakse, razvrstane na apsolutno zabranjene („crne“) i uvjetno zabranjene („sive“) nepoštene trgovačke prakse. U odnosu na uvjetno zabranjene prakse propisani su uvjeti pod kojima se one neće smatrati nepoštenima, ako su jasno i nedvosmisleno ugovorene u okviru ugovora o isporuci poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, aneksa ugovora ili naknadnog ugovora između dobavljača i kupca, prije njihove primjene, te ako su ispunjeni svi zakonom propisani uvjeti izuzeća.

Jedna od takvih praksi odnosi se na zahtijevanje ili naplatu oglašavanja poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda koje provodi kupac. Takva praksa ne smatra se nepoštenom ako je mogućnost njezine primjene unaprijed ugovorena, ako se provodi na izričit zahtjev dobavljača te ako je plaćanje temeljeno na objektivnim i razumnim, unaprijed utvrđenim kriterijima.

4) Značajna pregovaračka snaga

ZNTP propisuje zabranu iskorištavanja značajne pregovaračke snage kupca u odnosu na njegove dobavljače poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda nametanjem nepoštenih trgovačkih praksi. Dakle, nepoštene trgovačke prakse svojim dobavljačima može nametnuti samo kupac koji iskorištava značajnu pregovaračku snagu pa u tom smislu utvrđivanje postojanja značajne pregovaračke snage u smislu ZNTP-a predstavlja ne samo pretpostavku da se na tog kupca i njegove poslovne odnose s dobavljačima primjenjuje ZNTP, već i zakonom određenu procesnu pretpostavku za vođenje postupka utvrđivanja iskorištavanja značajne pregovaračke snage nametanjem nepoštenih trgovačkih praksi i postupak utvrđivanja postojanja uvjeta za izricanje novčane kazne u pojedinačnim predmetima.

Postojanje značajne pregovaračke snage ZNTP veže uz ostvarivanje ukupnog godišnjeg prihoda pojedinog kupca prema posljednjem predanom godišnjem financijskom izvješću.

Prema trenutno važećem uređenju, smatra se da značajnu pregovaračku snagu u smislu ovoga zakona ima kupac koji je ostvario ukupni godišnji prihod od najmanje 2 milijuna eura i koji je prihodovno snažniji od dobavljača. Riječ je dakle o oborivoj presumpciji, koju može oboriti isključivo kupac ako dokaže da je dobavljač prihodovno snažnija ugovorna strana od njega. U tom smislu, teret dokaza je upravo na kupcu, pri čemu je jedini kriterij prihod dobavljača. Drugim riječima, isključivo dokazivanje da dobavljač ostvaruje više prihode od kupca može oboriti ovu presumpciju.

Ako kupac ima povezana društva, ukupni godišnji prihod kupca izračunava se tako da se ukupnom godišnjem prihodu odnosno primicima kupca ostvarenima na području RH pribrajaju ukupni godišnji prihodi odnosno primici njegovih povezanih društava na svjetskoj razini, a prema podacima iskazanim u posljednjem predanom godišnjem financijskom izvješću, konsolidiranom financijskom izvješću ako ga ima, ili drugom odgovarajućem financijskom dokumentu.

5) Preuzimanje obveza od strane kupca koji je stranka u postupku

Preuzimanje obveza je zakonom uređeno pravo kupca koji je stranka u postupku da u roku od 60 dana od primitka obavijesti o pokretanju postupka može AZTN-u predložiti preuzimanje obveza u obliku izvršenja određenih mjera i uvjeta te rokove u kojima će to učiniti kako bi se otklonile indicije koje upućuju na nepoštene trgovačke prakse i koje su bile povod za pokretanje upravnog postupka.

Ovisno o težini povrede, opsegu povrede i vremenu trajanja povrede, koji se utvrđuju u ispitnom postupku, AZTN ocjenjuje jesu li predložene mjere i uvjeti dostatni za otklanjanje indicija koje upućuju na nepoštene trgovačke prakse koje su bile povod za pokretanje upravnog postupka te u slučaju pozitivne ocjene donosi rješenje kojim:

- prihvaća preuzimanje obveza od strane kupca u obliku predloženih mjera, uvjeta i rokova koji time postaju obvezni za predlagatelja,

- obvezuje stranku na dostavu dokaza kojima potvrđuje izvršenje mjera i uvjeta u određenom roku,
- utvrđuje da nema uvjeta za daljnje vođenje postupka,
- obustavlja postupak zbog preuzimanja obveza od strane kupca.

Međutim, ako u nadzoru nad provedbom mjera i uvjeta bude utvrđeno da se stranka ne pridržava utvrđenih mjera, uvjeta i rokova, AZTN će po službenoj dužnosti obnoviti postupak utvrđivanja iskorištavanja značajne pregovaračke snage nametanjem nepoštenih trgovačkih praksi te utvrđivanja postojanja uvjeta za izricanje novčane kazne.

Utvrđenje o tome da se stranka ne pridržava utvrđenih mjera, uvjeta i rokova, cijenit će se kao otegotna okolnost prilikom utvrđivanja postojanja uvjeta za izricanje novčane kazne.

Ako AZTN ocijeni da predložene mjere, uvjeti i rokovi nisu dostatni za otklanjanje indicija koje upućuju na nepoštene trgovačke prakse koje su bile povod za pokretanje upravnog postupka, o tome pisanim putem obavještava stranku i nastavlja voditi ispitni postupak.

6) Nenajavljena kontrola – posebna procesna ovlast AZTN-a

Od stupanja na snagu prve novele ZNTP-a, AZTN ima na raspolaganju novi dokazni alat: nenajavljenu kontrolu poslovanja kupca u poslovnim prostorima toga kupca odnosno prostorima u kojima on obavlja gospodarsku djelatnost. Riječ je o novom postupovnom instrumentu, preuzetom prilikom prenošenja Direktive u domaće zakonodavstvo, koji daje AZTN-u mogućnost da u okviru upravnog (ispitnog) postupka utvrđuje činjenice i okolnosti koje se ne bi mogle utvrditi drugim dokaznim sredstvima zbog, primjerice, opasnosti od skrivanja dokumenata i slično, ili bi njihovo utvrđivanje drugim dokaznim sredstvima u smislu ZUP-a, koja stoje na raspolaganju AZTN-u, bilo dugotrajno i ne bi pridonosilo učinkovitosti postupka.

Prilikom prenošenja opisane odredbe, hrvatski je zakonodavac vodio računa i o zaštiti prava stranke na obranu. Upravo je to razlog zbog kojeg je bilo nužno definirati radnje koje se u okviru nenajavljene kontrole mogu obavljati, kao i odrediti opseg tih radnji, njihovo trajanje te propisati postupanje AZTN-a prilikom provođenja nenajavljene kontrole.

Bitno je naglasiti da primjena ovog dokaznog alata dolazi u obzir isključivo u situacijama kada AZTN utvrdi da postoje dostatne indicije da je došlo do povrede odredaba ZNTP-a, zbog čega odluči pokrenuti upravni postupak radi utvrđivanja je li kupac, iskorištavajući značajnu pregovaračku snagu, nametnuo nepoštene trgovačke prakse dobavljaču poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda u smislu ZNTP-a.

6.1. Utvrđivanje i zabrana nepoštenih trgovačkih praksi tijekom 2025. godine

AZTN je u području nepoštenih trgovačkih praksi tijekom 2025. godine riješio ukupno 31 predmet, od toga četiri upravna i 27 neupravnih predmeta.

Na dan 31. prosinca 2025. godine u tijeku je bilo postupanje u 13 upravnih postupaka, pokrenutih protiv kupaca: MAUTHNER d.o.o., ARIVERA FRUIT d.o.o., FRIGO BONSAI d.o.o., AGRONOM d.o.o., TRGOVINA KRK d.d., KAUFLAND HRVATSKA k.d., GRANOLIO d.d., VRUTAK d.o.o., ELIZABETA PROMET d.o.o., NATURALA d.o.o., KONZUM plus d.o.o. te dva postupka protiv TOMMY d.o.o. koji su zbog ekonomičnosti postupka spojeni i vode se u okviru jednog upravnog postupka.

AZTN je u 2025. okončao četiri upravna postupka[70]. U tri upravna postupka AZTN je utvrdio da je stranka u postupku iskoristila značajnu pregovaračku snagu nametanjem nepoštenih trgovačkih praksi svojim dobavljačima te joj je za utvrđene povrede izrekao novčanu kaznu[71]. U jednom upravnom postupku AZTN je utvrdio da ne postoje zakonske pretpostavke za njegovo daljnje vođenje, slijedom čega je taj postupak obustavio[72]. U odnosu na tri dovršena upravna postupka povod za pokretanje upravnog postupka bili su rezultati ispitivanja usklađenosti poslovanja kupaca s dobavljačima u smislu odredbi ZNTP-a, tijekom kojih je, na temelju prikupljene i analizirane dokumentacije i podataka, utvrđeno postojanje indicija za pokretanje upravnih postupaka po službenoj dužnosti, dok su povod za pokretanje jednog upravnog postupka bile informacije iz anonimne predstavke dostavljene AZTN-u.

AZTN je u okviru okončanih upravnih postupaka proveo ispitni postupak u kojemu je analizirao opsežnu ugovornu dokumentaciju na osnovi koje su kupci (stranke) poslovali sa svojim dobavljačima poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, te je pribavljao očitovanja kako stranke tako i samih dobavljača. Isto tako, u odnosu na svaki od analiziranih ugovora, njihovih priloga i aneksa, kao i općih uvjeta poslovanja, obrađena je i opsežna ekonomska dokumentacija u vidu analitičkih kartica, računa, otkupnih blokova, otpremnica, primki, potvrda o plaćanju, cjenika, komercijalnih uvjeta kao i druga dokumentacija koja se odnosi na promatrano vremensko razdoblje u svakom od okončanih upravnih postupaka.

U razdoblju od 1. siječnja 2025. do 31. prosinca 2025. godine, AZTN je prekršiteljima ZNTP-a izrekao novčane kazne u ukupnom iznosu od 322.500,00 EUR. U Državni proračun je u istom razdoblju uplaćeno ukupno 225.628,77 EUR novčanih kazni. Navedeni uplaćeni iznosi odnose se na dva upravna postupka okončana u ranijem razdoblju (2021.).

---

[70] AZTN protiv TOMMY d.o.o., KLASA UP/I 034-03/24-04/003, rješenje od 9. srpnja 2025.; AZTN protiv DECENTIA d.o.o., KLASA: UP/I 034-03/24-04/001, rješenje od 23. prosinca 2025.; AZTN protiv PPK-BJELOVAR d.d., KLASA: UP/I 034-03/22-04/002, rješenje od 27. lipnja 2025.; AZTN protiv ŽITAR d.d., KLASA: UP/I 034-03/24-04/006, rješenje od 7. listopada 2025. Sva rješenja objavljena su na mrežnoj stranici AZTN-a.

[71] AZTN protiv TOMMY d.o.o., KLASA UP/I 034-03/24-04/003 u iznosu od 212.500,00 EUR; AZTN protiv DECENTIA d.o.o., KLASA: UP/I 034-03/24-04/001 u iznosu od 60.000,00 EUR; AZTN protiv PPK-BJELOVAR d.d., KLASA: UP/I 034-03/22-04/002 u iznosu od 50.000,00 EUR

[72] AZTN protiv ŽITAR d.o.o., KLASA: UP/I 034-03/24-04/006, rješenje od 7. listopada 2025., objavljeno na mrežnoj stranici AZTN-a.

Novčane kazne uplaćuju se po izvršnosti rješenja AZTN-a ako nije podnesena tužba, odnosno po pravomoćnosti sudske odluke, uračunavajući u iznos novčane kazne i zakonske zatezne kamate od dana dostave stranci rješenja AZTN-a do dana plaćanja. AZTN može odobriti plaćanje novčane kazne u obrocima ako stranka razumno obrazloži svoj zahtjev i dostavi odgovarajuće dokaze .

Primjeri okončanih upravnih postupaka primjenom ZNTP-a:

Primjer 1: AZTN protiv PPK-BJELOVAR d.d.[73]

AZTN je zbog teške povrede ZNTP-a, kaznio PPK-BJELOVAR d.d., Bjelovar (u daljnjem tekstu: PPK-BJELOVAR) s 50.000,00 eura. AZTN je pokrenuo upravni postupak po službenoj dužnosti protiv kupca PPK-BJELOVAR radi utvrđivanja je li taj kupac iskorištavanjem značajne pregovaračke snage nametao nepoštenu trgovačku praksu svojim dobavljačima poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda.

Nakon provedenog upravnog postupka, AZTN je utvrdio da je PPK-BJELOVAR iskoristio značajnu pregovaračku snagu nametanjem nepoštenih trgovačkih praksi u smislu ZNTP-a svojim dobavljačima poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda na način da je:

- poslovao s dva dobavljača prehrambenih proizvoda na osnovi ugovora koji ne sadrži odredbu o roku isporuke, pri čemu kod jednog dobavljača rok isporuke nije niti naknadno ugovoren u pisanom obliku prije obavljenih svakodnevnih isporuka, dok u odnosu na drugog dobavljača rok isporuke nije bio sadržan u ugovoru sklopljenom s tim dobavljačem, te je od obavljenih 28 isporuka u promatranom razdoblju samo u odnosu na četiri isporuke rok isporuke naknadno ugovoren u pisanom obliku i to prije isporuke, dok za preostale 24 isporuke to nije bio slučaj, što je protivno odredbi članka 5. stavka 1. točke 4. ZNTP-a i predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 1. ZNTP-a.
- poslovao s jednim dobavljačem na način da je od dobavljača zahtijevao isporuku pod određenim uvjetima koji nisu bili sadržani u ugovoru pa je izostanak takvih odredbi odnosno poslovanje na osnovi uvjeta isporuke koji nisu ugovoreni protivno odredbi članka 5. stavka 1. točke 4. ZNTP-a i predstavlja nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 1. ZNTP-a.
- izvršavao plaćanja u odnosu na tri dobavljača u rokovima duljim od 30 dana za pokvarljive poljoprivredne i prehrambene proizvode, odnosno u rokovima duljim od 60 dana za poljoprivredne i prehrambene proizvode koji se ne smatraju pokvarljivima.
- vraćao jednom dobavljaču isporučene, a neprodane prehrambene proizvode, a da pritom nisu ispunjeni uvjeti iz odredbe članka 12. stavka 2. točke 7. ZNTP-a u smislu da je takva praksa jasno i nedvosmisleno ugovorena u okviru ugovora ili u okviru naknadnog ugovora između dobavljača i kupca, a prije izvršenja tih praksi, i da je pritom riječ o povratu proizvoda kojeg dobavljač prvi puta isporučuje kupcu ili proizvoda

[73] AZTN protiv PPK-BJELOVAR d.d., KLASA: UP/I 034-03/22-04/002, rješenje od 27. svibnja 2025., objavljeno na mrežnoj stranici AZTN-a.

za koji je dobavljač izričito tražio prodaju od strane kupca, a unaprijed je pisanim putem upozoren od kupca da zbog slabog obrtaja može doći do isteka roka trajanja toga proizvoda ili o novim proizvodu za koji su kupac i dobavljač pisanim putem dogovorili trajanje probnog razdoblja tijekom kojega bi kupac imao pravo na povrat novog proizvoda, čime je kupac nametnuo nepoštenu trgovačku praksu u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 6., u vezi s odredbom članka 12. stavka 1. točke 7. ZNTP-a. U svrhu otklanjanja utvrđenih povreda, odnosno nepravilnosti u poslovanju PPK-BJELOVARA s njegovim dobavljačima poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda, AZTN mu je rješenjem odredio mjere, uvjete i rokove za otklanjanje nepoštenih trgovački praksi.

Ujedno je AZTN izrekao PPK-BJELOVARU novčanu kaznu u iznosu od 50.000,00 eura uzimajući pri tome u obzir težinu, opseg, vrijeme trajanja i posljedice povrede za dobavljača, te više olakotnih okolnosti. AZTN smatra da je s ovako izrečenom novčanom kaznom ostvaren cilj njezina izricanja u smislu odvraćanja od povreda ZNTP-a ne samo u odnosu na PPK-BJELOVAR, već i u odnosu na ostale adresate ZNTP-a.

Primjer 2: AZTN protiv TOMMY d.o.o. [74]

AZTN je zbog teške povrede ZNTP-a, kaznio TOMMY d.o.o., Split (u daljnjem tekstu: TOMMY ili stranka) s 212.500,00 eura.

Povod za pokretanje upravnog postupka AZTN-a po službenoj dužnosti bila je zaprimljena predstavka čiji je sadržaj ukazivao na to da je TOMMY prodavao prehrambene proizvode krajnjem potrošaču po cijeni nižoj od nabavne cijene po kojoj je taj proizvod nabavio od dobavljača s porezom na dodanu vrijednost (u daljnjem tekstu: PDV), a što predstavlja zabranjenu nepoštenu trgovačku praksu sukladno odredbi članka 11. stavka 1. točke 24. ZNTP-a u vezi s odredbom članka 4. stavka 2. točke 6. ZNTP-a.

Nakon provedenog upravnog postupka AZTN je utvrdio kako je TOMMY 4. listopada 2023., uz odobravanje popusta od 10 % na akcijsku maloprodajnu cijenu, doista prodao krajnjim potrošačima 12 prehrambenih proizvoda po cijeni nižoj od nabavne cijene po kojoj je te proizvode nabavio s PDV-om, na koji način je postupio protivno odredaba ZNTP-a. Do povrede ZNTP-a je došlo kombinacijom radnji TOMMY-ja koji je najprije osmislio program pogodnosti dajući određenoj kategoriji krajnjih potrošača mogućnost korištenja popusta od 10 % na cjelokupni iznos računa, a onda je formirao akcijsku maloprodajnu cijenu određenih prehrambenih proizvoda pozivajući krajnje potrošače da unaprijed odobreni popust koriste i na proizvode na akciji. S obzirom na specifičnosti postupka, AZTN smatra potrebnim jasno naglasiti da povredu ne predstavlja davanje popusta općenito niti odobravanje dodatnih popusta na proizvode na akciji, već povredu čini slučaj kada različiti popusti, akcije i ostale pogodnosti služe kao sredstvo pomoću kojega trgovac proda prehrambeni proizvod krajnjim potrošačima po cijeni nižoj od nabavne cijene po kojoj je te proizvode nabavio s PDV-om.

Odobravanje popusta svim krajnjim potrošačima i/ili pojedinim kategorijama nije samo dopušteno, već je i poželjno sa stajališta pogodnosti za potrošače, te se ovaj upravni postupak

[74] AZTN protiv TOMMY d.o.o., KLASA: UP/I 034-03/24-04/003, rješenje od 9. srpnja 2025., objavljeno na mrežnoj stranici AZTN-a.

nije vodio zbog osmišljavanja i odobravanja pogodnosti, budući da popust kao takav ni u kojem slučaju nije sporan, dapače, AZTN podupire svaku radnju i akciju koja vodi koristima za krajnje potrošače, sve dok su takve radnje u skladu s mjerodavnim pravnim propisima. U konkretnom slučaju, AZTN je spornim utvrdio to što je TOMMY prethodno formirao takvu akcijsku maloprodajnu cijenu određenih prehrambenih proizvoda koja je onda u kombinaciji s odobrenim popustom rezultirala nepoštenom trgovačkom praksom jer je u konačnici cijena po kojoj je prodao taj proizvod krajnjem potrošaču bila niža od nabavne cijene po kojoj je nabavio taj proizvod od svojih dobavljača s PDV-om što predstavlja izravno kršenje ZNTP-a kojim se štite poštene trgovačke prakse u lancu opskrbe hranom.

U kontekstu razumijevanja zašto opisano postupanje predstavlja povredu ZNTP-a kada u konkretnom slučaju nije utvrđena imovinska šteta krajnjim potrošačima i dobavljačima, potrebno je uzeti u obzir kako je odredba ZNTP-a kojom je određena zabrana prodaje poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda ispod nabavne cijene krajnjem potrošaču propisana, između ostaloga, zbog zaštite od postupanja koja bi narušavala ravnopravnost sudionika na tržištu.

Naime, ako kupac/trgovac prodaje poljoprivredne i prehrambene proizvode ispod nabavne cijene, to može značiti da pokušava kompenzirati gubitak pritiskom na dobavljače, tražeći dodatne rabate ili snižavanje nabavne cijene što šteti posebno manjim proizvođačima i OPG-ovima, predstavlja oblik nepoštenog tržišnog ponašanja koje može ozbiljno narušiti konkurenciju, destabilizirati tržište i ugroziti opstojnost dobavljača, proizvođača i manjih trgovaca koji ne mogu konkurirati velikima, dovodi do svojevrsnog zavaravanja krajnjeg potrošača koji početno može imati koristi od niske cijene, ali dugoročno ostaje s manje izbora i većim cijenama jer slabiji trgovci i proizvođači nestaju s tržišta, a osim toga nastaje i šteta za cijeli lanac opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima, jer snižavanje cijena ispod dopuštenih razina potkopava održivost proizvodnje i opskrbe hranom, što može imati šire ekonomske i društvene posljedice.

Koliko je snažna potreba zaštite od ovakve prakse dovoljno jasno govori činjenica da je ZNTP-om kao prisilnim propisom za takvo postupanje propisana najteža sankcija koju je moguće izreći kupcu.

Isto tako, potrebno je istaknuti i to da ZNTP po kojem je vođen konkretan upravni postupak, taksativno nabraja sva postupanja kupaca u odnosu prema njihovim dobavljačima koja predstavljaju nepoštenu trgovačku praksu. Jedna od tih praksi je i prodaja poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda krajnjem potrošaču po cijeni nižoj od nabavne cijene po kojoj je taj proizvod nabavio od dobavljača s PDV-om. U tom smislu, obilježja protupravnosti su ostvarena u trenutku kada kupac proda krajnjem potrošaču poljoprivredni i prehrambeni proizvod po tako formiranoj cijeni. Zakon izrijekom predviđa i iznimne situacije kada se takvo postupanje neće smatrati nepoštenom trgovačkom praksom, a riječ je o situaciji prodaje proizvoda pred istekom roka trajanja, povlačenju poljoprivrednog ili prehrambenog proizvoda iz asortimana te potpunoj rasprodaji zbog zatvaranja prodajnog objekta.

U konkretnom upravnom postupku AZTN nije utvrdio da bi prodaja ispod nabavne cijene potpadala pod koju od navedenih situacija. Bitno je naglasiti da izuzev tih slučajeva, ZNTP ne predviđa bilo koje druge kriterije, iznimke ili okolnosti kada bi bilo dopušteno takvo postupanje, pa stoga niti prodaja ispod nabavne cijene zbog odobrenih popusta nije kriterij kojeg bi AZTN

bio ovlašten vrednovati jer zakon ne predviđa da bi takvo postupanje bilo dopušteno samo zato jer je riječ o popustu.

Zbog utvrđene nepoštene trgovačke prakse iz odredbe članka 11. stavka 1. točke 24. ZNTP-a u vezi s odredbom članka 4. stavka 2. točke 6. ZNTP-a, AZTN je izrekao TOMMY-ju novčanu kaznu u iznosu od 212.500,00 eura uzimajući pri tome u obzir težinu, opseg, vrijeme trajanja i posljedice povrede za dobavljača, te više olakotnih okolnosti.

AZTN smatra da je s ovako izrečenom novčanom kaznom ostvaren cilj njezina izricanja u smislu odvraćanja od povreda ZNTP-a, ne samo u odnosu na TOMMY već i u odnosu na ostale adresate ZNTP-a.

Primjer 3: AZTN protiv ŽITAR d.o.o. [75]

AZTN je obustavio upravni postupak koji je po službenoj dužnosti pokrenuo 11. studenoga 2024. protiv društva ŽITAR d.o.o., radi utvrđivanja je li to društvo, kao kupac pšenice, iskoristilo značajnu pregovaračku snagu nametanjem nepoštene trgovačke prakse svojim dobavljačima, protivno odredbama ZNTP-a.

AZTN je navedeni postupak pokrenuo po službenoj dužnosti nakon što je u postupku ispitivanja usklađenosti poslovanja više kupaca s odredbama ZNTP-a, među kojima je bio i ŽITAR d.o.o., utvrdio postojanje indicija da navedeno društvo posluje s jednim svojim dobavljačem pšenice bez postojanja pisanog ugovora, što je ukazivalo na moguće nametanje nepoštene trgovačke prakse u smislu odredbe članka 4. stavka 2. točke 1. ZNTP-a. Nadalje, budući da je utvrđena indicija ukazivala na moguće poslovanje ŽITARA d.o.o. na osnovi ponude koja sadrži javno objavljene i obvezujuće uvjete, dakle, bez pisanog ugovora i u slučaju kada nisu ispunjeni uvjeti iz odredbe članka 6. stavka 1. ZNTP-a koji bi iznimno dopuštali takav način poslovanja, AZTN je u pokrenutom upravnom postupku radi zaštite javnog interesa ocijenio potrebnim provjeriti osnovanost i način cjelokupnog poslovanja ŽITARA d.o.o. u promatranoj 2023. godini i s ostalim dobavljačima pšenice od kojih je otkupljivao pšenicu rod 2023. bez posebnog pisanog ugovora odnosno na osnovi uvjeta otkupa.

U upravnom postupku AZTN je utvrđivao činjenično stanje sredstvima koja je ocijenio prikladnim za dokazivanje te je pojedinačnom ocjenom svakog dokaza posebno i svih dokaza zajedno, postupajući u skladu s načelom slobodne ocjene dokaza, zaključio kako je otklonjena inicijalna indicija koja je ukazivala na to da je ŽITAR d.o.o. moguće iskoristio značajnu pregovaračku snagu nametanjem nepoštenih trgovačkih praksi dobavljačima pšenice, a koja je bila povod za pokretanje upravnog postupka. Budući da je u provedenom ispitnom postupku utvrđeno kako ŽITAR d.o.o. u odnosu na promatrane dobavljače nije postupao protivno odredbama ZNTP-a, AZTN je obustavio postupak jer nisu više postojale zakonske pretpostavke za daljnje vođenje postupka.

AZTN će i nadalje provoditi aktivnosti praćenja usklađenosti poslovanja kupaca i dobavljača u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima s odredbama ZNTP-a, u cilju

[75] AZTN protiv ŽITAR d.o.o., KLASA: UP/I 034-03/24-04/006, rješenje o obustavi postupka od 7. listopada 2025., objavljeno na mrežnoj stranici AZTN-a.

sprječavanja i sankcioniranja nepoštenih trgovačkih praksi te zaštite ravnopravnih odnosa među sudionicima na tržištu.

Sudska zaštita u području utvrđivanja nepoštenih trgovačkih praksi

Protiv rješenja AZTN-a nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor pred nadležnim upravnim sudom, i to zbog: 1. povrede propisa materijalnog prava o nepoštenim trgovačkim praksama u lancu opskrbe hranom, 2. bitne povrede odredbi o postupku, 3. pogrešno ili nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i 4. pogrešne odluke o novčanoj kazni i drugim pitanjima o kojima odlučuje Agencija[76]. U drugom stupnju nadležan je VUSRH.

U odnosu na dva rješenja AZTN-a donesena u 2025. godini[77] stranke su podnijele tužbe protiv rješenja AZTN-a nadležnim upravnim sudovima, dok se pred nadležnim upravnim sudom vodi postupak u odnosu na tužbu koju je stranka podnijela protiv rješenja AZTN-a 2023. godine[78]. Povodom podnesenih žalbi protiv presuda nadležnih upravnih sudova kojima su odbijeni tužbeni zahtjevi tužitelja za poništenje rješenja AZTN-a o utvrđenim nepoštenim trgovačkim praksama u smislu ZNTP-a i izrečene novčane kazne, VUSRH je u 2025. odbio dvije žalbe tužitelja[79].

[76] ZNTP, članak 20. stavak 2.
[77] AZTN protiv TOMMY d.o.o., KLASA UP/I 034-03/24-04/003 i AZTN protiv PPK-BJELOVAR d.d., KLASA: UP/I 034-03/22-04/002
[78] AZTN protiv SETOVIA VOĆE d.o.o., KLASA: UP/I 034-03/18-04/023
[79] Presuda Visokog upravnog suda, poslovni broj: Usž-3375/2023-3 od 30. travnja 2025. kojom se odbija žalba tužitelja i potvrđuje presuda Upravnog suda u Zagrebu, poslovni broj: Us 1-3816/2021-20 od 13. travnja 2023. i odbija zahtjev tužitelja za naknadom troškova žalbenog postupka i presuda Visokog upravnog suda Republike Hrvatske, poslovni broj: Usž-2429/2024-2 od 20. ožujka 2025. kojom se odbija žalba tužitelja i potvrđuje presuda Upravnog suda u Zagrebu, poslovni broj: Us 1-3325/2021-12 od 19. travnja 2024. i odbija zahtjev tužitelja za naknadom troškova žalbenog postupka.

7. Međunarodna suradnja AZTN-a

U 2025. godini međunarodne aktivnosti odvijale su se kroz multilateralne oblike suradnje, kao i kroz bilateralne kontakte s nadležnim tijelima u EU i svijetu. U vezi s multilateralnim oblicima suradnje u kojima je AZTN nastavio svoju aktivnu prisutnost, opis se daje u nastavku.

7.1. Multilateralna suradnja

7.1.1. OECD – Organizacija za gospodarsku suradnju i razvitak

Nakon što je RH početkom 2022. godine stekla status kandidata za članstvo u OECD-u, AZTN je nastavio s intenzivnim aktivnostima u okviru priprema za punopravno članstvo. Uslijedila je inicijalna analiza sveobuhvatnog upitnika OECD-a o institucionalnom i zakonodavnom okviru u području tržišnog natjecanja te o provedbenoj praksi AZTN-a. Prva misija OECD-a u području tržišnog natjecanja održana je u veljači 2023. godine u prostorijama AZTN-a. Na temelju prikupljenih podataka OECD je pripremio pretpristupno izvješće (engl. *pre-accession report*), o kojem se raspravljalo početkom prosinca 2023. godine tijekom Globalnog foruma o tržišnom natjecanju u Parizu.

Početkom 2024. godine AZTN je, u suradnji s drugim tijelima državne uprave, pravovremeno rješavao prioritetne preporuke OECD-a, uključujući i dio srednjoročnih i dugoročnih preporuka. Kao rezultat tih aktivnosti, pregovarački proces u području tržišnog natjecanja uspješno je okončan pisanim postupkom u rujnu 2024. godine. AZTN nastavlja kontinuirano pratiti i provoditi preostale preporuke, redovito informirajući OECD o njihovoj implementaciji.

Uobičajeno, suradnja AZTN-a s OECD-om odvija se dva puta godišnje, u Odboru za tržišno natjecanje, gdje AZTN ostvaruje status sudionika od lipnja 2016. godine te jednom godišnje na Globalnom forumu za tržišno natjecanje, gdje je sudjelovanje otvoreno svim svjetskim jurisdikcijama, bez obzira na članstvo države u OECD-u.

Sastanci Odbora za tržišno natjecanje strukturirani su kroz niz okruglih stolova i rasprava, na temelju pisanih i usmenih priloga sudionika, a u 2025. godini obuhvatili su teme: procjena učinka aktivnosti tijela za tržišno natjecanje, pozitivni učinci u kontroli koncentracija, tržišno natjecanje u uslugama mobilnog plaćanja, tržišno natjecanje u pružanju usluga računalstva u oblaku, utjecaj korporacija na oblikovanje politike tržišnog natjecanja, utjecaj umjetne inteligencije na konkurentsku dinamiku na silaznim tržištima, tržišno natjecanje u zdravstvenom sektoru te provedba prava tržišnog natjecanja na neformalnim tržištima, usklađivanje prioriteta u politici tržišnog natjecanja, provođenje istraživanja tržišta i korištenje drugih alata tržišne analize, tehnologije temeljene na umjetnoj inteligenciji, pitanja tržišnog natjecanja u infrastrukturi umjetne inteligencije te usklađivanje bonitetne regulacije i zahtjeva tržišnog natjecanja u bankarskom sektoru.

Na sastancima OECD-ovog Odbora za tržišno natjecanje u Parizu u lipnju 2025. godine, AZTN je predstavljao Sandi Valentinc, voditelj Odjela za međunarodnu i europsku suradnju. Na izabrane teme o kojima se raspravljalo na sastanku, AZTN je imao pisani prilog na temu „Pozitivni učinci u kontroli koncentracija“, i usmeno izlaganje koje se odnosilo na Godišnje izvješće o radu za 2024. s naglaskom na predmete koje je AZTN rješavao protekle godine. Na sastanke Odbora za tržišno natjecanje u prosincu 2025. godine, nadovezao se OECD-ov Globalni forum za tržišno natjecanje, na kojem je AZTN je dao pisani doprinos te je predsjednica Vijeća, dr. sc. Mirta Kapural održala usmeno izlaganje na temu „Istraživanje tržišta i drugi alati za analizu tržišta“.

Djelatnici AZTN-a virtualno su sudjelovali na „Otvorenom danu tržišnog natjecanja“ koji je održan u veljači 2025. godine te na radionicama o tržišnoj neutralnosti u regulaciji i državnim potporama te uporabi bihevioralne ekonomije u provedbi prava tržišnog natjecanja.

U organizaciji OECD-ovog Regionalnog centra za tržišno natjecanje (RCC) u Budimpešti održano je nekoliko redovitih seminara na kojima su sudjelovale stručne službe AZTN-a. RCC je 28. veljače 2025. godine, povodom svoje 20. obljetnice, organizirao konferenciju s ciljem analize postignuća RCC-a i definicije smjernica za buduću suradnju. Konferenciji su prisustvovali istaknuti gosti, među kojima Benoît Cœuré, predsjednik francuske Agencije za tržišno natjecanje i predsjednik Odbora za tržišno natjecanje OECD-a te Carmine Di Noia, direktor za financijska i poduzetnička pitanja u OECD-u. RH su predstavljale predsjednica Vijeća AZTN-a, dr.sc. Mirta Kapural i zamjenica predsjednice Vijeća, mr.sc. Branimira Kovačević. Tom je prilikom predsjednica Vijeća održala izlaganje istaknuvši kako AZTN aktivno sudjeluje u aktivnostima RCC-a od njegova osnutka 2005. godine. Tijekom proteklih 20 godina djelatnici AZTN-a sudjelovali su na gotovo svim seminarima, radionicama i sastancima čelnika tijela za tržišno natjecanje, što je značajno doprinijelo razvoju stručnih znanja i prakse u području prava tržišnog natjecanja. U razdoblju od 2019. - 2024. godine, AZTN je sudjelovao u ukupno 28 aktivnosti RCC-a s 43 predstavnika. U ranijem razdoblju od 2005.- 2014. godine, na 57 događanja sudjelovalo je 99 predstavnika AZTN-a, što potvrđuje kontinuiranu i intenzivnu uključenost Agencije u aktivnosti RCC-a. AZTN je također bio suorganizator dvaju međunarodnih događanja s RCC-om, i to radionice o postupcima istraživanja kartela (u Rovinju 2013.) te seminara o *ex ante* regulaciji i provedbi pravila tržišnog natjecanja na digitalnim tržištima (u Zagrebu 2022.).

Sudjelovanje u OECD-ovim RCC aktivnostima ocijenjeno je iznimno važnim za razvoj provedbe prava tržišnog natjecanja i zagovaranja politike tržišnog natjecanja u RH, osobito kroz razmjenu praktičnih iskustava, analizu stvarnih slučajeva te jačanje stručnih i prezentacijskih vještina sudionika. Programi obuhvaćaju osnovne i napredne edukacije, čime doprinose kontinuiranom stručnom usavršavanju djelatnika nacionalnih tijela za tržišno natjecanje te jačanju bilateralne suradnje. Dodatno, RCC aktivnosti pridonijele su razvoju stručnih kadrova u AZTN-u te širem razvoju stručne zajednice u području prava tržišnog natjecanja u RH, uključujući i pripremu za pristupanje EU. Poseban doprinos ostvaren je i u edukaciji sudaca u području prava tržišnog natjecanja.

U kontekstu pristupanja RH OECD-u, AZTN aktivno sudjeluje u radu Odbora za tržišno natjecanje OECD-a te Globalnog foruma za tržišno natjecanje, čime se dodatno potvrđuje kontinuirana uključenost Agencije u međunarodne aktivnosti u ovom području.

U ožujku 2025. godine predsjednica Vijeća predstavila je hrvatsku perspektivu na RCC seminaru „*Seminar on Competition Agency Tools for Promoting Growth and Welfare*", održanom u Bilbau u suradnji s Baskijskom agencijom za tržišno natjecanje, a koji je bio posvećen alatima agencija za promicanje rasta i dobrobiti u kontekstu tržišnog natjecanja. Fokus seminara bio je na ekonomskom i društvenom utjecaju sektora turizma i prometa te izazovima s kojima se tijela za tržišno natjecanje suočavaju u prevenciji nepravilnosti i olakšavanju pristupa tržištu. Predsjednica Vijeća predstavila je dva ključna predmeta od nacionalnog značaja: postupak Eagle Hills-Sunčani Hvar, primjer ocjene koncentracije poduzetnika u turističkom sektoru, i mišljenje AZTN-a o postupanju Grada Dubrovnika u pružanju autotaksi usluge. Tijekom seminara sudionici su uspješno razmijenili iskustva i razmatrali izazove u osiguravanju poštenog tržišnog natjecanja. Nakon održanog seminara, predsjednica Vijeća je održala predavanje studentima na kolegiju Međunarodna trgovina na Sveučilištu Deusto i predstavila nadležnost i praksu rada AZTN-a.

U newsletteru OECD-ovog RCC-a "*Competition Policy in Eastern Europe and Central Asia"* predstavljeni su rad i ključni izazovi AZTN-a te objavljen intervju s predsjednicom Vijeća, dr.sc. Mirtom Kapural. U publikaciji *"Inside a Competition Authority"* istaknuta je važnost borbe protiv kartela i nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe hranom, ali i sve važnija uloga AZTN-a u području digitalnih tržišta i kontroli postupaka javne nabave.

U lipnju 2025. godine završen je projekt OECD-a i SIEMENS-a pod nazivom „Pošteni tržišni uvjeti za konkurentnost", koji je imao cilj podržati stvaranje jednakih uvjeta za sve i pravednih tržišnih uvjeta u tri pilot zemlje jadranske regije (Srbija, RH i Bosna i Hercegovina) kako bi se poboljšala konkurentnost i integritet na održiv i uključiv način. Za vrijeme trajanja trogodišnjeg projekta, predstavnici AZTN-a su aktivno sudjelovali u njegovoj provedbi.

7.1.2. Mreže provedbenih tijela u EU

Radna tijela Vijeća Europske unije i Europske komisije

U okviru radne skupine za tržišno natjecanje, tijekom poljskog i danskog predsjedanja Vijećem EU-a tijekom 2025. godine, održano je ukupno sedam sastanaka gdje se raspravljalo o aktualnim temama u nadležnosti AZTN-a kao što su: Uredba o skupnim izuzećima u prometu te Smjernice za kopneni i multimodalni prijevoz, nacrt Smjernica o čl.102. UFEU-a i isključujućim zlouporabama, teritorijalna ograničenja opskrbe (TSC), revizija Uredbe o općim izuzećima za prijenose tehnologija (TTBER), Sporazumu o suradnji u području tržišnog natjecanja između EU-a i UK-a te EU-a i Kanade, preporuka OECD-a izmijenjenoj preporuci o kontroli koncentracija, primjena Uredbe o stranim subvencijama koje narušavaju unutarnje tržište (FSR), primjena Akta o digitalnim tržištima (DMA).

Savjetodavni odbor za digitalna tržišta (u daljnjem tekstu: DMAC) nastavio je sa svojim radom te su predstavnice RH i dalje mr.sc. Branimira Kovačević, zamjenica predsjednice Vijeća AZTN-a i gđa Maja Radišič Žuvanić iz Uprave za trgovinu i javnu nabavu MINGO-a kao

zamjena. Također je održan Savjetodavni odbor za reviziju Uredbe o skupnom izuzeću za prijenos tehnologije i Smjernica za prijenos tehnologije.

Tijekom 2025. u Bruxellesu su održani sastanci Radne skupine za strane subvencije, na kojem su predstavljeni daljnji koraci u radu na zakonodavnom okviru za strane subvencije i donošenju pojašnjenja u njegovoj provedbi. Smjernice o primjeni određenih odredbi Uredbe (EU) 2022/2560 Europskog parlamenta i Vijeća o stranim subvencijama kojima se narušava unutarnje tržište donesene su početkom 2026. godine te daljnje donesene odluke u ovom području, kao što je uvjetno dopuštena koncentracija temeljem stranih subvencija čije odobrenje je uvjetovano potpunim ispunjavanjem obveza koje su ponudile stranke.

U području nepoštenih trgovačkih praksi, AZTN je 6. studenoga 2025. godine u Zagrebu bio domaćin trećeg Regionalnog sastanka pod nazivom „Provedba Direktive o nepoštenim trgovačkim praksama i zakona“. Sastanak je okupio predstavnike Austrije, Rumunjske, Slovenije, Španjolske i Hrvatske, s ciljem razmjene iskustava i najbolje prakse u provedbi Direktive (EU) 2019/633 o nepoštenim trgovačkim praksama u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima. Tijekom rasprava sudionici su razmatrali izazove u primjeni Direktive te mogućnosti unaprjeđenja nacionalnih zakonodavstava u ovom području.

Osim toga, tijekom 2025. godine predstavnice AZTN-a iz Sektora za zabranu nepoštenih trgovačkih praksi aktivno su sudjelovale na ukupno četiri sastanka radne skupine za poljoprivredne proizvode u okviru Vijeća EU-a u Bruxellesu, čime je dodatno ojačana međunarodna suradnja i razmjena stručnih iskustava u cilju osiguranja poštenih trgovačkih praksi na tržištu.

Europska mreža za tržišno natjecanje (ECN)

U području tržišnog natjecanja Europska mreža za tržišno natjecanje (u daljnjem tekstu: ECN) funkcionira kao mreža koju su osnovale EK i nacionalna tijela za tržišno natjecanje s ciljem postizanja što veće konzistentnosti i konvergencije u primjeni prava tržišnog natjecanja EU-a u različitim jurisdikcijama. EK je nastavila s kombinacijom održavanja virtualnih (on-line) sastanaka, hibridnih sastanaka te sastancima uživo. Iz statističkih podataka, vidljiv je kontinuitet broja održanih sastanaka, kao i sudjelovanja predstavnika AZTN-a na sastancima radnih skupina i podskupina ECN-a te savjetodavnih odbora. AZTN je u 2025. godini imao svojeg predstavnika (Sara Orlić, samostalna savjetnica u Odjelu za utvrđivanje zabranjenih sporazuma) na stručnom usavršavanju u Glavnoj upravi za tržišno natjecanje EK.

Nastavlja se trend velikog broja upita koje si nadležna tijela za tržišno natjecanje međusobno postavljaju kroz mrežu ECN2. AZTN je zaprimio i odgovorio na 58 zahtjeva za dostavu informacija (što prosječno iznosi 2,2 upućena zahtjeva po državni članici) te uputio dva zahtjeva prema ostalim državama članicama. AZTN se i na ovaj način pokazuje kao promicatelj aktivne suradnje među državama članicama. U razdoblju od 1. siječnja 2025. do 31. prosinca 2025. godine na sastancima radnih skupina, podskupina te savjetodavnih odbora sudjelovala su 32 predstavnika AZTN-a na ukupno 45 održanih sastanaka.

Tijekom 2025. godine održana su dva sastanka čelnika nacionalnih tijela za tržišno natjecanje, u lipnju i studenome. Na prvom sastanku AZTN je predstavljala mr. sc. Branimira Kovačević,

zamjenica predsjednice Vijeća, dok je na drugom sastanku sudjelovala dr. sc. Mirta Kapural, predsjednica Vijeća. Glavne teme rasprave obuhvatile su evaluaciju Uredbe Vijeća (EZ) br. 1/2003, unapređenje suradnje među nacionalnim tijelima za tržišno natjecanje, primjenu Akta o digitalnim tržištima (DMA) u kontekstu provedbe prava tržišnog natjecanja, aktualne trendove u kontroli koncentracija (uključujući tzv. *call-in* opcije), definiranje prioritetnih područja za iduću godinu te jačanje međunarodne suradnje, s posebnim naglaskom na projekte OECD-a i TSI.

AZTN je u radu ECN-a aktivno sudjelovao u radnim skupinama i podskupinama, doprinosom u izradi nacrta tekstova, sudjelovanjem u javnim i ciljanima savjetovanjima te prisustvovanjem sastancima posvećenima specifičnim temama. Također, prilikom pokretanja pojedinih savjetovanja, AZTN je putem svojih komunikacijskih kanala, mjesečnog biltena i mrežne stranice, objavljivao poveznice i pripadajuća pojašnjenja, kako bi teme približio dionicima na hrvatskom tržištu i potaknuo njihovo aktivno uključivanje. Tijekom 2025. godine održano je nekoliko javnih savjetovanja EK, koja su se odnosila na pravila za sporazume o prijenosu tehnologije, reviziju Uredbe o skupnom izuzeću za motorna vozila, Smjernice o stranim subvencijama, Smjernice o koncentracijama te reviziju Uredbe Vijeća (EZ) br. 1/2003. Cilj svakog javnog savjetovanja je doprinos zakonodavnom procesu, osiguravajući da provedba pravila o tržišnom natjecanju EU-a bude učinkovita, djelotvorna i svrsishodna

Projekti pomoći

AZTN aktivno sudjeluje u projektu TSI (*Technical Support Instrument*) posvećenom suzbijanju zabranjenih sporazuma u postupcima javne nabave (engl. *bid rigging*). Projekt, u kojem je RH vodeća država članica, provodi se u suradnji s nacionalnim tijelima za tržišno natjecanje Austrije, Bugarske, Cipra, Grčke i Rumunjske, a cilj mu je jačanje svijesti i edukacija svih dionika u sustavu javne nabave o obvezi poštivanja propisa o tržišnom natjecanju, uz podršku stručnjaka OECD-a i EK.

U razdoblju od 7. do 10. travnja 2025. godine održane su radionice namijenjene predstavnicima javnog i privatnog sektora, s ciljem jačanja svijesti o tržišnom natjecanju, prevenciji kartela i učinkovitoj primjeni zakonskih propisa. Prva radionica bila je namijenjena predstavnicima javnih naručitelja, s naglaskom na prepoznavanje sumnjivih obrazaca u javnim nabavama. Radionicu je otvorila mr.sc. Branimira Kovačević, zamjenica predsjednice Vijeća, uz Despinu Pachnou iz OECD-a. Predstavnice AZTN-a, Jelena Pavičić i Ivana Hruškar iz Odjela za utvrđivanje zabranjenih sporazuma, predstavile su hrvatska iskustva u otkrivanju i sankcioniranju kartela, dok su stručnjaci OECD-a, EK i nacionalnih tijela govorili o načinima sprječavanja i otkrivanja namještanja te Preporuci Vijeća OECD-a. Drugi dan bio je posvećen izradi natječajne dokumentacije i smanjenju rizika od protutržišnih dogovora, uključujući okrugli stol koji je moderirao Tadija Kristić iz AZTN-a, gdje su partneri razmjenjivali nacionalna iskustva i raspravljali o naknadi štete žrtvama kartela te mehanizmima prijave nepravilnosti. Treći dan bio je fokusiran na ulogu pravosuđa u suzbijanju namještanja ponuda, s predstavnicima sudaca, državnih odvjetnika, revizora i istražitelja gospodarskog kriminaliteta. Vesna Tomljenović (iz Općeg suda) iznijela je sudsku praksu, Despina Pachnou (OECD) predstavila je mehanizme prijave nezakonitosti, uključujući pokajničke programe, a sutkinja

Jelena Čuveljak (s Visokog trgovačkog suda RH) objasnila je izračun štete u privatnoj provedbi prava tržišnog natjecanja.

Završna radionica bila je usmjerena na privatni sektor, uključujući poduzetnička udruženja i gospodarske komore. Djelatnice AZTN-a, Jelena Pavičić i Ivana Hruškar otvorile su radionicu pregledom zakonskih obveza i posljedica kršenja propisa. Despina Pachnou (OECD) detaljno je analizirala najčešće oblike kartela, a Petra Košťálová iz češkog tijela za tržišno natjecanje predstavila je programe usklađenosti, posebno za male i srednje poduzetnike. Tadija Kristić iz Odjela za digitalna pitanja, forenziku i informatiku i Ivana Hruškar iz Odjela za utvrđivanje zabranjenih sporazuma predstavili su mehanizme prijave nepravilnosti i zaštitu zviždača, a radionica je zaključena simulacijom OECD-a u kojoj su sudionici preuzimali uloge službenika za usklađenost u hipotetskom scenariju otkrivanja kartela. Završetak ovog projekta planiran je u drugoj polovini 2026. godine.

U 2025. godini započela je provedba dvogodišnjeg EU TSI projekta tehničke pomoći "DICE" za jačanje digitalnih kapaciteta nacionalnih tijela za tržišno natjecanje u kojem AZTN sudjeluje zajedno s nadležnim tijelima za tržišno natjecanje iz još 14 država članica EU-a. Cilj projekta je jačanje digitalnih kapaciteta nacionalnih tijela za tržišno natjecanje kroz sveobuhvatan i praktično usmjeren program osposobljavanja, prilagođen različitim razinama digitalne pismenosti. Projekt odgovara na sve veći utjecaj umjetne inteligencije, znanosti o podacima i digitalnih tehnologija na provedbu prava tržišnog natjecanja. Sudjelovanjem u projektu "DICE", AZTN sustavno razvija i modernizira svoje stručne, analitičke i institucionalne kapacitete radi učinkovitog suzbijanja protutržišnih ponašanja u sve složenijem digitalnom okruženju. Poseban naglasak stavljen je na razvoj vještina potrebnih za analizu algoritamskih poslovnih modela i tržišne snage temeljene na podacima. Projekt obuhvaća modularne obrazovne programe, mrežne tečajeve (MOOC), hibridne edukacije, radionice i praktične laboratorije, kao i model „osposobljavanja edukatora". Kroz ovu inicijativu, AZTN aktivno doprinosi jačanju učinkovite primjene pravila o tržišnom natjecanju na jedinstvenom tržištu EU-a. Projekt je usklađen s ključnim europskim politikama, uključujući Akt o digitalnim tržištima, Akt o digitalnim uslugama i Akt o umjetnoj inteligenciji. Dugoročno, provedba projekta "DICE" doprinijet će većoj pravnoj sigurnosti, snažnijoj zaštiti tržišnog natjecanja te koristiti poduzetnicima i potrošačima u RH i EU.

7.1.3. ICN–Međunarodna mreža za tržišno natjecanje

Međunarodna mreža za tržišno natjecanje (u daljnjem tekstu: ICN) je dobrovoljna, projektno orijentirana neformalna mreža koja se bavi razmatranjem zajedničkih pitanja provedbe i promicanja prava tržišnog natjecanja. Kako je riječ o svjetskoj organizaciji s više od 120 zemalja članica, susreti uživo su rijetko mogući tako da se aktivnosti odvijaju većinom virtualno putem rada u tematskim skupinama, razmjene informacija putem upitnika, webinara i telekonferencija.

Mađarska agencija za zaštitu tržišnog natjecanja (Gazdasági Versenyhivatal – GVH) i ICN bili su domaćini sastanka glavnih ekonomista 2025. godine, koji se održao u Budimpešti od 23. do 25. travnja 2025. godine, a okupio je 59 stručnjaka iz 45 zemalja sa šest kontinenata koji su podijelili svoja iskustva. Na konferenciji se raspravljalo o različitim temama, uključujući

utjecaj digitalnih platformi na tržišno natjecanje i svakodnevne odluke potrošača, moderne alate za otkrivanje povreda tržišnog natjecanja, metode za procjenu regulatornih intervencija te utjecaj umjetne inteligencije na tržišno natjecanje. AZTN je predstavljao Davor Jakolić, samostalni savjetnik u Uredu glavnog ekonomista, koji je sudjelovao na panelu održanom prvog dana, na temu digitalnih platformi izlaganjem o sektorskom istraživanju tržišta digitalnih platformi za pružanje usluga dostave hrane koje je proveo AZTN.

Godišnja konferencija ICN-a održana je u Edinburghu od 6. do 9. svibnja 2025. godine u okviru koje je organiziran i ICN-ov Forum tehnologa. Konferencija je okupila brojne predstavnike nacionalnih tijela za tržišno natjecanje, međunarodne stručnjake i dionike iz cijelog svijeta, koji su kroz plenarne rasprave i tematske radionice razmjenjivali iskustva o ključnim izazovima i trendovima u području tržišnog natjecanja. Među glavnim temama istaknule su se: uloga tržišnog natjecanja u poticanju inovacija i ekonomskog rasta, izazovi digitalnih tržišta, javna nabava, borba protiv zabranjenih sporazuma i druge. Na plenarnoj sjednici i u panelima bile su zastupljene Radna skupina za promicanje tržišnog natjecanja, Radna skupina za učinkovitost rada agencija, Radna skupina za kartele, Radna skupina za koncentracije i Radna skupna za zlouporabu vladajućeg položaja. AZTN su na konferenciji predstavljali Sandi Valentinc, voditelj Odjela za međunarodnu i europsku suradnju i Mislav Kršulović, voditelj Odjela za digitalna pitanja, koji su aktivno sudjelovali u radu ICN-ovog Foruma tehnologa te na radionici pod nazivom „Mlađe agencije: program tržišnog natjecanja iz perspektive mladih i manjih agencija“, gdje su razmjenjivali iskustva i predstavili hrvatsku praksu.

7.2. Bilateralna suradnja

Sporazumima o suradnji promiče se suradnja između agencija u području provedbe prava i politike tržišnog natjecanja te razmjena stručnih iskustava i informacija o konkretnim slučajevima iz prakse. Navedene sporazume AZTN ima potpisane s tijelima za tržišno natjecanje Austrije, Bosne i Hercegovine, Bugarske, Crne Gore, Gruzije, Kosova, Mađarske, Sjeverne Makedonije, Rumunjske, Albanije, Srbije i Turske.

AZTN je 13. svibnja 2025. godine ugostio sutkinju Franzisku Scholz iz Njemačke koja boravi u Zagrebu u okviru specijalizirane razmjene iz područja poslovnog prava. Razmjena se provodi kao dio Programa Europske mreže za pravosudno osposobljavanje (EJTN), a organizirana je na inicijativu Pravosudne akademije. Tijekom radnog susreta, predstavnici AZTN-a upoznali su sutkinju Scholz s nadležnostima i djelokrugom rada Agencije, uključujući konkretne slučajeve i izazove u provedbi propisa o tržišnom natjecanju u RH. Poseban naglasak stavljen je na razmjenu znanja o praksi i pravnim okvirima koji se primjenjuju u području tržišnog natjecanja na nacionalnoj i europskoj razini.

8. Javnost rada AZTN-a

AZTN osobitu pozornost posvećuje javnosti i transparentnosti svoga rada kroz različite komunikacijske kanale. Aktivno promicanje prava i politike tržišnog natjecanja provodi se putem edukacije poduzetnika i potrošača te kroz transparentnu i otvorenu komunikaciju s javnosti. Na isti je način AZTN angažiran na edukaciji u području zabrane nepoštenih trgovačkih praksi u lancu opskrbe poljoprivrednim i prehrambenim proizvodima i upoznavanju adresata s propisima iz tog područja.

AZTN primjenjuje i poštuje transparentnost, neovisnost, nepristranost i profesionalnost u komunikaciji prema strankama i javnosti. Sukladno s usvojenom i javno dostupnom Komunikacijskom strategijom, AZTN na svojoj mrežnoj stranici objavljuje odluke, mišljenja, godišnja izvješća o radu, programe rada, sektorska istraživanja tržišta, stručne članke, publikacije, kao i priopćenja za javnost i medije o pokrenutim postupcima i donesenim odlukama i praksi AZTN-a.

AZTN na svojoj mrežnoj stranici redovito objavljuje i odluke VUSRH-a donesene po tužbama protiv rješenja AZTN-a, kao i odluke Ustavnog suda RH koje su vezane uz odluke AZTN-a. U skladu s člankom 59. stavkom 2. ZZTN-a, rješenja AZTN-a objavljuju se i u „Narodnim novinama“.

Tijekom 2025. godine, AZTN je na svojoj mrežnoj stranici objavio 68 odluka, 88 priopćenja za javnost, odgovorio na 44 novinarskih upita i na 12 upita stranaka. Sva priopćenja, zakonodavni okvir i sažeci odluka AZTN-a prevode se na engleski jezik i objavljuju na mrežnoj stranici AZTN-a.

Ovlašteni predstavnici AZTN-a nastupaju u medijima te imaju redovite kontakte s novinarima. AZTN također izdaje publikacije i edukativne brošure te sudjeluje na seminarima i konferencijama o specifičnim temama iz područja tržišnog natjecanja i nepoštenih trgovačkih praksi, što sve doprinosi transparentnosti rada AZTN-a.

Promicanje svijesti o koristi koju građanima donosi tržišno natjecanje ostvaruje se kroz komunikacijske aktivnosti vezane uz predstavljanje rada AZTN-a putem raspoloživih komunikacijskih kanala - mrežne stranice i mjesečnog elektronskog biltena *„AZTN info“*, elektronske publikacije koja općoj i stručnoj javnosti na jednostavan i razumljiv način predstavlja odluke i aktivnosti AZTN-a, ali i prenosi zanimljivije informacije i teme iz područja tržišnog natjecanja iz EU-a i svijeta.

„*AZTN info*“ se zainteresiranim primateljima šalje elektronskim putem te se objavljuje i na službenoj mrežnoj stranici AZTN-a, gdje su arhivirani i dostupni svi objavljeni brojevi. Tijekom 2025. godine objavljeno je 10 mjesečnih informativnih biltena *„AZTN info“.* Uz to, izrađena je i Brošura o godišnjem radu AZTN-a za 2024. godinu, koja sustavno prikazuje najvažnije podatke i aktivnosti AZTN-a u protekloj godini, potvrđujući kontinuiranu posvećenost informiranju javnosti i promicanju kulture tržišnog natjecanja.

U 2025. godini AZTN je nastavio raditi na unaprjeđenju i modernizaciji komunikacije s javnosti, pa je tako mrežna stranica usklađena s aktualnim smjernicama, a kontinuirano dijeljenje novosti, znanja i trendova iz područja prava tržišnog natjecanja nastavlja se i na poslovnoj društvenoj mreži LinkedIn.

Uz jednu konferenciju godišnje koju organizira AZTN, stručnjaci AZTN-a tijekom cijele godine održavaju predavanja na drugim konferencijama, radionicama i seminarima koje organiziraju visokoškolske ustanove (pravni i ekonomski fakulteti u RH), Hrvatsko društvo za pravo i politiku tržišnog natjecanja, Državna škola za javnu upravu te strukovna udruženja poduzetnika. Na taj način se komunikacija AZTN-a s opće, širi na stručnu i kvalificiranu javnost, prije svega na poduzetnike, sudstvo, odvjetništvo i akademsku javnost. Djelatnici stručnih službi AZTN-a redovito sudjeluju na edukacijama i stručnim usavršavanjima iz područja prava tržišnog natjecanja i nepoštenih trgovačkih praksi. Cilj sudjelovanja na edukacijama je kontinuirano unaprjeđenje znanja i praćenje aktualnih pravnih i tržišnih trendova.

AZTN je i tijekom 2025. godine aktivno sudjelovao na nacionalnim i međunarodnim događanjima, jačajući stručne kapacitete i promovirajući suradnju s drugim tijelima i dionicima.

Tijekom svibnja 2025. godine AZTN je u Splitu sudjelovao na konferenciji „*Competition Law: at the Crossroads*“. Predsjednica Vijeća, dr. sc. Mirta Kapural održala je uvodni govor o važnosti konferencije za razvoj tržišnog natjecanja, mr. sc. Branimira Kovačević sudjelovala je u panelu o 20 godina Europske mreže za tržišno natjecanje, a Nikolina Moslavac i Ana Pavlaković Skočić iz Odjela za ocjenu koncentracija, predstavile su hrvatsku praksu iz područja kontrole koncentracija. Konferencija je uključivala tematske panele i radionice, potičući razmjenu znanja i jačanje stručnih kapaciteta svih sudionika.

U lipnju 2025. godine Tadija Kristić, iz Odjela za digitalna pitanja, forenziku i informatiku, je predstavljao AZTN i održao predavanje na XIX. Danima Hrvatske komore inženjera građevinarstva u Opatiji, posvećeno zabranjenim sporazumima u postupcima javne nabave. Tijekom izlaganja istaknuti su ključni oblici zabranjenih sporazuma između gospodarskih subjekata, načini prepoznavanja te pravne posljedice za sudionike u postupcima javne nabave. Predavanje je izazvalo velik interes sudionika i otvorilo raspravu o prevenciji i jačanju transparentnosti u javnim nabavama.

U srpnju 2025. godine je održan prvi godišnji skup regulatora u Hrvatskoj narodnoj banci, na inicijativu AZTN-a koji je okupio predstavnike sedam ključnih nadzornih i regulatornih tijela. Uvodne govore održali su dr. sc. Mirta Kapural, predsjednica vijeća AZTN-a, Boris Vujčić, guverner Hrvatske Narodne Banke i Damir Habijan, ministar pravosuđa, uprave i digitalne transformacije. Predsjednica Vijeća AZTN-a naglasila je važnost međuinstitucionalne suradnje, razmjene dobrih praksi i jačanja uloge regulatornih tijela u društvenom i gospodarskom sustavu. Skup je uključivao panel o statusu i značaju regulatora te panel o odnosu regulatora prema potrošačima, s naglaskom na realne nadležnosti i konkretne primjere iz prakse. Održavanje ovog događaja, koji će postati redovito godišnje okupljanje, predstavlja važan iskorak u jačanju suradnje među regulatorima i komunikacije s javnošću.

U studenome 2025. godine, AZTN je organizirao godišnju konferenciju „Dan tržišnog natjecanja“ u Zagrebu, usmjerenu na nove trendove u ocjeni koncentracija poduzetnika i usklađenost s propisima o tržišnom natjecanju u digitalnom okruženju, koja je okupila domaće

i međunarodne stručnjake. U uvodnom izlaganju Ori Schwartz, voditelj Sektora za tržišno natjecanje pri OECD-u, iznio je pregled ključnih pitanja s kojima se suočavaju regulatorna tijela u eri brzih tržišnih promjena. Istaknuo je važnost promicanja ciljeva i načela Akta o digitalnim tržištima (DMA) i u manjim državama članicama te među manjim platformama, naglasivši da razlike u veličini tržišta zahtijevaju snažnije povezivanje i suradnju svih dionika radi uspješne provedbe ovog propisa u praksi.

Predsjednica Vijeća, dr. sc. Mirta Kapural, govoreći o suvremenim gospodarskim okolnostima, upozorila je da globalna geopolitička kretanja, digitalna tranzicija i održivost snažno utječu na tržišno natjecanje.

Tijekom dva stručna panela, sudionici iz Europske komisije, portugalske, rumunjske, austrijske i slovenske agencije za tržišno natjecanje te predstavnici domaćih regulatornih tijela i gospodarstva, razgovarali su o novim trendovima u ocjeni koncentracija poduzetnika te o izazovima i mogućnostima koje donosi digitalna transformacija tržišta.

Predsjednica Vijeća, dr. sc. Mirta Kapural je u intervjuima i medijskim izvještajima istaknula ključnu ulogu Agencije u promicanju tržišnog natjecanja, prilagodbi na digitalizaciju i jačanju stabilnog tržišnog okruženja. Ovaj oblik javnog djelovanja dodatno je osnažio vidljivost AZTN-a kao stručnog i neovisnog regulatora te je pridonio informiranju poduzetnika i potrošača o značaju poštenih tržišnih uvjeta i pravilnog provođenja zakonodavnog okvira.

U studenome 2025. godine su održane još dvije važne edukacije i konferencije. Predsjednica Vijeća sudjelovala je na XEnergy edukaciji o tržišnom natjecanju i javnoj nabavi u energetskom sektoru, gdje je izložila primjenu ZZTN-a i europske primjere, posebno naglašavajući horizontalne zabranjene sporazume. Na konferenciji „Poštansko tržište sutra: Korisnici/Tehnologija/Nova pravila“, dr.sc. Kapural predstavila je aktualnu praksu EU-a u sektoru dostave paketa i drugih poštanskih usluga, uključujući postupke protiv Amazona i odluke talijanske agencije i EK, ističući utjecaj digitalnih platformi na konkurenciju i prava korisnika.

Predsjednica Vijeća, dr. sc. Mirta Kapural, tijekom 2025. godine održala je dvadesetak predavanja i izlaganja, sudjelovala na radionicama, panelima i stručnim skupovima te gostovala u medijima, čime je dodatno osnažila vidljivost AZTN-a i utjecala na podizanje svijesti o značaju tržišnog natjecanja za gospodarstvo i potrošače.

Sve ove inicijative potvrđuju kontinuiranu posvećenost AZTN-a transparentnom radu, edukaciji i informiranju javnosti, kao i njegovu ključnu ulogu u osiguravanju poštenih tržišnih uvjeta, sprječavanju tržišnih nepravilnosti te očuvanju konkurentnog i stabilnog gospodarstva. Djelatnici Agencije i članovi Vijeća kroz ovakve aktivnosti kontinuirano pridonose jačanju pravne sigurnosti, odgovornog poslovanja i visokih standarda zaštite potrošača u RH. Kroz ove aktivnosti, AZTN je dodatno osnažio svoju vidljivost i prisutnost u javnosti, ističući važnost edukacije i informiranja dionika o pravilima o tržišnom natjecanju.

Na visoku transparentnost rada AZTN-a nadovezuje se i ispunjavanje zakonske obveze o pravu na pristup informacijama, u smislu Zakona o pravu na pristup informacijama. AZTN osigurava pravo na pristup informacijama redovitim objavljivanjem odluka iz svoje nadležnosti na vlastitoj mrežnoj stranici, kao i priopćenja, mišljenja, akata općeg i internog karaktera te davanjem informacija korisnicima koji podnesu AZTN-u zahtjev za ostvarivanje prava na pristup informacijama. Sukladno članku 13. stavku 1. Zakona o pravu na pristup informacijama

(„Narodne novine“, br. 25/13., 85/15., 69/22.) predsjednica Vijeća imenovala je službenika i zamjenika službenika za informiranje AZTN-a.

Agencija osigurava pravo na pristup informacijama u svojem radu redovitim objavljivanjem odluka koje donosi iz svoje nadležnosti na vlastitim mrežnim stranicama, kao i priopćenja, mišljenja, akata općeg i internog karaktera te davanjem informacija korisniku koji je podnio Agenciji zahtjev za ostvarivanje prava na pristup informacijama.

Početkom 2026. godine, odnosno do 31. siječnja 2026. Agencija je izradila Izvješće o provedbi Zakona o pravu na pristup informacijama za 2025. godinu te isto dostavila Povjereniku za informiranje i objavila na mrežnoj stranici. U 2025. godini u Agenciji je zaprimljeno deset zahtjeva za pristup informacijama, svi su zahtjevi riješeni u roku te su odluke o zaprimljenim zahtjevima dostavljene podnositeljima zahtjeva.

9. Financiranje AZTN-a

Proračun AZTN-a

Sredstva za obavljanje poslova iz djelokruga AZTN-a sukladno članku 26. stavku 9. ZZTN-a osiguravaju se u državnom proračunu RH. Novčane kazne koje izriče i naplaćuje AZTN sukladno članku 26. stavku 10. ZZTN-a prihod su Državnog proračuna RH.

U Tablici 2. prikazan je plan proračuna AZTN-a za 2025. godinu s Izmjenama i dopunama po izvorima financiranja.

Tablica 2. (u eurima)

Izvori	Plan 2025. (NN, br. 149/24)	Izmjene i dopune plana u 2025.	Tekući plan 2025.	Indeks (%)
	1	2	3	4(3/1)
11	3.832.218,00	-521.540,00	3.310.678,00	86,39
51	20.000	0,00	20.000,00	100,00
U k u p n o	**3.852.218,00**	**-521.540,00**	**3.330.678,00**	**86,46**

Financijski plan za 2025. godinu objavljen u „Narodnim novinama“, br. 149/24., tijekom godine imao je izmjene i dopune unutar skupine računa radi neplaniranih povećanja troškova te ukupne uštede u iznosu od 521.540,00 eura radi neizvršenih planiranih zapošljavanja.

U Tablici 3. nalazi se Plan i izvršenje proračuna AZTN-a za 2025. godinu, promatrano po izvorima financiranja.

Tablica 3. (u eurima)

Izvor financiranja	Tekući plan 2025.	Izvršenje 2025.	Indeks izvršenja u %	Struktura izvršenja po izvorima financiranja u %
11 - Opći prihodi i primici	3.310.678,00	3.210.456,90	96,80	99,58
51 - Pomoći EU	20.000,00	13.569,98	67,85	0,42
U k u p n o	**3.330.678,00**	**3.224.026,88**	**96,80**	**100,00**

Za 2025. godinu Proračun AZTN-a planiran je iz dva izvora financiranja:

- Izvor 11 - Opći prihodi i primici i
- Izvor 51 - Pomoći EU.

Planirana sredstva za obavljanje poslova iz djelokruga AZTN-a u Državnom proračunu nakon izvršenih izmjena i dopuna za 2025. godinu iznosila su 3.330.678,00 eura, dok je izvršenje rashoda iznosilo 3.224.026,88 eura, što predstavlja izvršenje od 96,80 % u odnosu na Tekući plan za 2025. godinu.

U Tablici 4. prikazan je pregled Tekućeg plana i izvršenja rashoda AZTN-a za 2025. godinu, prema proračunskoj klasifikaciji.

Tablica 4. (u eurima)

Skupina/podskupina računa	Tekući plan 2025.	Izvršenje 2025.	Izvršenje %	Struktura izvršenja %
1	2	3	4(3/2)	5
01805 AZTN	3.330.678,00	3.224.026,88	96,80	100,00
3 Rashodi poslovanja	3.242.428,00	3.136.992,84	96,75	97,30
31 Rashodi za zaposlene	2.472.780,00	2.471.785,39	99,96	78,79
311 Plaće (Bruto)	2.072.530,00	2.069.081,71	99,83	
312 Ostali rashodi za zaposlene	58.520,00	60.952,58	104,16	
313 Doprinosi na plaće	341.730,00	341.751,10	100,01	
32 Materijalni rashodi	754.548,00	651.968,40	86,41	20,78
321 Naknade troškova Zaposlenima	167.290,00	129.253,53	77,26	
322 Rashodi za materijal i energiju	48.308,00	27.585,89	57,10	
323 Rashodi za usluge	484.450,00	451.705,77	93,24	
324 Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa	8.500,00	2.867,88	33,74	
329 Ostali nespomenuti rashodi poslovanja	46.000,00	40.555,33	88,16	
34 Financijski rashodi	100,00	1,05	1,05	0,00
343 Ostali financijski rashodi	100,00	1,05	1,05	
37 Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	15.000,00	13.238,00	88,25	0,42
372 Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna	15.000,00	13.238,00	88,25	
4 Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	88.250,00	87.034,04	98,62	2,70
42 Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	88.250,00	87.034,04	98,62	2,70
422 Postrojenja i oprema	88.250,00	87.034,04	98,62	
U k u p n o	**3.330.678,00**	**3.224.026,88**	**96,80**	**100,00**

Rashodi za zaposlene (31)

Rashodi za zaposlene izvršeni su u iznosu od 2.471.785,39 odnosno 99,96 % od planiranog. Promatrano po strukturi, rashodi za zaposlene čine 78,79 % u odnosu na ukupne rashode poslovanja.

Ostvareni rashodi za zaposlene povećani su u odnosu na 2024. godinu za 324.762,39 eura ili 15,13 %. Do povećanja rashoda došlo je radi povećanja broja zaposlenika i povećanja osnovice u toku godine.

Materijalni rashodi (32)

Materijalni rashodi izvršeni su u iznosu od 651.968,40 eura, odnosno 86,41 % u odnosu na planirano i čine 20,78 % ukupnih rashoda poslovanja.

Najveći udio u materijalnim rashodima 69,28 % čine rashodi za usluge (podskupina 323). Unutar ove podskupine nalaze se rashodi za najam poslovnog prostora i opreme, koji su izvršeni u iznosu od 171.658,61 eura i čine 38,00 % rashoda za usluge.

Materijalni rashodi u odnosu na 2024. godinu povećani su za 32.553,30 eura odnosno 7,77 %. Navedena povećanja rashoda odnose se na povećanja rashoda za održavanje službenih vozila, sastavljanje novonabavljene uredske opreme, izrade edukacijskih video spotova za potrebe mrežne stranice AZTN-a, povećani broj glasila i cijena tuzemne i inozemne pretplate, povećani broj sistematskih pregleda, troškove intelektualnih usluga, usluge čišćenja poslovnog prostora, nabave novih računalnih licenci te povećanje cijene godišnje međunarodne članarine OECD-a.

Financijski rashodi (34)

U 2025. godini financijski rashodi u iznosu od 1,05 eura izvršeni su za plaćanje zateznih kamata.

Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade (37)

U 2025. godini naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade izvršene su u iznosu od 13.238,00 eura. Izvršeni rashodi odnose se na plaćanje jednom zaposleniku poslijediplomskog specijalističkog studija u cijelosti na Ekonomskom fakultetu u Rijeci, a trima zaposlenicama prve rate za poslijediplomski studij Pravni i gospodarski okvir poslovanja u EU na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu.

Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine (42)

Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine izvršeni su u iznosu od 87.034,04 eura, odnosno 98,62 % u odnosu na planirano i čine 2,70 % ukupnih rashoda.
Navedeni rashodi u odnosu na 2024. godinu povećani su za 33.072,95 eura odnosno za 61,29% radi nabave nužno potrebne opreme za redovan i siguran rad zaposlenika (mrežna i

sigurnosna računalna oprema, računala, uredski namještaj, mobiteli, uništavač papira, klima uređaj, perilica posuđa i hladnjak).

U Tablici 5. prikazano je izvršenje rashoda AZTN-a za 2025. godinu u odnosu na 2024. godinu po izvorima financiranja.

Tablica 5. (u eurima)

Skupina računa	Izvršenje 2024.	Izvršenje 2025.	Indeks 2025/2024
1	2	3	4(3/2)
31 Rashodi za zaposlene	**2.147.022,50**	**2.471.785,39**	**115,13**
32 Materijalni rashodi	**606.068,24**	**651.968,40**	**107,57**
- redovna aktivnost AZTN-a (izvor 11)	594.964,62	638.398,42	107,30
- pomoći iz EU (izvor 51)	11.103,62	13.569,98	121,12
34 Financijski rashodi	**0**	**1,05**	**0,00**
37 Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade	**0**	**13.238,00**	**0,00**
42 Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	**53.961,09**	**87.034,04**	**161,29**
U k u p n o	**2.807.051,83**	**3.224.026,88**	**114,85**

Uspoređujući ukupno izvršenje rashoda AZTN-a za 2025. godinu u odnosu na izvršenje 2024. godine, došlo je do uvećanja u iznosu od 416.975,05 eura, odnosno za 14,85 %.

10. Unutarnji ustroj AZTN-a

Na dan 31. prosinca 2025. godine u AZTN-u je bilo zaposleno 62 radnika. Rad je ustrojen kroz Vijeće i šest organizacijskih jedinica i to kako slijedi (stanje na dan 31. prosinca 2025.):

- Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja (4 pravnika i 1 ekonomist)
- Ured Vijeća za zaštitu tržišnog natjecanja (2 ekonomista)
- Ured glavnog ekonomista (2 ekonomista)
- Sektor za tržišno natjecanje (13 pravnika, 14 ekonomista, 2 informatičara, 1 stručni specijalist javne uprave)
- Sektor za zabranu nepoštenih trgovačkih praksi (6 pravnika i 5 ekonomista)
- Sektor za međunarodnu i europsku suradnju i komunikacije (2 ekonomista, 1 pravnik, 2 profesora jezika)
- Sektor za opće poslove (1 pravnik, 2 ekonomista, 1 upravni pravnik, 2 referenta i 1 KV vozač).

Vijeće za zaštitu tržišnog natjecanja sastavljeno je od pet članova. Na dan 31. prosinca 2025. bilo sastavljeno od jednog ekonomista i četiri pravnika, odnosno s obzirom na spol - četiri žene i jednog muškarca.

Prosjek godina radnika AZTN-a na dan 31. prosinca 2025. je bio 47 godina, a s obzirom na spol u AZTN-u je zaposleno 40 žena i 22 muškaraca.

Svakodnevne upravne i stručne poslove obavlja stručna služba AZTN-a koju čine magistri prava s položenim pravosudnim ispitom i magistri ekonomije, redom stručnjaci u području prava i politike tržišnog natjecanja te informatičari specijalizirani u području digitalne forenzike. Treba naglasiti da na svakom predmetu u pravilu radi tim koji se sastoji, ovisno o složenosti predmeta, od najmanje jednog pravnika s položenim pravosudnim ispitom i najmanje jednog ekonomista, kojima se često pridružuje i informatičar.

Službene osobe iz stručne službe AZTN-a vode upravne (ispitne) postupke iz nadležnosti AZTN-a odnosno u postupku utvrđuju činjenice i okolnosti, a Vijeće temeljem utvrđenog činjeničnog stanja donosi meritornu odluku u svakom pojedinom predmetu na temelju koje AZTN rješava pojedinu upravnu stvar.

AZTN je u 2025. godini objavio tri javna natječaja za zapošljavanje te je kroz dva javna natječaja odabrano ukupno sedam osoba koje su potom zaposlene u AZTN-u, dok je treći javni natječaj raspisan krajem 2025. godine i dovršen početkom 2026. godine. Istodobno, dio natječajnih postupaka bio je poništen zbog nedostatnog interesa kandidata, što je u velikoj mjeri posljedica ograničenih mogućnosti konkuriranja uvjetima plaća koje nude druga regulatorna i javna tijela te privatni sektor.

Za potrebe provođenja navedenih javnih natječaja AZTN je ishodio potrebne prethodne suglasnosti od Ministarstva gospodarstva.

U 2025. godini došlo je do prestanka radnog odnosa u odnosu na jednog (1) radnika, koji je temeljem Sporazuma o trajnom premještaju nastavio radni odnos u jednom ministarstvu.

Na Slici 1. prikazan je broj zaposlenih u AZTN-u od 1998. do 2025. godine.

Slika 1.: Broj zaposlenih u AZTN-u u razdoblju od 1998. do 2025. godine

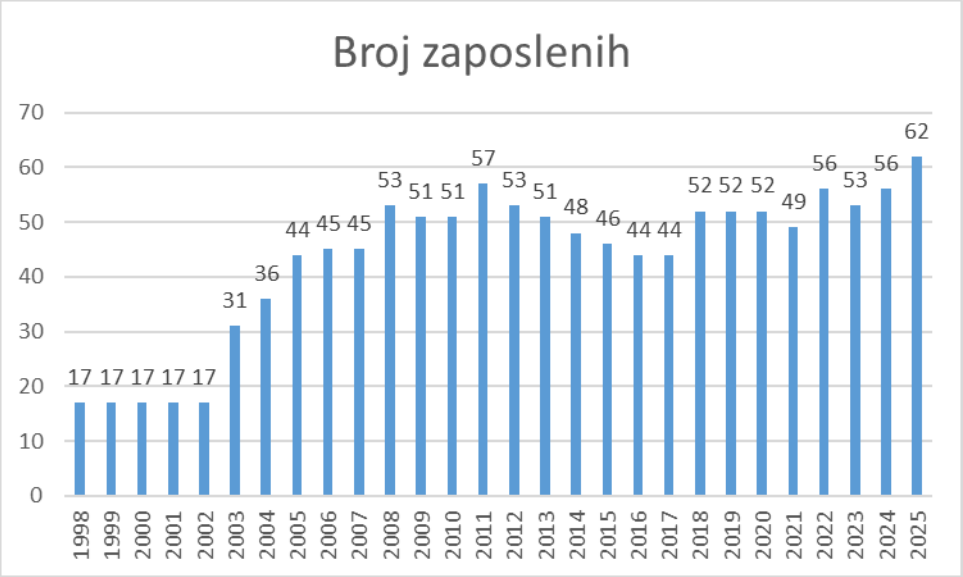

Izvor: AZTN

Većinu zaposlenih u AZTN-u čini visokoobrazovani kadar. Čak 23 % radnika ima završene poslijediplomske studije, 75 % ima visoku ili višu stručnu spremu, dok srednju stručnu spremu imaju dva zaposlena.

Na Slici 2. prikazana je struktura radnika AZTN-a u 2025. godini prema stupnju stručne spreme.

Slika 2.: Struktura radnika AZTN-a u 2025. godini prema stupnju stručne spreme

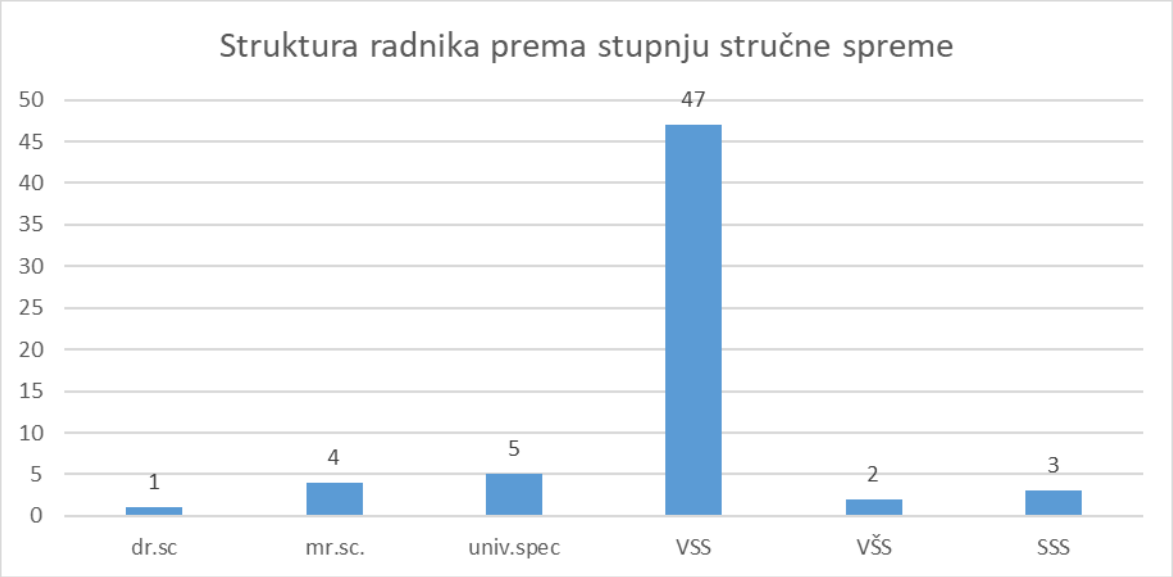

Izvor: AZTN

Većina zaposlenih, ukupno njih 80 %, su magistri prava odnosno diplomirani pravnici, i magistri ekonomije odnosno diplomirani ekonomisti. Svi pravnici kao voditelji postupaka u nadležnosti AZTN-a moraju imati položen pravosudni ispit, a za vođenje postupka utvrđivanja uvjeta za izricanje novčanih kazni potreban je i radni staž od najmanje četiri godine nakon položenog pravosudnog ispita.

Na Slici 3. prikazana je struktura radnika AZTN-a u 2025. godini prema zvanju.

Slika 3.: Struktura radnika AZTN-a u 2024. godini prema zvanju

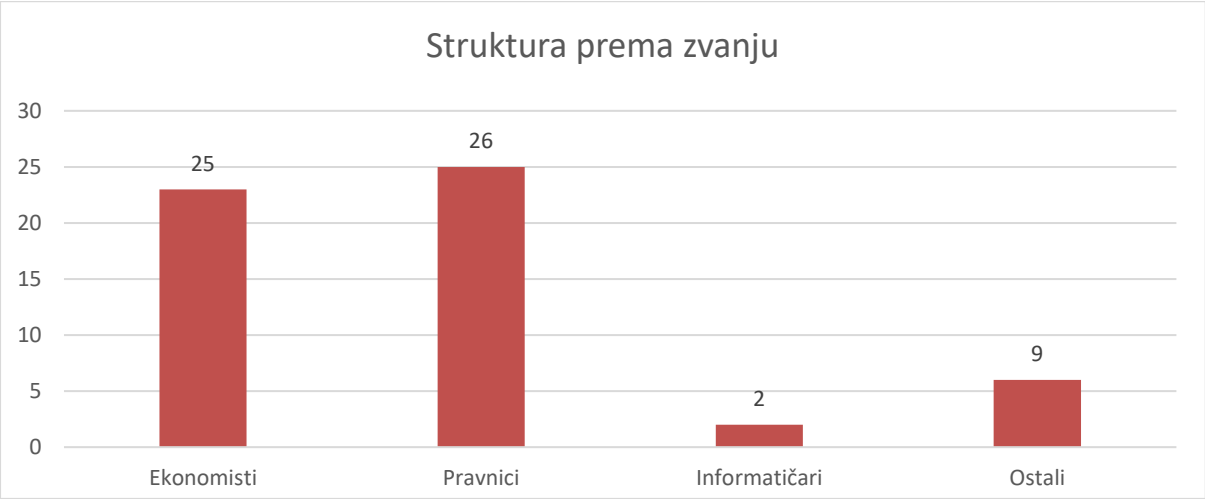

Izvor: AZTN

Na Slici 4. prikazana je struktura radnika AZTN-a u 2025. godini prema životnoj dobi.

Slika 4.: Struktura zaposlenih u AZTN-u prema životnoj dobi u 2025. godini

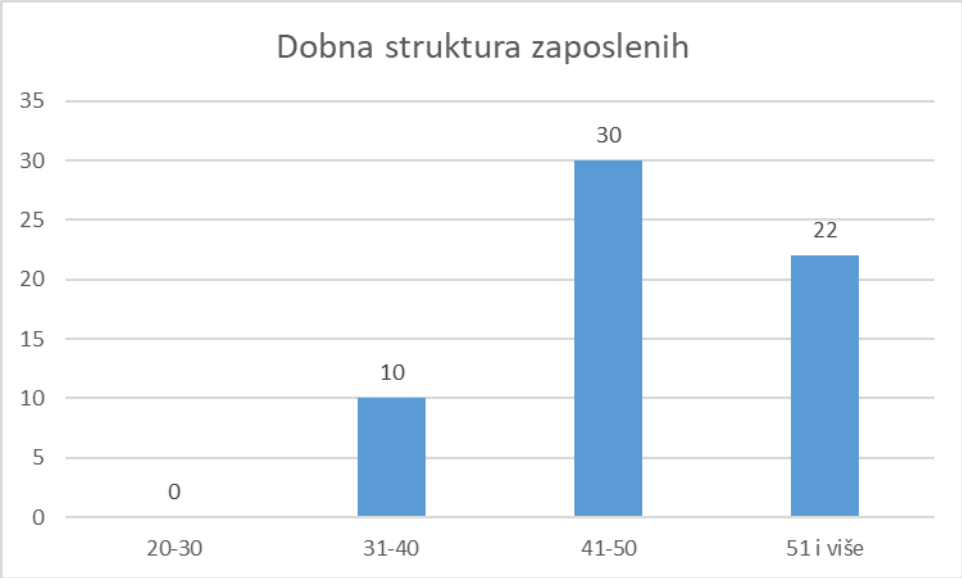

Izvor: AZTN

Prosjek godina radnika AZTN-a je 47 godina, a s obzirom na spol zaposleno je 40 žena i 22 muškarca.

Na Slici 5. prikazana je spolna struktura zaposlenih u AZTN-u u 2025. godini.

Slika 5.: Spolna struktura zaposlenih u AZTN-u 2025. godini

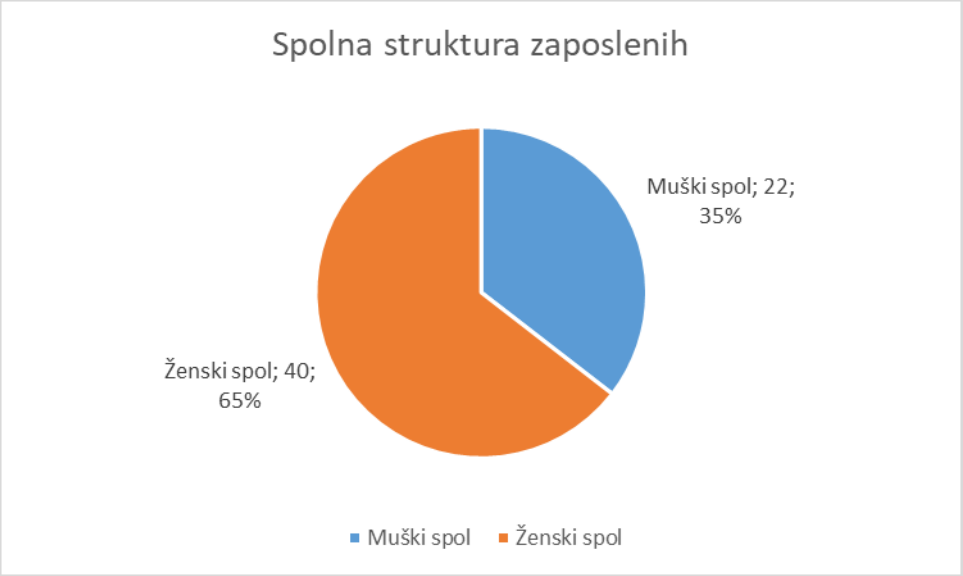

Izvor: AZTN

Veći postotak zaposlenih žena u AZTN-u ukazuje na primjenu načela nediskriminacije prilikom zapošljavanja te davanja prednosti teže zapošljivim skupinama. To potvrđuje i spolna struktura na rukovodećim položajima. Tako 80 % članova Vijeća čine žene (uključujući predsjednicu Vijeća), dok ih je na ostalim rukovoditeljskim položajima čak 64 %.

Na Slici 6. prikazana je spolna struktura Vijeća AZTN-a u 2025. godini.

Slika 6.: Spolna struktura Vijeća AZTN-a u 2025. godini

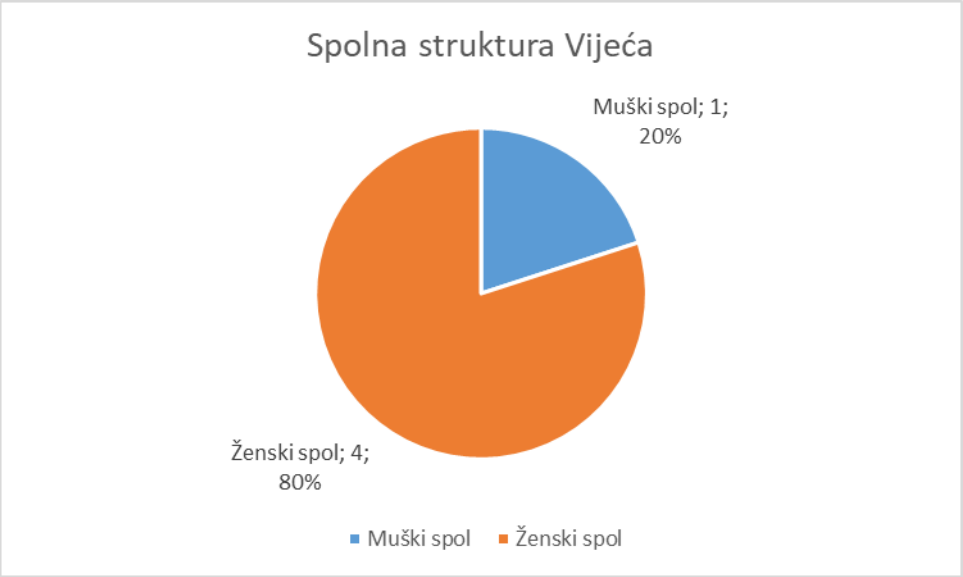

Izvor: AZTN

11. Društveno odgovorno poslovanje u AZTN-u

Društveno odgovorno poslovanje AZTN-a usmjereno je na usklađivanje poslovanja s rastućim etičkim, ekološkim, pravnim i javnim standardima. U području etičke odgovornosti, AZTN ima imenovanog etičkog povjerenika te je donio Etički kodeks koji usmjerava djelovanje zaposlenika u skladu s prihvaćenim načelima profesionalnosti, integriteta i odgovornosti. U svakodnevnom radu zaposlenici aktivno doprinose zaštiti okoliša, dok je na razini AZTN-a uspostavljen sustav ugovorenih postupaka za zbrinjavanje otpadnog papira i sigurno uništavanje dokumentacije koja sadrži povjerljive ili poslovno osjetljive podatke.

U odnosu na pravne i javne standarde, AZTN osigurava transparentnost u svom radu kroz provedbu javnih natječaja za zapošljavanje, redovito odgovaranje na upite građana, stranaka i predstavnika medija te pravodobnu objavu odluka i relevantnih informacija na službenim mrežnim stranicama. U upravljanju poslovnim procesima AZTN se vodi načelima učinkovitosti, ekonomičnosti i djelotvornosti, koja predstavljaju temeljne smjernice odgovornog upravljanja javnim institucijama.

Društvena odgovornost AZTN-a očituje se i kroz dosljedno ispunjavanje zakonskih obveza te kontinuirana ulaganja u razvoj ljudskih potencijala, zaštitu okoliša, izgradnju kvalitetnih odnosa s vanjskim dionicima i racionalno upravljanje troškovima poslovanja. U području upravljanja ljudskim resursima AZTN promiče politiku jednakih mogućnosti za žene i muškarce, osiguravajući ravnopravan pristup profesionalnom razvoju, napredovanju te dodatnim edukacijama i stručnim usavršavanjima. Načelo ravnopravnosti spolova primjenjuje se i u sustavu nagrađivanja, pri čemu zaposlenici na istim radnim mjestima ostvaruju jednake plaće i naknade neovisno o spolu.

U svom svakodnevnom djelovanju AZTN nastoji usklađivati poslovne aktivnosti s najboljim europskim praksama te kontinuirano promicati načela društveno odgovornog poslovanja.

12. Digitalizacija sustava u AZTN-u, forenzika i informatika

Hrvatski sabor je 29. listopada 2021. godine donio „Strategiju sprječavanja korupcije za razdoblje od 2021. do 2030. godine“ (u daljnjem tekstu: Strategija, „Narodne novine“, br. 120/21.), koja određuje prioritetna područja za daljnji razvoj i jačanje antikorupcijskog mehanizma u desetogodišnjem razdoblju. Provedba Strategije planira se kroz trogodišnje akcijske planove. Prvi Akcijski plan za razdoblje od 2022. do 2024. godine („Narodne novine“, br. 88/22.) usvojila je Vlada RH 28. srpnja 2022. godine, a drugi Akcijski plan za razdoblje od 2025. do 2027. godine sadrži konkretne aktivnosti za upravljanje korupcijskim rizicima u okviru strateški određenih posebnih ciljeva i mjera u sektorskim prioritetnim područjima.

U okviru provedbe Strategije, AZTN je prepoznat kao relevantno tijelo za jačanje antikorupcijskih kapaciteta i unaprjeđenje mehanizama nadzora u sustavu javne nabave. U okviru Mjere 4.4.7 – „Jačanje i unaprjeđenje stručne antikorupcijske edukacije stručnih osoba u sustavu javne nabave“, u suradnji s Ministarstvom gospodarstva, Državnom školom za javnu upravu i drugim relevantnim institucijama, cilj je jačanje kapaciteta zaposlenika tijela kroz edukacije koje obuhvaćaju zaštitu tržišnog natjecanja, sukob interesa, sprječavanje korupcije i etiku u javnoj nabavi. Pokazatelj provedbe je održavanje osam radionica s po 35 polaznika, a očekivani rezultat je ojačani kapacitet tijela kroz provedene edukacije.

U okviru Mjere 4.4.9 – „Unaprjeđenje mehanizama nadzora, transparentnosti i izbjegavanja sukoba interesa u sustavu javne nabave“, cilj je dodatno unaprijediti nadzorne i transparentne procedure te smanjiti rizik sukoba interesa unutar sustava javne nabave, pri čemu se mjera provodi samostalno. Cilj mjere je osigurati rano otkrivanje i sprječavanje zabranjenih sporazuma između ponuditelja u postupcima javne nabave, kao i unaprijediti alate za prepoznavanje koordiniranog ili dogovornog ponašanja poduzetnika, što se smatra zabranjenim sporazumom u skladu s propisima o tržišnom natjecanju. Pokazatelj provedbe mjere bit će uspostava funkcionalnog sustava za detekciju anomalija u postupcima javne nabave, a očekivani rezultat je učinkovito tržišno natjecanje osigurano kroz sustav kontrole i sprječavanja zabranjenih sporazuma.

AZTN je krajem 2025. godine proveo postupak jednostavne nabave za izradu tehničke specifikacije sustava za detekciju zabranjenih sporazuma u postupcima javne nabave, s planom da sustav zaživi početkom 2027. godine.

AZTN-u je 2025. godine odobren projekt *„Supporting Digital Transformation in Competition Law Enforcement“*, koji se sufinancira iz Instrumenta za tehničku potporu (TSI) Europske unije. Cilj projekta je unaprijediti digitalne kapacitete nacionalnih tijela za tržišno natjecanje u 15 država članica EU-a kroz inkluzivne, praktično orijentirane edukacije prilagođene različitim razinama digitalne zrelosti, pri čemu AZTN nastupa kao vodeće tijelo. Projekt je usmjeren na jačanje spremnosti, vještina i institucionalnih kapaciteta nacionalnih tijela za prepoznavanje i sankcioniranje protutržišnih ponašanja, uzimajući u obzir sve veći utjecaj umjetne inteligencije, znanosti o podacima i digitalnih tehnologija na provedbu prava tržišnog natjecanja.

Projekt kombinira modularne obrazovne programe, masovne otvorene online tečajeve (MOOCs), hibridne edukacije (uživo i online), radionice, praktične laboratorije te model

„osposobljavanja edukatora“ čime se osigurava sveobuhvatan, skalabilan i održiv okvir za jačanje kapaciteta, u skladu s regulatornim prioritetima EU-a.

U okviru projekta planirano je sudjelovanje deset zaposlenika AZTN-a na specijaliziranim edukacijama iz područja umjetne inteligencije na Politecnico di Milano u Italiji, čime će se dodatno ojačati stručni kapaciteti za primjenu naprednih digitalnih alata i sustava umjetne inteligencije u analitičkim, nadzornim i operativnim procesima Agencije. Pokazatelj provedbe bit će uspješno završeno pohađanje edukacija, dok je očekivani rezultat povećana digitalna i analitička spremnost AZTN-a, što će doprinijeti učinkovitijem otkrivanju i sprječavanju protutržišnih ponašanja u digitalnom okruženju.

U 2025. godini AZTN je dodatno unaprijedio sustav za podnošenje anonimnih prijava zabranjenih sporazuma i kartela, kroz modernizaciju sustava i uvođenje novog, suvremenog korisničkog sučelja. Istodobno su dodatno ojačani tehnički i organizacijski mehanizmi zaštite anonimnosti prijavitelja, s ciljem osiguravanja visoke razine povjerljivosti, sigurnosti podataka i zaštite identiteta osoba koje dostavljaju informacije o mogućim povredama propisa o zaštiti tržišnog natjecanja.

Anonimne prijave predstavljaju mehanizam putem kojeg fizičke i pravne osobe mogu AZTN-u dostaviti informacije, saznanja ili dokaze o mogućim kartelima i drugim zabranjenim sporazumima, bez otkrivanja svog identiteta. Takav način prijavljivanja omogućuje prijaviteljima sigurnu i povjerljivu komunikaciju s AZTN-om, uključujući mogućnost naknadnog dopunjavanja prijave i razmjene dodatnih informacija, bez ugrožavanja njihove anonimnosti. Sustav anonimnih prijava važan je alat za rano otkrivanje najtežih oblika narušavanja tržišnog natjecanja te značajno doprinosi učinkovitijoj provedbi propisa o tržišnom natjecanju.

Dva djelatnika AZTN-a završila su edukaciju i stekla stručna znanja iz područja međunarodnih normi ISO/IEC 27001:2022 i ISO/IEC 42001:2023, koje su od posebne važnosti za tijela javne vlasti u kontekstu upravljanja informacijskom sigurnošću i odgovornom uporabom sustava umjetne inteligencije. Norma ISO/IEC 27001:2022 predstavlja temeljni okvir za uspostavu, provedbu i kontinuirano unaprjeđenje sustava upravljanja informacijskom sigurnošću, osiguravajući zaštitu povjerljivosti, cjelovitosti i dostupnosti podataka kojima raspolažu javna tijela. Norma ISO/IEC 42001:2023, kao prvi međunarodni standard za sustave upravljanja umjetnom inteligencijom, omogućuje odgovorno, transparentno i etično korištenje UI sustava, uz učinkovito upravljanje rizicima koji proizlaze iz njihove primjene.

Iako AZTN, sukladno važećem regulatornom okviru, nije kategoriziran kao ključno tijelo u smislu Direktive (EU) 2022/2555 (NIS2), Agencija kontinuirano i proaktivno unaprjeđuje svoju razinu kibernetičke sigurnosti, sustavno upravlja informacijskim rizicima te se usklađuje s relevantnim europskim i međunarodnim standardima i najboljim praksama u ovom području.

13. Zaključak

AZTN je u 2025. godini nastavio dosljedno provoditi svoju temeljnu zadaću zaštite i promicanja tržišnog natjecanja, uz jasno usmjerenje na najsloženije i tržišno najrelevantnije predmete, čime se osigurava najveći učinak na gospodarstvo i dobrobit potrošača. U uvjetima sve veće složenosti tržišnih odnosa i izraženih regulatornih izazova, Agencija je dodatno učvrstila svoju ulogu neovisnog i stručnog tijela koje učinkovito primjenjuje pravila o tržišnom natjecanju te aktivno doprinosi razvoju konkurentnog i otpornog tržišnog okruženja. Time se ujedno postižu i koristi za poduzetnike jer im je omogućen prostor za konkuriranje i razvoj inovacija, kao i za potrošače koji imaju koristi u vidu većeg izbora proizvoda i usluga.

Provedbene aktivnosti, osobito u području otkrivanja i sankcioniranja najtežih povreda, uključujući zabranjene horizontalne sporazume i zlouporabe vladajućeg položaja, ostale su u središtu djelovanja AZTN-a, uz primjenu svih raspoloživih istražnih i pravnih alata s ciljem osiguranja odvraćajućeg učinka. Istodobno, AZTN je nastavio pažljivo pratiti tržišne strukture kroz kontrolu koncentracija, vodeći računa o očuvanju učinkovite tržišne dinamike i sprječavanju negativnih učinaka na potrošače.

Poseban naglasak stavljen je i na preventivnu i savjetodavnu ulogu AZTN-a, koja se očituje kroz davanje mišljenja na zakonodavne prijedloge, očitovanja i kontinuiranu komunikaciju s dionicima, čime se doprinosi jačanju pravne sigurnosti i smanjenju regulatornih prepreka tržišnom natjecanju. Edukativne aktivnosti, radionice, stručne konferencije i promicanje kulture tržišnog natjecanja dodatno su osnažili svijest poduzetnika i potrošača o važnosti poštivanja tržišnih pravila.

U institucionalnom smislu, AZTN je nastavio ulagati u razvoj vlastitih kapaciteta, digitalnih alata i stručnih znanja, s ciljem pravovremenog odgovora na izazove digitalizacije, uključujući sve izraženiji utjecaj umjetne inteligencije na tržišna kretanja. Aktivno sudjelovanje u radu europskih i međunarodnih mreža te implementacija najboljih praksi i standarda, dodatno su pridonijeli razmjeni znanja, jačanju regulatornih praksi i osnaživanju stručnog kapaciteta djelatnika.

U kontekstu hrvatskog gospodarstva, uloga AZTN-a ima posebnu važnost jer učinkovita zaštita tržišnog natjecanja predstavlja ključni preduvjet za ravnopravne tržišne uvjete, poticanje inovacija, povećanje učinkovitosti poduzetnika te podizanje kvalitete proizvoda i usluga. Djelovanjem AZTN-a sprječavaju se tržišne distorzije i nepoštene prakse koje bi mogle narušiti povjerenje u tržište, čime se izravno doprinosi stabilnosti, konkurentnosti i održivom rastu hrvatskog gospodarstva.

U narednom razdoblju AZTN će nastaviti provoditi uravnotežen pristup koji obuhvaća učinkovitu provedbu propisa i snažnu preventivnu funkciju, uz daljnje jačanje transparentnosti te suradnje sa svim relevantnim dionicima, uključujući domaća i međunarodna regulatorna i nadzorna tijela, Europsku komisiju te tijela za tržišno natjecanje drugih država. Poseban naglasak bit će stavljen na praćenje učinaka digitalizacije i razvoja umjetne inteligencije na tržišno natjecanje, pravodobno prepoznavanje novih oblika narušavanja pravila o tržišnom natjecanju te daljnje jačanje preventivnih i edukativnih aktivnosti.

Sudjelovanjem u Europskoj mreži tijela za zaštitu tržišnog natjecanja, OECD-ovom Odboru za tržišno natjecanje, međunarodnim forumima i stručnim radionicama te kontinuiranim jačanjem kompetencija vlastitih djelatnika, AZTN potvrđuje svoju predanost primjeni najboljih praksi i inovativnih pristupa u zaštiti tržišnog natjecanja. Time Agencija ne samo da osigurava poštene tržišne uvjete i stabilnost tržišta, nego i aktivno doprinosi razvoju konkurentnog, otpornog i inovativnog hrvatskog gospodarstva, s jasnim fokusom na dugoročnu dobrobit potrošača. AZTN time ostaje pouzdan i ključan stup zaštite tržišnog natjecanja u RH, usmjeren na očuvanje učinkovitog tržišnog okruženja, jačanje inovacija i konkurentnosti poduzetnika te osiguranje visokih standarda zaštite potrošača.